

 הבינלאומי

תמצית דוחות כספיים
ליום 31 במרס 2024

למפקח/ים בר

תוכן העניינים

4	דוח הדירקטוריון וההנהלה
6	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
13	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
33	סקירת הסיכונים
55	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
56	בקורות ונהלים
57	הצהרת המנכ"ל
58	הצהרת החשבונאי הראשי
59	דוחות כספיים
135	ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח
136	ממשל תאגידי
139	פרטים נוספים
148	נספח

דוח הדירקטוריון וההנהלה

6	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
6	תיאור פעילות קבוצת הבנק
6	עדכון דירוג הבנק על ידי חברות הדירוג
7	מידע צופה פני עתיד
8	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
9	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
10	השפעת מלחמת "חרבות ברזל"
11	יעדים ואסטרטגיה
13	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
13	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
16	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
20	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
29	מגזרי הפעילות הפיקוחיים
32	חברות מוחזקות עיקריות
33	סקירת הסיכונים
33	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
35	סיכון אשראי
50	סיכון שוק
53	סיכון נזילות
54	סיכונים אחרים
55	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
56	בקורות ונהלים

רשימת לוחות

1	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים	8
2	פרטים לגבי הטבות במסגרת ההתמודדות עם המלחמה	11
3	התפתחות ההכנסות מרבית, נטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	15
4	תמצית דוח רווח והפסד	16
5	הרכב הרווח המימוני, נטו	17
6	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית	17
7	פרטים לגבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי	18
8	התפלגות ההכנסות מעמלות	18
9	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות	19
10	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים	20
11	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים	20
12	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	20
13	אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	21
14	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	21
15	החלוקה הענפית של ששת הלוחים הגדולים בקבוצת הבנק	22
16	הרכב תיק ניירות הערך	22
17	התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים	23
18	פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים לקביעת השווי ההוגן של ניירות הערך	23
19	פירוט אגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח לפי מדינות/יבשות	23
20	פירוט אגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי לפי ענפי משק	24
21	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים	24
22	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	24
23	הון והלימות ההון	26
24	יחס הון כולל ויחס הון עצמי רובד 1 של חברה בת משמעותית	27
25	פרטים בדבר דיבידנד משנת 2022	28
26	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	29
27	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	29
28	נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - פעילות בישראל	30
29	נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל	31
30	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי	35
31	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	38
32	חשיפת קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים	41
33	חשיפות עיקריות למדינות זרות	42
34	היקף ההלוואות לדיור	43
35	נתונים על התפתחות תיק ההלוואות לדיור בבנק לפי מגזרי הצמדה	44
36	התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל	45
37	נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל	49
38	ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים	50
39	תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה	51
40	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים	52
41	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד	52
42	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים	52
43	יחס כיסוי הנזילות	53
44	יחס מימון יציב נטו	53
45	יתרת סך הפקדונות של שלוש קבוצות המפקדים הגדולות	54

דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 במרס 2024

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 28 במאי 2024, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") וחברות מוחזקות שלו (להלן ביחד - "קבוצת הבנק"), ליום 31 במרס 2024.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

תאור פעילות קבוצת הבנק

קבוצת הבנק ממשיכה לשים דגש על חדשנות וטכנולוגיה, תוך הבנה, שעולם הבנקאות המודרנית מושתת על שילוב של בנקאות מתקדמת המותאמת לצרכי הלקוח, עם יכולת דיגיטלית מובילה.

פעילותה העסקית של קבוצת הבנק מתמקדת במספר מישורים עיקריים:

- תיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות את ביטויין בהכנסות רבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הקבוצה.
- שירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות, במגוון רחב של פעילויות, בתחומי ניירות הערך, מטבע חוץ, סחר בינלאומי, שירותי מידע, כרטיסי אשראי, מכשירים פיננסיים נגזרים וכיו"ב.
- ייעוץ השקעות וייעוץ פנסיוני.
- השקעת כספי הנוסטרו של הבנק וניהול סיכונים שוק ונזילות.
- שירותי תפעול בנקאיים לשוק ההון.
- שירותי נאמנות לגופים מוסדיים באמצעות החברה לנאמנות.

הבנק פועל באמצעות שלוש חטיבות עסקיות עיקריות:

- החטיבה העסקית המרכזת את מכלול הפעילות מול לקוחות עסקיים גדולים (corporate) ומסחריים (middle market), לרבות תחום האשראי מול לקוחות עסקיים ומוסדיים הפעילים בשוק ההון.
- החטיבה הבנקאית המספקת באמצעות הסניפים שירותי בנקאות למגזר משקי הבית, הבנקאות הפרטית ולעסקים קטנים. במסגרת זו, פועלים גם סניפי יובנק המתמחים בבנקאות פרטית ובשוק ההון וסניפי אוצר החייל, המתמחים במתן שירותים ללקוחות קמעונאיים ומסחריים, בדגש על עובדי וגמלאי מערכת הביטחון. בנוסף, במסגרת מערך פאג"י, פועלים סניפים המתמחים במגזר הדתי והחרדי.
- חטיבת נכסי לקוחות המרכזת את מכלול הפעילות בתחומי שוק ההון, הכספים והמט"ח עם הלקוחות הפרטיים, העסקיים, המוסדיים ופעילי שוק ההון. במסגרת החטיבה פועלים חדרי העסקאות בניירות ערך, במט"ח ובפקדונות וכן מערכי ייעוץ ההשקעות, הייעוץ הפנסיוני ומרכזי ההשקעות. כמו כן, החטיבה ממונה על פעילות חברות בנות בתחומים משיקים - החברה לנאמנות והחברה לניהול תיקים. בנוסף לבנק, כוללת הקבוצה גם את בנק מסד, המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל.

עדכון דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

ביום 2 במאי 2024, אישרה חברת S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג ilAAA\Negative ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג ilAA, בדומה לדירוג ארבעת הבנקים הגדולים האחרים בישראל.

ביום 23 במאי 2023, אישרה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's את דירוג פקדונות הבנק במט"ח ובמטבע מקומי לטווח ארוך ל-A2, את פקדונות הבנק לזמן קצר ל-Prime-1 ואת תחזית הדירוג ליציב. ביום 24 באוקטובר 2023, הודיעה Moody's על הצבת דירוג האשראי של חמשת הבנקים הגדולים בישראל, ובתוכם הבנק, ל"בחינה להורדת דירוג", וזאת בהמשך לביצוע מהלך דומה לדירוג האשראי של מדינת ישראל. ביום 13 בפברואר 2024, הודיעה Moody's על הפחתת דירוג פקדונות ארוכי הטווח של חמשת הבנקים הגדולים בישראל, ובתוכם הבנק, מ-A2 ל-A3 ועל אופק שלילי, וזאת בהמשך לביצוע מהלך דומה לדירוג האשראי של מדינת ישראל.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות ההערכות. לעניין זה, ראה גם ההסתייגות בפרק השפעת מלחמת "חרבות ברזל" להלן.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "יעד", "תחזית", "הערכה", "אומדן", "תרחיש", "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק סקירת הסיכונים להלן.

המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים, הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים, או כאלה המשפיעים על שווקים אלה.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

יחסים פיננסיים עיקריים			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס	
			2023	2023	2024
					באחוזים
מדדי ביצוע עיקריים					
תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾			19.7	23.6	18.7
תשואה לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾			1.06	1.28	1.03
יחס הון עצמי רובד 1			11.35	10.55	11.78
יחס המינוף			5.26	5.15	5.27
יחס כיסוי הנזילות			156	131	161
יחס מימון יציב נטו			146	133	150
יחס סך ההכנסות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾			3.2	3.5	2.9
יחס הכנסות רבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾			2.4	2.6	2.0
יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽¹⁾			0.7	0.8	0.7
יחס יעילות			43.5	42.6	46.2
מדדי איכות אשראי עיקריים					
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור			1.36	1.06	1.38
שיעור יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי ⁽²⁾ מיתרת האשראי לציבור			1.50	1.17	1.53
שיעור חובות לא צוברים או בפיקוד של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור			0.60	0.47	0.60
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור לא צובר			234.5	232.5	236.1
שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾			0.03	(0.04)	(0.02)
שיעור הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾			0.42	0.25	(0.01)
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד					
			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		2023
			2024		במיליוני ש"ח
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			631	569	
הכנסות רבית, נטו			1,275	1,115	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			72	(2)	
הכנסות שאינן מרבית			425	466	
מזה: עמלות			388	365	
הוצאות תפעוליות ואחרות			724	731	
מזה: משכורות והוצאות נלוות			449	442	
רווח נקי בסיסי למניה בת 0.05 ש"ח (בש"ח)			6.29	5.67	
נתונים עיקריים מהמאזן					
			31 במרס 2023		31 בדצמבר 2023
			במיליוני ש"ח		
סך כל הנכסים			204,312	225,941	221,593
מזה: מזומנים ופקדונות בבנקים			57,763	76,731	68,866
ניירות ערך			19,756	26,375	26,985
אשראי לציבור, נטו			118,502	115,199	117,622
סך כל ההתחייבויות			192,923	212,989	208,947
מזה: פקדונות הציבור			173,390	196,615	191,125
פקדונות מבנקים			5,481	3,586	4,314
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים			4,770	4,736	4,767
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק			10,888	12,355	12,071
נתונים נוספים					
			31 במרס 2023		31 בדצמבר 2023
מחיר מניה (באגורות)			12,650	15,440	14,990
דיבידנד למניה (באגורות)			267	268	795

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) לרבות הפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותה של קבוצת הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים שבהם הינם: סיכוני האשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכוני שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הרבית; סיכוני נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע; סיכון ציות ואיסור הלבנת הון; סיכון אסטרטגיה; סיכון מוניטין; סיכון משפטי; סיכון חקיקה ורגולציה וסיכון מודל.

הסיכונים אליהם חשוף הבנק, מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל.

במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

מידע נוסף מפורט בדוחות הכספיים לשנת 2023.

סיכונים מובילים ומתפתחים

סיכונים מובילים ומתפתחים נגזרים מסביבת הפעילות העסקית של הבנק וכוללים גם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בתחומים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה המשפיעות על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, ביטחונית, תחרותית, דיגיטלית ועוד.

הסיכונים המובילים והמתפתחים העיקריים הינם סיכון מאקרו כלכלי, סיכון אסטרטגי/מודל עסקי, סיכון רגולטורי, סיכוני סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון ציות וסיכוני סביבה ואקלים. לפירוט נוסף אודות הסיכונים המובילים והמתפתחים, ראה בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מאקרו כלכלי

התוצאות העסקיות של המערכת הבנקאית בישראל ושל הבנק כחלק ממנה, מושפעות באופן ישיר מהמצב הכלכלי בישראל ובעולם. הרעה בתנאים הכלכליים (לרבות שינוי רבית, מטבע, אינפלציה ועוד) המושפעים גם מהתנאים הפוליטיים והביטחוניים, עלולה להביא לפגיעה בהכנסות קבוצת הבנק, לגידול בהיקף החובות הבעייתיים ולהשפעה לרעה על תוצאות הקבוצה.

רמת סיכון מאקרו כלכלי ממשיכה להיות גבוהה, על רקע רמת האינפלציה ושיעור הרבית הגבוה.

התמשכות המלחמה מכבידה על פעילות המשק ובין היתר, גורמת לשיבושים בענפים משמעותיים, כגון הנדל"ן, בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל, משפיעה לרעה על מצב הלווים במשק, וכן באה לידי ביטוי בהגדלת הוצאות הממשלה והעמקת הגרעון הממשלתי. ככל שתימשך, עלולה המלחמה לגרום לעלייה בשיעור האבטלה, ירידה מסוימת ברמת החיים בישראל ושינויים בהרגלי הצריכה העשויים לבוא לידי ביטוי, בין היתר, בירידה בהיקף הפעילות בכרטיסי אשראי, תנודתיות בשוק ההון ובשערי החליפין ועוד.

בנוסף, קיימת אי ודאות בשווקים הפיננסיים בגין השפעותיה האפשריות של המלחמה, והשפעת הפחתת דירוג אשראי נוספת של מדינת ישראל. בתחילת חודש אפריל 2024, הודיעה חברת הדירוג הבינלאומית Fitch כי היא מאשררת את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+, תוך שהיא מסירה את סטטוס ה"מעקב השלילי" ומעמידה את אופק הדרוג על "שלילי". בהמשך חודש אפריל, חברת הדירוג הבינלאומית S&P פרסמה אף היא עדכון דרוג ותחזית למדינת ישראל והחליטה להוריד את דרוג האשראי של ישראל מרמה של AA- לרמה של A+. בנוסף לכך, הותירה S&P את אופק הדרוג על "שלילי", מצב שעלול להצביע על הורדת דירוג נוספת בהמשך השנה. במהלך חודש מאי, עדכנה Moody's את דיווחה על ישראל. במסגרת זו, אישררה Moody's את הדירוג הקיים ברמה של A2, עם תחזית שלילית, בהמשך להורדת הדירוג שבוצעה על ידה, על רקע המלחמה, בחודש פברואר 2024.

לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות כלכליות עיקריות, להלן. לפרטים על השפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל, ראה פרק הון והלימות הון. ההתפתחויות כאמור, משפיעות על סביבת הסיכון ועלולות לגרום לעלייה ברמת הסיכונים השונים, כגון, נזילות, אשראי, שוק, הלבנת הון, סייבר, המשכיות עסקית ועוד.

הבנק עוקב באופן הדוק אחר ההתפתחויות, מצב המאקרו וההשפעות על הבנק. בין היתר, נבחנות ההשפעות על לקוחות הבנק בגין המלחמה, התנודתיות בשווקים וההשפעות על הנוסטרו והנזילות, פעילות חדרי עסקאות, תחומי סייבר, ציות, הלבנת הון ומימון טרור ועוד. בנוסף, מתקיימים דיונים לעדכון שוטף על השפעות המצב על הבנק ולקוחותיו, לרבות מתן הנחיות שונות לגורמים השונים בבנק וביצוע תרחישים ותרחישי קיצון.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

עם פרוץ המלחמה ועל מנת להקל על לקוחות הבנק את ההתמודדות עם קשיי המלחמה והשלכותיה, נקט הבנק בסדרה של הקלות משמעותיות, הן במסגרת הוראת השעה שפורסמה על ידי הפיקוח על הבנקים (כמפורט בהמשך), והן בהקלות נוספות שכללו הרחבת ההטבות לאוכלוסיות שונות, בכללן כוחות הביטחון ואנשי קבע.

על רקע המלחמה, פרסם בנק ישראל את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 251 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה), במסגרתה ניתנו הקלות שונות שגיבש הפיקוח על הבנקים, על מנת לסייע למערכת הבנקאית וללקוחותיה להתמודד עם אתגרי המצב. לפרטים בעניין הוראה זו והוראות רגולטוריות נוספות, ראה חקיקה ויוזמות רגולטוריות, לפרק מממשל תאגיד. בנוסף, ביום 15 באוקטובר 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים מתווה סיוע רוחבי ללקוחות, שגובש בשיתוף המערכת הבנקאית (להלן - "המתווה הבסיסי"), הכולל הקלות בתחומי האשראי והעמלות ללקוחות "המעגל הראשון" (המתגוררים ופועלים בטווח של 30 ק"מ מרצועת עזה, אזרחים שפוננו מביתם על ידי גורם רשמי, מגויסי מילואים בצו 8 ובעלי קרבה ראשונה לחללי המלחמה, לחטופים או לנעדרים). המתווה הבסיסי קבע כי, לקוחות אלה יוכלו לבקשם לדחות תשלומים בגין משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי, לשלושה חודשים, ללא חיוב ברבית בגין הדחייה, הכל בסכומים ובתנאים מסוימים. כמו כן, לקוחות "המעגל הראשון" שהם משקי בית, למעט אוכלוסיית משרתי המילואים ומגויסי צו 8, לא יחוייבו ברבית על יתרות חובה בעו"ש, עד לסכום של 10,000 ש"ח, במשך שלושה חודשים, בתנאי שעבר פרסום המתווה הבסיסי עמד חשבונם ביתרת חובה.

בנוסף, יינתן ללקוחות "המעגל הראשון", שהם יחיד ועסק קטן, פטור מעמלות מסוימות לתקופה של שלושה חודשים. לשאר הלקוחות, המתווה הבסיסי אפשר לדחות תשלומים בגין משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי, למשך 3 חודשים, ללא עמלות, בסכומים ובתנאים מסוימים, כאשר עלות הדחייה תחושב בהתאם לשיעור הרבית ההסכמית. המתווה הציג את תנאי המינימום וכל בנק היה רשאי להרחיב את המתווה האמור, לטובת לקוחותיו ולבקשתם.

ביום 8 בנובמבר 2023, הודיע בנק ישראל על הרחבת לקוחות "המעגל הראשון" במתווה, על ידי הכללת האוכלוסייה המתגוררת ביישובי צפון הארץ, או בעלי עסק ביישובי הצפון, אשר פונו על ידי גורם רשמי, נכון לתאריך 7 בנובמבר 2023, והמתגוררים באחד מהישובים המופיעים ברשימות המפורסמות באתר בנק ישראל.

ביום 17 בדצמבר 2023, הודיע בנק ישראל על הארכת המתווה הבסיסי בשלושה חודשים נוספים, החל מיום 1 בינואר 2024. כמו כן, הוסיף ל"מעגל הראשון" את אוכלוסיית משתתפי מסיבת "נובה" ברעים ואת חשבוניותיהם של חטופים, נעדרים ואחיהם. המתווה המוארך מאפשר ללקוחות שטרם ביצעו דחייה, לבקש דחייה של שלושה חודשים וללקוחות שכבר ביצעו דחייה, לבקש דחייה של שלושה חודשים נוספים (בהתאם לסכומים ולתנאים שפורטו במתווה הראשון). ביחס לקבוצת "המעגל הראשון", נוספה הטבה של מתן פטור מחיוב ברבית על יתרת חובה, עד לסכום של 30 אלף ש"ח, לעסקים עם מחזור פעילות של עד 5 מיליון ש"ח.

ביום 4 במרץ 2024, הודיע בנק ישראל על הארכת המתווה בשלושה חודשים נוספים, החל מיום 1 באפריל 2024. כמו כן, אוכלוסיית "המעגל הראשון" הורחבה כך שתכלול גם תושבי ישובים שהתקבלה החלטת ממשלה לפנותם אך טרם פונו בפועל, נפגעי מסיבת "פסיידאק" ומפגש ההיערכות לפסטיבל "מידברן" וחיילי מילואים שאושפזו בבית חולים, לתקופה של שבעה ימים לפחות בשל פציעה שנגרמה בלחימה. תנאי המתווה הורחבו כך שחיילי מילואים יהיו פטורים מחיוב ברבית על יתרות חובה בעו"ש, עד לסכום של 10,000 ש"ח, למשך שלושה חודשים (בתנאי שעבר פרסום ההרחבה, עמד חשבונם ביתרת חובה). סיווג חיילי המילואים לצורך מתן ההטבות, ייעשה באופן יזום על ידי הבנק, ללא צורך באסמכתא. הבנק מיישם את המתווה ואת כל הנחיות בנק ישראל, בעניין ההיערכות למתן שירותים בנקאיים בתקופת המלחמה, תוך שמירה על עיקרון ההוגנות כלפי הלקוחות וממשיך לנטר את מצב הלווים.

בנוסף למתווה הבסיסי כאמור, הבנק נקט שורה של צעדים נוספים על מנת לסייע ללקוחותיו. ללקוחות בעוטף עזה (בטווח של עד 7 ק"מ מהגבול) ניתנו הטבות ובכללן, פטור משלושה תשלומי משכנתא ללקוחות בעלי נכס משועבד, שנמצא בעוטף ומתן הלוואות עד סכום של 20 אלף ש"ח ללא רבית והצמדה, לתקופה של שנתיים. כמו כן, ניתנו הטבות במשכנתאות לאנשי קבע בדומה למתווה הבסיסי כאמור; הוקמו שתי קרנות ייעודיות, האחת למשרתי קבע והשנייה למשרתי המילואים, על סך 100 מיליון ש"ח כל אחת, למתן הלוואות ללא רבית, לתקופה של שנה וכן ניתנה אפשרות לדחיית תשלומי הלוואות ללקוחות עסקיים ללא מגבלת סכום ההלוואה.

בשלב זה, אומדן סך ההטבות, עשוי להגיע עד לכ-175 מיליון ש"ח בהנחה של ניצול מלא. עלויות אלו, ייזקפו לרווח והפסד, במקביל למימושן בפועל על ידי הלקוחות. סך כל ההטבות שנזקפו לרווח והפסד ברבעון הרביעי של שנת 2023 וברבעון הראשון של השנה הסתכמו בכ-47 מיליון ש"ח. למידע נוסף בדבר דחיית תשלומי הלוואות, ראה פרק סקירת הסיכונים, סיכון אשראי, להלן.

להלן פרטים לגבי הטבות במסגרת ההתמודדות עם המלחמה (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2024					
דיור	אנשים פרטיים - אחר	עסקים קטנים ועזירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	סך הכל
השפעת הטבות שהבנק העניק במסגרת ההתמודדות עם המלחמה					
12	11	9	-	-	32
-	3	-	-	-	3
1	9	2	-	-	12
-	-	-	-	-	-
13	23	11	-	-	47
24	69	9	-	-	102
37	92	20	-	-	*149
מידע נוסף על פעילויות לטובת הלווים במסגרת ההתמודדות עם המלחמה					
יתרת אשראי עם שינויים בתנאי החובות					
3,258	414	1,139	178	113	5,102
74	25	89	16	3	207
4	3	3	3	1	3
39	14	30	2	-	85
1	7	9	-	-	17
-	43	1	-	-	44
-	-	-	-	-	0%
-	-	-	-	-	6.0%
הלוואות שניתנו במסגרת קרנות בערבות מדינה					
-	-	117	55	21	193
-	-	7.5%	7.2%	7.2%	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
יתרת הלוואות שניתנו במימון בנק ישראל (לרבות באמצעות קרנות בערבות מדינה)					
-	206	-	-	-	206
-	-	-	-	-	6.0%

* לא כולל את השפעת הארכת המתווה מיום 1 באפריל 2024.

הנהלת הבנק והדירקטוריון מקיימים מעקב שוטף בכל הנושאים והסיכונים הנובעים מהמלחמה, השלכותיה והשפעותיה הפיננסיות על הבנק ולקוחותיו. לפרטים נוספים, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן.

עם פרוץ המלחמה נרתם הבנק על מנת לסייע במאמץ המלחמתי, הגדיל את תקציב התרומות באופן משמעותי, בהיקף של מיליוני שקלים, וכינס פורום ייעודי, לגיבוש מתווה, על פיו פועל הבנק לסייע באמצעות התרומות לתמיכה בתושבי העוטף ובלוחמים בשטח. במסגרת זו, העמיד הבנק תקציב ותמיכה משמעותיים לליווי קיבוץ ניר עוז בתהליך השיקום וזאת לצד תרומות משמעותיות נוספות לכוחות הביטחון, ליישובים נוספים בעוטף, לתושבי העוטף, לבתי חולים ועוד. במקביל, עובדי הבנק לוקחים חלק פעיל במגוון התנדבויות בנושאים שונים התומכים במאמץ המלחמתי. לפרטים נוספים ראה מעורבות ותרומה לקהילה, לפרק ממשי תאגיד.

לא ניתן להעריך את מלוא השפעות המלחמה על הבנק ולקוחותיו וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך המלחמה, היקפה, התפשטותה לזירות נוספות ככל שתהיה, וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שיינקטו על ידי הממשלה, בנק ישראל ורגולטורים נוספים.

יעדים ואסטרטגיה

הבנק פועל על פי תכנית אסטרטגית רב שנתית המתוקפת על ידי הדירקטוריון. התכנית האסטרטגית לשנים 2023-2025 אושרה על ידי הדירקטוריון בדצמבר 2022. במסגרת האסטרטגיה שגובשה, גובשה גם אסטרטגיית דיגיטל חדשה. אחת לחצי שנה מתבצע תיקוף לתכנית האסטרטגית במסגרתו מתבצעת סקירה של סביבת הפעילות ונבחנות ההשלכות על אסטרטגיית הבנק. במידת הצורך מתבצע עדכון למהלכים או יעדים אסטרטגיים. הנהלת הבנק מוכוונת ומונחת על ידי הדירקטוריון וועדותיו באשר לאסטרטגיה ולמדיניות העסקית של הבנק. במסגרת זו, מאושרים על ידי הדירקטוריון המטרות, היעדים הכמותיים והאיכותיים ותחומי הפעילות של הבנק.

הדירקטוריון וועדותיו מפקחים על עבודת ההנהלה בכל הקשור ביישום האסטרטגיה והמדיניות העסקית, כפי שאושרו על ידם. הדירקטוריון גם מאשר את מדיניות ניהול הסיכונים הכוללת, לרבות קביעת מגבלות שונות לחשיפות בתחום סיכונים האשראי, השוק והניזילות. היחידות השונות בבנק, במערך

הסניפים ובמטה, פועלות במסגרת נהלים וחוזרים כתובים המנחים אותן בפעילותן השוטפת. נהלים אלו מגדירים, בין היתר, את סמכויות היחידות השונות בבנק, ואת דרכי הפעולה בהן עליהן לנקוט.

הבנק פועל לחיזוק מעמדו בקרב לקוחותיו ומכוון להענקת שירותים בנקאיים מעודכנים ומותאמים לצרכיהם, ביעילות, במקצועיות ובביטחון, תוך התאמה לסביבת הבנקאות המשתנה, שמירה על רמת סיכון מידתית, לצד מיקסום הערך לבעלי עניין.

בתכנית האסטרטגית נקבעו מיקודים עסקיים, שמטרתם להצטייד את הבנק קדימה בסביבת התחרות ותחת תנאי אי ודאות. לתכנית יעדי על במונחי תשואה על ההון ויחס יעילות. במקביל לניהול סיכונים מושכל, הבנק שם דגש בתכנית לנושאים הבאים:

- צמיחה בסגמנטים בהם הבנק מתמחה, תוך מתן ערך מוסף ללקוחותיו וזאת בהתאם לצרכיו של כל לקוח, לרבות בתחום הדיגיטל והמענה הטכנולוגי.

- שמירה על מובילותו בשוק ההון ובתחום הבנקאות הפרטית, לצד המשך פיתוח כלים ואמצעים חדשניים בתחום.

- צמיחה בפעילות מול המגזר העסקי תוך חיזוק הקשר עם הלקוחות.

- פעילות למיצוי הפוטנציאל בתחום המשכנתאות.

- מיקודן של החברה הבת מסד והמותגים יובנק, פאג"י ואוצר החייל, בנישות הפעילות הייחודיות להם.

- התאמת מודל ההפעלה לעולם הבנקאות העתידי, לצד התאמת מודל השירות וניהול הלקוח.

- הובלת מהלכי התייעלות וחסכון בהוצאות תוך שיפור תהליכים, העברת פעילות תפעולית למערך אחורי, המשך התייעלות ברשת הסינוף ובמטה והמשך הסטה לערוצי הבנקאות הדיגיטלית.

- חתירה לצמיחה וחשיפה לתחומים חדשים באמצעות שיתופי פעולה.

תהליכים אסטרטגיים נוספים שבוצעו בבנק בשנים האחרונות וממשיכים לקבל ביטוי גם באסטרטגיה שגובשה, כוללים את אסטרטגיית תשתיות המחשוב, אסטרטגיית דאטה, הממנפת את המידע הרב בארגון ליצירת ערך עסקי משמעותי בבנק וללקוחותיו ואסטרטגיה לתחום הסינוף, אשר מטרתה להתאים את מערך הסינוף לעולם הבנקאות המשתנה.

היבטי סביבה, חברה וממשל עיקריים (ESG)

הבנק רואה חשיבות מרובה בקידום היבטי סביבה, חברה וממשל תאגידי (ESG) בפעילותו העסקית ומשקיע בכך משאבים רלוונטיים, בהתאם לאסטרטגיה העסקית שלו. בכלל זה, הבנק נותן חשיבות להתמודדות מול משבר האקלים והסיכונים הפיננסיים הנגזרים ממנו והוא פועל לניטור הסיכונים וניהולם תוך בחינה של ההשפעה על פעילותו העסקית השוטפת וזאת לצד בחינת פעילות הבנק באופן שוטף ביחס להיבטים סביבתיים, חברתיים ואחרים הנוגעים לממשל תאגידי.

הבנק פועל לפי אסטרטגיית ESG ארגונית כוללת, במסגרתה נקבעו מדיניות ויעדים רב שנתיים, תוך התמקדות במספר תחומים מרכזיים כמפורט להלן.

- שילוב היבטי ESG בתחום שוק ההון - במסגרת מובילותו בשוק ההון, החליט הבנק לשלב שיקולי ESG ביעוץ ההשקעות ולהנגיש מידע בנושא ללקוחותיו, באמצעות יועצי ההשקעות הבנקאיים ומערכות המסחר. במסגרת זו, הבנק פועל להנגיש מידע בנושא ESG של ניירות ערך שונים באמצעות מערכות המסחר ובוחן את האפשרות לשלב דירוגי ESG במתודולוגיות האנליזה של הבנק לניירות ערך. במקביל, הבנק השלים מערך הדרכות בנושא ליועצי ההשקעות הבנקאיים, במטרה לסייע להם לשלב את תחום ה-ESG בתהליכי הייעוץ, בהתאם לצרכי הלקוחות והנחיותיהם.
- ניהול סיכונים סביבה ואקלים באשראי העסקי - הבנק בוחן באופן קבוע את תהליכי ניהול סיכונים סביבה ואקלים בעסקאות אשראי מהותיות ומקפיד בעת קבלת החלטות מתן אשראי, להתחשב בהיבטי סיכונים סביבה ואקלים, ככל שהנושא רלוונטי לעסקה. על רקע ההתפתחויות המשמעותיות של השנים האחרונות בפרקטיקות לניהול סיכונים סביבה ואקלים, לרבות הוראות הפיקוח על הבנקים, בעניין עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים, הבנק מבצע בחינה של תהליכי הערכה וניהול סיכונים סביבה ואקלים, תוך התאמתם, ככל שניתן, לפרקטיקות המקובלות בעולם. במסגרת זו, הבנק ממפה את החשיפות הקיימות בתחום זה, בוחן את השפעותיהן על פעילותו, פועל להתאים את תיאבון הסיכון שלו וקובע יעדים ומגבלות.

- קידום הבנה פיננסית בקרב לקוחות הבנק, בדגש על שוק ההון - הבנק שוקד על קידום הבנה הפיננסית של לקוחותיו השונים, באמצעים דיגיטליים, כגון קורסים וסרטונים. התכנים מפורסמים ללקוחות באתר האינטרנט של הבנק, במטרה להרחיב את היקפי החשיפה לתכנים הללו, להעצים את הידע הפיננסי של הלקוחות ולסייע להם לקבל החלטות פיננסיות מושכלות יותר. חלק מהתכנים מותאמים לצרכים "יחודיים" של לקוחות מסקטורים ספציפיים, כגון עסקים קטנים ועצמאים או לקוחות בגיל פרישה. מעבר לערך החברתי הרב במהלך זה, הבנק מכיר בחשיבות של הידע הפיננסי של לקוחותיו, גם כחלק מכילוי ניהול הסיכונים שלו.

- קידום גיוון בתעסוקה - כארגון, אשר אחד האלמנטים העסקיים המרכזיים שלו הוא פנייה למגוון רחב של מגזרים ואוכלוסיות בחברה הישראלית, הבנק מאמין בחשיבותו של גיוון רחב בתמהיל עובדי הקבוצה ובהתאם פועל לגיוס עובדים מקבוצות מגוונות בחברה הישראלית.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות כלכליות עיקריות

להלן ההתפתחויות הכלכליות העיקריות, שמשפיעות על הסביבה הכלכלית בה פועל ענף הבנקאות בישראל, לרבות ההשפעה המתמשכת של מלחמת "חרבות ברזל" על הכלכלה המקומית. במהלך חודש אפריל 2024, פרסמה חטיבת המחקר של בנק ישראל תחזית מעודכנת לכלכלת ישראל וזו התבססה על ההנחה שההשפעה הכלכלית הישירה של מלחמת "חרבות ברזל" הגיעה לשיאה במהלך הרבעון האחרון של שנת 2023. להערכת בנק ישראל, המלחמה תמשיך להשפיע על המשק הישראלי עד לסוף שנת 2024, אך בעצימות הולכת ופוחתת. תחזית זו מתבססת על כך, שחלקה המשמעותי של הלחימה ימשיך להיות בחזית הדרומית ולא יגלוש באופן מהותי לגזרות נוספות. התחזית הכלכלית להלן, מתבססת במידה רבה על הערכות מעודכנות של בנק ישראל, אך על פי שתחזיות אלו מאופיינות ברמה גבוהה של חוסר ודאות.

צמיחה

תחזית בנק ישראל מחודש אפריל 2024, צופה, כי התוצר יצמח בשיעור של 2% בשנת 2024 ובשיעור של 5% בשנת 2025. הצמיחה בתוצר מושפעת הן מצד הביקוש והן מצד ההיצע. בצד הביקוש, בחודשים האחרונים, נתוני הרכישות באשראי הציגו התאוששות מהירה יותר מההערכה בתחילת השנה. בצד ההיצע, המחסור בידיים עובדות בענפים מסוימים, כגון בנייה וחקלאות, ממשיך להיות מורגש, ובנוסף, נראה, כי חזרתם של מפוני הדרום והצפון לבתיהם תידחה לרבעון הרביעי של שנת 2024. שני גורמים אלו, צפויים להביא לקיטון בהיקפי הייצור במשק. סוכנויות הדירוג הזרות מציגות תחזית מעט פחות אופטימית מזו של בנק ישראל. סוכנויות הדירוג S&P ו-Fitch חוזות צמיחה בטווח של 0.5%-1.9% בשנת 2024, וצמיחה בטווח של 4.1%-5.0% בשנת 2025. לאחרונה, קיבלה טורקיה החלטה להטיל חרם סחר כלכלי על ישראל, אשר עלולה להיות לו השפעה על הצמיחה ועל האינפלציה, במיוחד בענף הבנייה והנדל"ן. על פי הערכות, מוצרי הבנייה המיובאים מטורקיה מהווים כרבע מערך התשומות של תעשיית הבניין בישראל. למוצרים המיובאים מטורקיה ניתן אמנם למצוא תחליפים מייצור מקומי או ממקור יבוא אחר, אך עצם החרם המייד צפוי ליצור שיבושים בשרשרת האספקה, שיפגעו ויעכבו מספר מנועי צמיחה מרכזיים כגון ענף הבנייה, שכבר עתה עומד מול אתגרים משמעותיים.

סיכויי אשראי של המשק

בתחילת חודש אפריל 2024, הודיעה סוכנות הדירוג Fitch, כי היא מאשררת את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+, תוך שהיא מסירה את סטטוס ה"מעקב השלילי" ומעמידה את אופק הדירוג על "שלילי". ב-Fitch הסבירו, כי הסיכונים הגיאופוליטיים הקשורים למלחמה נותרו גבוהים, כאשר הסיכון להסלמה נותר על כנו. לפי סוכנות הדירוג, "הסיכונים לדירוג האשראי התרחבו וההשפעה שלהם עלולה להימשך זמן רב יותר ממה שנחשב קודם לכן".

בהמשך החודש, פרסמה סוכנות הדירוג S&P גם היא עדכון דירוג ותחזית למדינת ישראל. S&P החליטה להוריד את דירוג האשראי של ישראל מרמה של AA- לרמה של A+. בנוסף לכך, הותירה S&P את אופק הדירוג על "שלילי", מצב שעלול להצביע, בהמשך השנה, על הורדת דירוג נוספת. בעדכון הדירוג שפורסם, צוין שהמתחים הביטחוניים אשר גברו לאחרונה, מגבירים את הסיכונים הגיאופוליטיים וכי המלחמה המתנהלת באזור צפויה להמשיך עד סוף שנת 2024, זאת בניגוד להערכה קודמת על משך זמן קצר יותר.

במהלך חודש מאי, Moody's דיווחה כי היא מאשררת את הדירוג הקיים והוא נשאר ללא שינוי, ברמה A2 עם תחזית שלילית. ב-Moody's רואים כרגע סבירות לא גבוהה להורדת דירוג נוספת, וזאת בכפוף לתמונת המצב הביטחונית. ב-Moody's מזהירים, כי הסכסוך הביטחוני צפוי לפגוע בנתונים הפיסקליים לאורך זמן.

תקציב המדינה

תחזית בנק ישראל המעודכנת, צופה, כי הגירעון בתקציב הממשלה לשנת 2024 יסתכם לכדי 6.6% תוצר, ולכדי 4.6% תוצר בשנת 2025. בחודש ינואר 2024, צפה בנק ישראל, כי הגירעון יסתכם לכדי 5.7%-3.8% תוצר, בהתאמה. להערכת S&P, הגירעון הממשלתי יתרחב השנה ל-8%, גבוה מהערכת האוצר שדיבר על גירעון צפוי של 6.6%, בסוף שנת 2024. בדיווח האחרון של Moody's מצוינת מגמת הרעה בנתונים הפיסקאליים. לפי Moody's, הגירעון התקציבי והחוב הממשלתי צפויים לעלות משמעותית בהשוואה לתחזיות קודמות. Moody's צופים שהגירעון השנה יעמוד על 7.8%, כמעט אחוז יותר מההערכה שסיפקו רק לפני מספר חודשים. בין היתר, מציינים ב-Moody's, כי הוצאות נוספות כגון פתרונות דיור למפונים בצפון הארץ בעקבות העימות, תורמות אף הן לגידול בהוצאות ולהרחבת הגרעון.

בנק ישראל מעריך, כי יחס החוב תוצר צפוי לעלות לרמה של 67% בשנת 2024 ולהישאר ברמה דומה גם במהלך שנת 2025. גם כאן, מדובר בעדכון כלפי מעלה של כ-1% מתחזית ינואר. העדכונים כאמור, מגיעים לאחר שתקציב המדינה לשנת 2024 עבר בקריאה שנייה ושלישית בכנסת בחודש מרץ 2024. ביחס לתקציב המקורי, התקציב כולל הגדלה של מסגרות ההוצאה האזרחיות והביטחוניות. מנגד, הצעדים הפיסקאליים, שחוקקו בכנסת, עד כה לגבי שנת 2025, כוללים הגדלת הכנסות פרמנטית בסכום של כ-8 מיליארד ש"ח, בעיקר בשל העלאת שיעור המע"מ מ-17% ל-18%. סוכנות הדירוג Fitch לעומת זאת, אופטימית פחות, ומעריכה כי יחס החוב תוצר יעלה לרמות גבוהות מאשר בהערכת בנק ישראל, וכן שהאתגרים התקציביים יימשכו אף לאחר שנת 2025.

אינפלציה

בנק ישראל עדכן כלפי מעלה את הערכתו לגבי קצב האינפלציה בשנת 2024. הבנק המרכזי מעריך כעת שהאינפלציה בשנת 2024 תגיע לרמה של 2.7% (לעומת 2.4% בתחזיתו מינואר 2024), ואילו בשנת 2025 צפויה התמתנות קלה באינפלציה, לרמה של 2.3% (2.0% בתחזית מינואר). הערכות האנליסטים עודכנו אף הן כלפי מעלה בתקופה האחרונה וזאת לאחר מספר מדדים שיצאו גבוהים מהצפי, ועל פי הערכות המעודכנות מציגות אינפלציה של כ-3.0% שנה קדימה.

העלייה בתוואי האינפלציה בשנים 2024-2025, נובעת ממספר גורמים הכוללים, בין היתר, את ההתאוששות שנצפית בשוק התעסוקה, התאוששות המגיעה במקביל להיותו של שוק העבודה שוק הדוק המגלם מחסור בידים עובדות, בעיקר בענפי החקלאות והבנייה. גורמים נוספים המשפיעים על עלייה בלחצי המחירים, הם עליית מחירי חומרי הגלם בעולם (עלייה המושפעת, בין היתר, מעלויות השינוע של הסחורות), וכן העלאת מיסי הסיגריות והדלק. בהערכתו לשנת 2025, בנק ישראל התחשב גם בעלייה הצפויה במע"מ, מרמה של 17% לרמה של 18%, עלייה שאומנם מוגדרת כעלייה נקודתית, אולם הינה בעלת אפקט המשפיע על עליית הציפיות. החרם הטורקי, צפוי כאמור להביא לצמצום הייבוא ועשוי לייקר את תשומות הבנייה. יש לזכור שחלק מהמוצרים המיובאים מטורקיה הינם מוגדרים, משמעותיים לתעשייה המקומית ורציפות הייצור. מציאת חלופות למוצרי ביניים אלו צפויה לקחת זמן ותתורגם ללחצים אינפלציוניים נוספים.

שוק הדיור

נתוני התחלות וגמר הבנייה, שפורסמו בחודשים האחרונים, אינם מדביקים את הביקושים בענף הבנייה. לעלייה בהיקף הביקושים ישנם מספר גורמים. בין אלו, ניתן למנות את העלייה בהיקפי הביקושים מצד עולים לישראל וכן למספר המפונים (בעיקר מהצפון), שמתווספים לביקוש השוטף של פתרונות דיור. מנגד, נראה, כי לא כל אתרי הבנייה חזרו לפעילות מלאה. חוסר האיזון המתואר יוצר לחץ של עליית מחירים בענף זה.

שוק העבודה

בחודש מרס, נותר שיעור האבטלה על רמה של 3.3%. העלייה ביחס שבין הביקוש לעובדים למספר המובטלים (0.96 במרס 2024, בהשוואה ל-0.86 בחודש הקודם ו-0.8 בחודשים ינואר-ספטמבר 2023) מצביעה על כך ששוק העבודה מתהדק. עודף הביקוש לעובדים תומך בלחצי שכר. על פי תחזית בנק ישראל, שיעור האבטלה צפוי לעמוד על 3.7% בשנת 2024. מדובר בעדכון משמעותי בהשוואה לתחזית מחודש ינואר 2024, אז עמדה התחזית על רמה של 5.3%.

רביית בנק ישראל

לאחר כ-4 שנים בהן בנק ישראל לא ביצע הפחתת רבית, החליט בתחילת השנה על הפחתה של 0.25% ברבית. מאז, בנק ישראל הותיר בשתי החלטותיו האחרונות את הרבית ללא שינוי וברמה של 4.5%. ההחלטה להשאיר את הרבית ברמה זו באה על רקע חוסר הוודאות והחששות מעליית האינפלציה. בחודשים האחרונים, ציין הנגיד, כי ככל שתהיה התייצבות של סביבת האינפלציה ברמה הנמוכה מהרף העליון של טווח היעד של בנק ישראל (3%-1%), כך יגברו הסיכויים להורדות רבית. עם זאת, חוסר הוודאות הגיאופוליטי והחששות מהחרפה ביטחונית, כמו גם התנודתיות של המטבע המקומי, מהווים בזמן זה שיקולים משמעותיים יותר בהחלטות הוועדה המוניתרית, המעדיפה לנקוט מדיניות זהירה ולהמתין עם הורדות הרבית הבאות. חטיבת המחקר של בנק ישראל מעריכה כי הרבית צפויה לעמוד על 3.75%, ברבעון הראשון של שנת 2025. לעומת זאת, השווקים בישראל מגלמים ציפיות להורדת רבית אחת בשיעור של 0.25% בשנה הקרובה, וזאת נכון לסוף חודש אפריל.

שער החליפין

האירועים הגיאופוליטיים צפויים להמשיך ללוות אותנו במהלך שנת 2024 ולעצמותם של אירועים אלו השפעה ישירה על שער החליפין של השקל מול הדולר. בחודשים האחרונים, שער החליפין מול הדולר נע בטווח של 3.55-3.80 ש"ח לדולר.

הסביבה הגלובלית

בחודש אפריל 2024, פרסמה קרן המטבע הבינלאומית את התחזית המאקרו כלכלית לכלכלה העולמית, תוך התייחסות למספר מדינות וביניהן ישראל. לפי הקרן, הצמיחה העולמית צפויה לעמוד על 3.2% בכל אחת מהשנים 2024 ו-2025, בדומה לשנת 2023. בתחום האינפלציה, צפויים המחירים לצרכן בעולם לטפס בממוצע השנה ב-5.9%, התמתנות בהשוואה לעלייה של 6.8% בשנת 2023. בשנה הבאה צפויה האינפלציה העולמית לרדת ל-4.5%. קרן המטבע צופה, כי כלכלת ארה"ב, הכלכלה הגדולה בעולם, תצמח השנה ב-2.7%. מדובר בעדכון נוסף כלפי מעלה שהקרן מבצעת, וזאת לאחר שתחזית הצמיחה של הקרן, עבור ארה"ב, עמדה על 2.1% בחודש ינואר השנה ו-1.5%, בחודש אוקטובר 2023. בשנת 2025, צפויה כלכלת ארה"ב לצמוח ב-1.9%. לעומת ארה"ב, בגוש האירו ציפיות הצמיחה מעט צומצמו לרמה של 0.8% בשנת 2024 (0.9% בתחזית ינואר) ו-1.5% בשנת 2025 (1.7% בתחזית ינואר).

על פי הערכות, בנקים מרכזיים בעולם צפויים לשנות את מדיניותם המוניתרית ולהתחיל להוריד את הרבית במהלך המחצית השנייה של שנת 2024. ההערכה הרווחת היא שמבין הכלכלות הגדולות בעולם, הפד בארה"ב וה-ECB באירופה יהיו הראשונים לנקוט במהלך זה. סנטימנט חיובי פקד את שוקי ההון במהלך הרבעון הראשון של השנה ומדדי עוגן חשובים כגון ה-S&P 500 והנאסד"ק 100 בארה"ב, הציגו עליות נאות בתקופה זו. גם באירופה וביפן, הסנטימנט היה חיובי ושם נרשמו עליות גבוהות אף יותר מאלו שנצפו בארה"ב. המגמה החיובית בשווקים נשענה רבות על ההערכה, שהכלכלה העולמית אינה הולכת למיתון וששינוי במדיניות המוניתרית של בנקים מרכזיים רבים בעולם, צפוי להתחיל כבר ברבעון הראשון

של השנה. לקראת סוף הרבעון, החלו תקוות המשקיעים להתבדות, כאשר החלה לחלחל ההבנה שסביבת הרבית אינה משתנה כל כך מהר ושתהליך הורדת הרבית כנראה יחל רק ברבעון השלישי של שנת 2024. בנוסף לכך, התגברות המתוחות הגיאופוליטית באזור ובמזרח אירופה, לא תרמה לשווקים וגרמה לתנודתיות. לאור האמור, קצב העליות במדדי המניות התמתן מתחילת הרבעון השני של השנה ועד אמצע חודש מאי. בתקופה זו מרבית השווקים הגלובליים הציגו עליות שנעו בין 2%-3%. במבט על ביצועי המדדים העיקריים מתחילת השנה ועד אמצע חודש מאי, ניתן לראות שבארה"ב מדד S&P 500 עלה בכ-12% ומדד הנאסד"ק עלה בכ-11.5%. באירופה, מדד יורוסטוקס עלה בכ-14.5% וביפן, מדד הניקיי הציג עלייה של כ-16.8%. המסחר בבורסה בתל אביב הציג ביצועים פחותים מאלו שנצפו במדדים הגלובליים, בתקופה המקבילה. המתוחות הגיאופוליטית סביב המלחמה, יוצרת חוסר וודאות ומשליכה גם על הכלכלה המקומית, שצפויה להתמודד עם אתגרים רבים בשנה הקרובה. מתחילת השנה ועד אמצע חודש מאי, מדד ת"א 35 ומדד 125 עלו בכ-6.3% ובכ-5.8% בהתאמה. במדדים הענפיים, בלטו לחיוב מדד ת"א גלובל-בלוטק שזינק בכ-14.3% ומדד קלינטק שעלה בכ-13.7%. לעומתם, מדד ת"א בנקים הציג ירידה מתונה של כ-1.0%. באפיק האג"ח המקומי, נרשמה מתחילת שנת 2024, מגמה שלילית מתונה בחוב הממשלתי, עם ירידות שנעו בין 0.3%-2.3%. באפיק הקונצרני, השווקים הציגו עליות מתונות של בין 1.1%-2.7%.

השפעות השינויים ברבית ובמדד המחירים לצרכן על פעילות הבנק ולקוחותיו

הבנק נוקט במגוון פעולות על מנת להתמודד עם השפעות השינויים ברבית ובאינפלציה על לקוחותיו, ובכללם ביצוע מבחני רגישות ובדיקות שוטפות הבוחנות את כושר ההחזר של הלקוחות, לפי מגזרי הפעילות השונים, תוך טיפול פרטני בהתאם לממצאים, ועדכוני הנחות למודלים שונים, בתחומי סיכון האשראי וסיכון השוק.

כמו כן, הודיע הבנק עוד קודם לפרוץ המלחמה, על שורת צעדים שמטרתם לסייע ללקוחות, נוכח עליית הרבית, ופרסם חבילת הטבות ללקוחות פרטיים, הכוללת, בין היתר, מתן רבית זכות על עו"ש, הפחתת רבית החובה על משיכת יתר והטבות לנטולי משכנתאות, וזאת ללקוחות העומדים בתבחנים שנקבעו, ואשר יכולו אוטומטית וללא צורך בהתערבות אקטיבית של לקוחות, ובתנאים שנקבעו בתכנית. כמו כן, לבנק מוצרי השקעה משלימים ייחודיים, שמוצעים ללקוחות לעידוד השקעה, על פי צרכיהם הספציפיים. הבנק ממשיך במעקב ובניטור אחר הסיכונים ובכללם אלו שהסתברות להתממשותם גדלה, בעקבות השינויים והאירועים כאמור, השלכותיהם והשפעותיהם על הבנק.

כמפורט בפרק "סקירת הסיכונים, סיכוני שוק" להלן, הבנק חשוף לסיכוני שוק, לרבות לסיכון רבית. רבית בנק ישראל הממוצעת ברבעון הראשון של השנה עלתה בכ-0.58 נקודות האחוז בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. לעלייה ברבית היתה השפעה חיובית על הכנסות הבנק, אשר קוזה בהשפעת שינוי תמהיל פקדונות הציבור, עקב מעבר מפקדונות עו"ש שאינם נושאים רבית לאפיקים אחרים נושאי רבית. המשך המגמה כאמור, צפוי להערכת הבנק, להביא לקיטון במרווחי הרבית על הפקדונות ובהכנסות הרבית, נטו של הבנק. הערכת הבנק בדבר השינויים הצפויים בהכנסות הרבית, נטו ברבעונים הבאים, מהווה "מידע צופה פני עתיד" המושפע, בין היתר, מסביבת הרבית, רמת האינפלציה, היקפי הפעילות וטעמי הלקוחות.

להלן התפתחות ההכנסות מרבית, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני ש"ח):

מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾				מרווח מפעילות קבלת פקדונות ⁽¹⁾			
מרווח מפעילות קבלת פקדונות											

(1) המרווח הפיננסי מחושב כפער בין הרבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחיר הכסף של הבנק, הנגזר ממשיך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים ומחושב על פי מודל פנימי. על כן, יש להתחשב בכך בעריכת ההשוואה בין מרווחי הבנק לבין מרווחים של תאגידים בנקאיים אחרים.

(2) כולל פעילות ניהול נכסים והתחייבויות.

בהתייחס לעלייה באינפלציה, לבנק חשיפה למדד המחירים לצרכן באופן שבו קיימים עודף נכסים על התחייבויות צמודי מדד, בסכום של כ-7.6 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 במרס 2024, בהשוואה ל-6.0 מיליארד ש"ח בסוף חודש מרס 2023. עליית המדד תרמה כ-27 מיליון ש"ח להכנסות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של השנה, בהשוואה ל-64 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכם ב-569 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-631 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 9.8%.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק (על בסיס שנתי) עמדה בתקופה ינואר-מרס 2024 על שיעור של 18.7%, בהשוואה ל-23.6% בתקופה המקבילה אשתקד ובהשוואה ל-19.7% בכל שנת 2023.

תמצית דוח רווח והפסד

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס			
שינוי	2023	2024	
באחוזים	במיליוני ש"ח		
(7.3)	1,311	1,215	רווח מימוני, נטו ⁽¹⁾
	72	(2)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(1.8)	1,239	1,217	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
(5.9)	389	366	עמלות והכנסות אחרות
1.0	724	731	הוצאות תפעוליות ואחרות
(5.8)	904	852	רווח לפני מסים
(11.4)	315	279	הפרשה למסים על הרווח
(72.3)	65	18	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה לאחר השפעת המס
			רווח נקי:
(9.6)	654	591	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(4.3)	(23)	(22)	רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(9.8)	631	569	המיוחס לבעלי מניות הבנק
	23.6%	18.7%	תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽²⁾

- (1) סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות הרבית, נטו והכנסות המימון שאינן מרבית לרווח המימוני, נטו.
- (2) על בסיס שנתי.

התפתחות ההכנסות והוצאות

הרווח המימוני נטו

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו⁽²⁾

				2023	2024	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון		
במיליוני ש"ח						
2,176	2,523	2,590	2,561	2,576	הכנסות רבית	
901	1,205	1,363	1,415	1,461	הוצאות רבית	
1,275	1,318	1,227	1,146	1,115	הכנסות רבית, נטו	
36	43	(1)	64	100	הכנסות (הוצאות) מימון שאין מרבית	
1,311	1,361	1,226	1,210	1,215	סך הרווח המימוני המדווח	
בניטרול השפעות שאין מפעילות שוטפת:						
(7)	8	3	(4)	(1)	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים	
(8)	(26)	(58)	(9)	1	רווחים (הפסדים) ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב	
(6)	29	13	22	51	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות	
(21)	11	(42)	9	51	סך כל ההשפעות שאין מפעילות שוטפת	
1,332	1,350	1,268	1,201	1,164	רווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾	

(1) מזה בגין השפעות שינויים במדד - הכנסה בסך של כ-27 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024, בהשוואה להכנסה בסך של כ-64 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

(2) בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות רבית גם הכנסות והוצאות מימון שאין מרבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הרבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

הרווח המימוני מפעילות שוטפת ברבעון הראשון של השנה הסתכם ב-1,164 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,332 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 12.6%. הקיטון מוסבר, בין היתר, עקב מעבר להפקדה בפקדונות נושאי רבית, חלף עו"ש זכות שאינו נושא רבית ומהשפעת השינויים במדד.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית:

שלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס		
2023	2024	
באחוזים		
5.09	5.18	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי רבית ⁽¹⁾
3.10	3.91	שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות רבית ⁽¹⁾
1.99	1.27	פער הרבית הכולל
2.98	2.24	יחס בין ההכנסות מרבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית ⁽¹⁾

(1) על בסיס שנתי

בשלושת החודשים הראשונים של השנה, חלה ירידה של 0.74 נקודות האחוז ביחס בין הכנסות הרבית, נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הרבית בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת מקיטון בהכנסות הרבית, נטו, בעיקר עקב מעבר להפקדה בפקדונות נושאי רבית חלף עו"ש זכות שאינו נושא רבית.

למידע נוסף בדבר שיעורי הכנסות והוצאות רבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות רבית, ראה נספח 1 לפרק ממשל תאגידי.

ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-2 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 72 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה הפרטנית, נטו, בגין הפסדי אשראי הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-6 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-14 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-4 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-86 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהוצאה הקבוצתית להפסדי אשראי לעומת התקופה המקבילה אשתקד נבע משיפור במדדים מאקרו כלכליים קיימים וחזויים במהלך הרבעון הראשון של השנה.

להלן פרטים לגבי ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס		
2023	2024	
במיליוני ש"ח		
26	24	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(40)	(30)	קיטון בהוצאה הפרטנית וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(14)	(6)	הכנסה פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
86	4	הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי
72	(2)	סך כל ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
		מזה:
61	(13)	הוצאות (הכנסות) בגין סיכון אשראי מסחרי
-	27	הוצאות בגין סיכון אשראי לדיוור
11	(16)	הוצאות (הכנסות) בגין סיכון אשראי פרטי אחר
-	-	הוצאות בגין סיכון אשראי לבנקים, ממשלות ואגרות חוב
באחוזים		
(0.05%)	(0.02%)	שיעור ההכנסה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.30%	0.01%	שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.25%	(0.01%)	שיעור סך כל ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾

(1) על בסיס שנתי.

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק סקירת הסיכונים להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-365 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-388 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 5.9%.

להלן התפלגות ההכנסות מעמלות:

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס		
2023	2024	
במיליוני ש"ח		
56	46	ניהול חשבון
29	29	כרטיסי אשראי
187	197	פעילות בשוק ההון
62	46	הפרשי המרה
26	22	עמלות מעסקי מימון
28	25	עמלות אחרות
388	365	סך כל העמלות

הקיטון בהכנסות ניהול חשבון מוסבר, בין היתר, מוויתור על עמלות, במסגרת הטבות שהבנק העניק ללקוחותיו להתמודדות עם השפעות המלחמה.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-731 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-724 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 1.0%.

להלן פירוט של ההוצאות התפעוליות והאחרות:

לשלושת החודשים שנתיימו ביום		
31 במרס 2023	31 במרס 2024	
	במיליוני ש"ח	
449	442	משכורות והוצאות נלוות
84	87	אחזקה ופחת בנינים וציוד
30	34	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
161	171	הוצאות אחרות
724	731	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-442 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-449 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 1.6%. הקיטון בהוצאות השכר נבע בעיקרו מירידה בהפרשה למענקים, בין היתר, עקב חתימה על הסכמי עבודה לשנים 2023-2026 בתקופה המקבילה אשתקד. ירידה זו קווצה בחלקה בעליית השכר השוטף.

הוצאות אחזקה ופחת בנינים וציוד הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-87 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-84 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.6%.

הוצאות הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-31 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-171 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-161 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 6.2%, שנבע, בין היתר, מגידול בהוצאות מחשב.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-279 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-315 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הגיע ל-32.7% לעומת 34.8% בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי הושפע מהכנסות מסים בגין שנים קודמות בסך של 49 מיליון ש"ח ומעדכון שיעור המס הסטטוטורי כמפורט להלן.

בחודש מרס 2024, פורסם חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), תשפ"ד-2024. בהתאם לחוק, בנק שאינו בעל היקף פעילות קטן (בנק ששווי נכסיו נמוך מ-5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל) ישלם תשלום מיוחד בשיעור של 6% מהרווח בשנים 2024 ו-2025, עד לתקרה מסוימת. שיעור המס יחושב לפי החלק היחסי של התקופה ממועד כניסת החוק לתוקף, 1 באפריל 2024. בהתאם, שיעור המס הסטטוטורי בשנת 2024 עומד על 38.03%, בהשוואה לשיעור המס הקודם שהיה 34.2% (ראה גם באור l.1' לדוחות הכספיים).

חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס הסתכם ב-18 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-65 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת בעיקר מרווח מהשלמת עסקת המכר של בית כאל בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-553 מיליון ש"ח, סכום זה מורכב מהרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בסך של 569 מיליון ש"ח, מהפסד כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 23 מיליון ש"ח ומרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 7 מיליון ש"ח.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 31 במרס 2024 הסתכם ב-225,941 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-221,593 מיליון ש"ח בסוף שנת 2023, גידול בשיעור של 2.0%.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שינוי	31 בדצמבר 2023	31 במרס 2024	
באחוזים		במיליוני ש"ח	
(2.1)	117,622	115,199	אשראי לציבור, נטו
(2.3)	26,985	26,375	ניירות ערך
11.4	68,866	76,731	מזומנים ופקדונות בבנקים
2.9	191,125	196,615	פקדונות הציבור
(0.7)	4,767	4,736	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2.4	12,071	12,355	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים:

שינוי	31 בדצמבר 2023	31 במרס 2024	
באחוזים		במיליוני ש"ח	
			מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים:
92.2	141	271	אשראי תעודות
(5.3)	9,296	8,801	ערבויות והתחייבויות אחרות
9.7	2,617	2,870	מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
3.4	11,245	11,630	מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
(2.5)	10,337	10,083	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
12.8	853	962	מסגרות להשאלת ניירות ערך
5.6	10,475	11,066	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות
1.6	44,964	45,683	סך הכל

מכשירים פיננסיים נגזרים:

31 בדצמבר 2023			31 במרס 2024			
ערך נקוב	שווי הוגן שילי	שווי הוגן חיובי	ערך נקוב	שווי הוגן שילי	שווי הוגן חיובי	
					במיליוני ש"ח	
17,643	242	361	19,443	227	368	חוזי רבית
84,419	1,355	1,102	90,638	582	679	חוזי מטבע
62,168	2,185	2,186	61,924	2,273	2,274	חוזים בגין מניות
157	2	2	270	3	3	חוזי סחורות ואחרים
164,387	3,784	3,651	172,275	3,085	3,324	סך הכל

האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרס 2024 הסתכם ב-115,199 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-118,502 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2023 ול-117,622 מיליון ש"ח בסוף שנת 2023, קיטון בשיעור של 2.8% ו-2.1% בהתאמה.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום						
31 בדצמבר 2023	31 במרס 2024	שינוי	31 בדצמבר 2023	31 במרס 2024		
באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח		
80.9	81.8	(1.0)	95,191	94,237		מטבע ישראלי
13.1	13.2	(1.1)	15,366	15,191		- לא צמוד
5.5	4.4	(21.9)	6,477	5,060		- צמוד למדד
0.5	0.6	20.9	588	711		מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	(2.1)	117,622	115,199		פריטים לא כספיים
						סך הכל

אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי לעומת		31 בדצמבר		31 במרס		
31 בדצמבר	31 במרס	2023	2023	2024	2024	
2023	2023	2023	2023	2024	2024	
באחוזים				במיליוני ש"ח		
(9.5)	4.9	35,245	30,407	31,890		עסקים גדולים
1.2	(2.4)	7,442	7,717	7,535		עסקים בינוניים
0.4	(13.2)	18,093	20,930	18,169		עסקים קטנים וזעירים
1.4	(4.3)	22,181	23,492	22,482		משקי בית ללא הלוואות לדיור
0.3	0.1	35,450	35,516	35,564		הלוואות לדיור
20.4	21.6	98	97	118		בנקאות פרטית
44.7	(34.3)	731	1,610	1,058		גופים מוסדיים
(2.0)	(2.5)	119,240	119,769	116,816		סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

סיכון האשראי הכולל לציבור, ליום 31 במרס 2024 הסתכם ב-161,321 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-162,564 מיליון ש"ח בסוף שנת 2023, קיטון בשיעור של 0.8%.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

31 בדצמבר 2023			31 במרס 2024		ענף משק
שינוי	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	
באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	
(4.1)	15.1	24,613	14.6	23,611	שירותים פיננסיים (כולל חברות החזקה)
(2.0)	15.5	25,125	15.3	24,628	בינוי ונדל"ן
(1.7)	6.5	10,611	6.5	10,432	תעשייה
(6.9)	6.1	9,895	5.7	9,213	מסחר
1.5	47.2	76,797	48.3	77,980	לקוחות פרטיים, לרבות הלוואות לדיור
(0.4)	9.6	15,523	9.6	15,457	אחרים
(0.8)	100.0	162,564	100.0	161,321	סך הכל

להלן החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצה (לפי גודל חבות ברוטו לפני ניכוי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים):

31 במרס 2024				ענף משק	לווה מספר
סיכון מאזני* מיליוני ש"ח	סיכון מאזני חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים		
1,522	17	1,539	109	שירותים פיננסיים	1.
630	416	1,046	737	שירותים פיננסיים	2.
931	103	1,034	1,034	שירותים פיננסיים	3.
873	8	881	42	שירותים פיננסיים	4.
170	701	871	871	שירותים פיננסיים	5.
41	777	818	818	תעשייה	6.

31 בדצמבר 2023				ענף משק	לווה מספר
סיכון מאזני* מיליוני ש"ח	סיכון מאזני חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים		
1,190	290	1,480	672	שירותים פיננסיים	1.
1,360	25	1,385	218	שירותים פיננסיים	2.
1,131	4	1,135	1,135	שירותים פיננסיים	3.
195	701	896	896	שירותים פיננסיים	4.
741	124	865	432	שירותים פיננסיים	5.
816	22	838	34	שירותים פיננסיים	6.

* כולל אשראי לציבור, השקעה באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

ההשקעה בניירות ערך ליום 31 במרס 2024 הסתכמה ב-26,375 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-26,985 מיליון ש"ח בסוף שנת 2023, קיטון בשיעור של 2.3%. להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך				
31 במרס 2024	31 בדצמבר 2023	31 במרס 2024	31 בדצמבר 2023	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
24,101	25,304	91.4	93.8	אגרות חוב ממשלתיות
1,154	956	4.4	3.5	אגרות חוב של בנקים ⁽¹⁾
207	182	0.8	0.7	אגרות חוב קונצרניות
913	543	3.4	2.0	מניות ⁽²⁾
26,375	26,985	100.0	100.0	סך הכל

(1) היתרה כוללת גם אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות הנפקה של בנקים.

(2) ההשקעה במניות כוללת, בין היתר, השקעה בקרנות השקעה פרטיות, השקעה במניות ובסלי מדדי מניות והשקעה בקרנות גידור.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך ליום				31 בדצמבר 2023	31 במרס 2024
באחוזים	באחוזים	שינוי במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	
					מטבע ישראלי
38.7	45.0	13.8	1,440	10,434	11,874
6.9	7.4	4.2	78	1,874	1,952
52.4	44.2	(17.7)	(2,498)	14,134	11,636
2.0	3.4	68.1	370	543	913
100.0	100.0	(2.3)	(610)	26,985	26,375

להלן פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים את הבנק לשם קביעת השווי ההוגן של ניירות הערך ליום 31 במרס 2024:

מחיר מצוטט בשוק פעיל במיליוני ש"ח	מחיר אינדיקטיבי*	מחיר מצד נגדי לעסקה**	סך הכל
726	4	183	913
13,276	-	-	13,276
466	84	-	550
25	11,611	-	11,636
14,493	11,699	183	26,375
54.9	44.4	0.7	100.0

* מחיר אינדיקטיבי - אינדיקציה הנקבעת על ידי הבנק והמבוססת בעיקר על ציטוטי מחיר המתקבלים מגופים חיצוניים, אשר התמחותם בכך, והיתרה מבוססת על מודלים פנימיים שנקבעו על ידי הבנק.

** מחיר מצד נגדי לעסקה - ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח לפי מדינות/יבשות:

יטרה ליום	31 בדצמבר 2023	31 במרס 2024
במיליוני ש"ח		
ישראל (כולל ממשלת ישראל - 2,911 מיליון ש"ח; 31.12.23 - 3,078 מיליון ש"ח)	3,189	3,249
ארצות הברית (כולל ממשלת ארצות הברית - 7,914 מיליון ש"ח; 31.12.23 - 10,407 מיליון ש"ח)	10,647	8,104
קנדה	144	105
המזרח הרחוק, אוסטרליה ואחרים (3 מדינות, 31.12.23 - 3 מדינות)	75	98
אירופה (3 מדינות, 31.12.23 - 3 מדינות)	79	80
סך הכל	14,134	11,636

יצוין, כי בכל אחת מהמדינות (למעט ממשלת ישראל וממשלת ארצות הברית), אין מנפיק שיתרת אגרות החוב שלו עולה על 1% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק.

אגרות חוב במט"ח וצמוד מט"ח - מסתכמות ב-11,636 מיליון ש"ח (3,161 מיליון דולר) (כולל בעיקר אגרות חוב ממשלת ארצות הברית בסך של 7,914 מיליון ש"ח ואגרות חוב מדינת ישראל במט"ח בסך של 2,911 מיליון ש"ח). כל אגרות החוב במט"ח הכלולות בתיק מדורגות בדירוג השקעה (Investment Grade) מזה כ-97% בקבוצת דירוג A ומעלה. תיק השקעה זה מפורז כך שהחשיפה למנפיק יחיד (שאינו ממשלה) אינה עולה על 1% מהתיק. תיק אגרות החוב במט"ח. משך החיים הממוצע בתיק אגרות החוב במט"ח עומד על כ-1.4 שנים. יתרת ההפסדים ברוטו שטרם מומשה (הכלולה בהון במסגרת התאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה) ליום הדיווח, בגין תיק זה, עמדה על כ-8 מיליון ש"ח (כ-2.2 מיליון דולר), בדומה לסכום ליום 31 בדצמבר 2023.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי, לפי ענפי משק:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2023	31 במרס 2024	
	במיליוני ש"ח	
23	34	חשמל ומים
26	23	בניה ונדל"ן
20	18	שירותים פיננסיים
381	429	בנקים
10	11	תעשיה
29	29	תחבורה
-	6	מסחר
489	550	סך הכל

יתרת ההפסדים, נטו (לפני השפעת המס) הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר, בגין הפער בין השווי ההוגן של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה לבין עלותן המופחתת, ליום 31 במרס 2024 הסתכמה ב-167 מיליון ש"ח (98 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס).
נכון ליום 15 במאי 2024, יתרת ההפסדים ברוטו, הסתכמה ב-249 מיליון ש"ח (146 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס).

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 31 במרס 2024 הסתכמו ב-76,731 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-68,866 מיליון ש"ח בסוף שנת 2023, גידול בשיעור של 11.4%.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2024 הסתכמו ב-196,615 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-191,125 מיליון ש"ח בסוף שנת 2023, גידול בשיעור של 2.9%.

להלן התפלגות פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

יתרה ליום		חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום			
31 במרס 2024	31 בדצמבר 2023	שינוי	31 במרס 2024	31 בדצמבר 2023	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
156,579	150,675	5,904	79.6	78.8	מטבע ישראלי
5,158	5,614	(456)	2.6	3.0	- לא צמוד
34,167	34,248	(81)	17.4	17.9	- צמוד למדד
711	588	123	0.4	0.3	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
196,615	191,125	5,490	100.0	100.0	פריטים לא כספיים
					סך הכל

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

השינוי לעומת		31 במרס		31 בדצמבר	
2024	2023	2023	2023	2023	2023
	במיליוני ש"ח				
18,717	15,522	20,831	20.6	(10.1)	עסקים גדולים
6,452	6,660	6,919	(3.1)	(6.7)	עסקים בינוניים
26,558	26,346	26,560	0.8	-	עסקים קטנים וזעירים
73,420	69,262	72,207	6.0	1.7	משקי בית
12,104	10,586	11,733	14.3	3.2	בנקאות פרטית
59,364	45,014	52,875	31.9	12.3	גופים מוסדיים
196,615	173,390	191,125	13.4	2.9	סך הכל

תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק

סך תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק ליום 31 במרס 2024 עמד על 524 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-481 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023, גידול בשיעור של 9.0%.

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרס 2024 הסתכמו ב-4,736 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4,767 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023.

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ביום 31 במרס 2024 ב-12,355 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-12,071 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023, גידול בשיעור של 2.4%. השינוי בהון המיוחס לבעלי מניות הבנק הושפע מהרווח הנקי בסך של 569 מיליון ש"ח, מהפסד כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן בסך של 23 מיליון ש"ח, מרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 7 מיליון ש"ח ומקיטון בגין דיבידנד ששולם בסך של 269 מיליון ש"ח.

הלימות ההון

יחסי הון מינימאליים

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. כמו כן, על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" נדרש הבנק להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 באחוז אחד מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדוח. יצוין, כי בהתאם להוראת שעה מיום 27 באפריל 2020, הדרישה, כאמור, לא תחול בגין הלוואות לדיור (הן למטרת דיור והן לכל מטרה) שאושרו החל מיום 19 במרס 2020 ועד לתום תוקף הוראת השעה (30 בספטמבר 2021). ביום 27 בדצמבר 2021, במסגרת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות על העמדת הלוואות לדיור, נקבע, כי דרישת ההון הנוספת האמורה תחול בגין הלוואות למטרת דיור בלבד ולא תחול בגין הלוואות לכל מטרה. לאור כל האמור לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על ידי הפיקוח על הבנקים, על בסיס מאוחד ליום 31 במרס 2024 הינם 9.25%-12.50%, בהתאמה.

בנוסף לאמור לעיל, תהליך קביעת יעדי ההון נעשה בהתבסס על הפרמטרים המרכזיים הבאים:

- ממצאי תהליך ה-ICAAP בהתבסס על פרופיל הסיכון של הקבוצה ובהתחשב ביעדים העסקיים של הקבוצה והצמיחה המתוכננת.
 - תוצאות מבחני הקיצון כמפורט בהמשך.
 - מקדם שמרנות וכרית ביטחון המשלבים הערכות ואומדנים ביחס לפרופיל הסיכונים ובסיס ההון.
- למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

יעדי ההון שנקבעו על ידי הדירקטוריון, הינם:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.35% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.50%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

יעדי ההון מביאים בחשבון את הסיכונים שהבנק חשוף אליהם, לרבות סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים שהעיקרי בהם הוא סיכון הרבית, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון ציות ואיסור הלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון רגולטורי, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון מודל.

מבחני הקיצון

הבנק מיישם תשתית תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת שנתי. המתווה כולל, בין היתר, תרחישי קיצון הוליסטיים "מתגלגלים" על פני שלוש שנים, בתחום סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים לרבות סייבר, איסור הלבנת הון, ציות, אסטרטגיה, מוניטין, תפעול ועוד. מתווה תרחישי הקיצון, כולל התאמות לסביבת המשק הנוכחית ומביא לידי ביטוי גם את השפעותיה האפשריות של המלחמה.

למידע מפורט, ראה דוח על הסיכונים לשנת 2023 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק.

מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית

ביום 12 בינואר 2016, הופץ מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. לפי המכתב, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאי המכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית לתקופה של חמש שנים בקו ישר. ביום 16 בדצמבר 2019, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר האריך את תוקף הנחיות אלו, עד ליום 31 בדצמבר 2021. היקף תכניות ההתייעלות בכח אדם משנת 2018 ומשנת 2020, בגין חלות ההקלות עמד על סך של 118 מיליון ש"ח, נטו לאחר השפעת המס. ללא ההקלה כאמור, יישום מהלכי ההתייעלות, נכון ליום 31 במרס 2024, היה מביא לקיטון נוסף של 0.02% ביחסי הלימות ההון.

יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים

החל מיום 1 בינואר 2022, מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כלל, בין היתר, עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 299, לפיו נקבע, כי במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל קיטון בהון העצמי רובד 1 של תאגיד בנקאי, הוא רשאי לפרוש את הקיטון האמור, על פני שלוש שנים (להלן - "תקופת המעבר"). ללא ההקלה, כאמור, היישום של הכללים הנ"ל, נכון ליום 31 במרס 2024, היה מביא לקיטון נוסף של 0.01% ביחסי הלימות ההון.

השפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל

לדירוג האשראי של מדינת ישראל ישנה השפעה על דרישות ההון, מכיוון שדרישות ההון בגין חשיפות מקומיות לממשלות, לישויות סקטור ציבורי ולגופים פיננסיים, נגזרות מדירוג האשראי של מדינת ישראל. בחודש אפריל הורידה חברת הדירוג S&P את דירוג האשראי של ישראל מרמה של AA- לרמה של A+. הורדת הדירוג תביא לירידה של 0.26%-0.33% ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בהתאמה, ברבעון השני של השנה, נכון לנתוני 31 במרס 2024.

יישום ההוראות

במסגרת הנדבך הראשון, הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכוני האשראי, השוק והסיכונים התפעוליים. במסגרת הנדבך השני, הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, כאשר שולבו בו השפעותיה האפשריות של המלחמה. מסמך ה-ICAAP לנתוני 30 בספטמבר 2023, בוצע כנדרש. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בבנק משמשת בסיס לתהליך הפנימי המבוצע גם בחברה הבת הבנקאית, בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי שלה.

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2023	31 במרס 2024	
		1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים (במיליוני ש"ח)
12,292	12,567	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
3,569	3,372	הון רובד 2, לאחר ניכויים
15,861	15,939	סך כל ההון הכולל
		2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון (במיליוני ש"ח)
97,053	95,286	סיכון אשראי
886	971	סיכונים שוק
10,360	10,427	סיכון תפעולי
108,299	106,684	סך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון
		3. יחס ההון לרכיבי סיכון
11.35%	11.78%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.65%	14.94%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.24%	9.25%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50%	12.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2024 עמד על 11.78%, בהשוואה ל-11.35% ליום 31 בדצמבר 2023. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרס 2024 עמד על 14.94%, בהשוואה ל-14.65% ליום 31 בדצמבר 2023.

ההון הכולל ליום 31 במרס 2024 הסתכם ב-15,939 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-15,861 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2023. בסיס ההון הושפע מחד מרווח בסך של 569 מיליון ש"ח, מהפסד כולל אחר בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 23 מיליון ש"ח ומרווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים בסך של 7 מיליון ש"ח, ומאידך, גידול זה קוזז בדיבידנד ששולם בסך של 269 מיליון ש"ח.

נכסי הסיכון ליום 31 במרס 2024 הסתכמו ב-106,684 מיליון ש"ח בהשוואה ל-108,299 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023, קיטון בשיעור של 1.6%, אשר נבע בעיקר מקיטון באשראי לציבור.

יחס הון כולל יחס הון עצמי רובד 1 של חברה בת משמעותית בהתאם להוראות בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל):

בנק מסד בע"מ		31 בדצמבר 2023	31 במרס 2024
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		18.06%	18.62%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		19.16%	19.71%

יחס מינוף - הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון לבין מדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון עצמי רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (כולל את הבנק). ביום 15 בנובמבר 2020, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה), במסגרתו נתנה הקלה בדרישת יחס המינוף בחצי נקודת האחוז, כך שעל הבנק לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%). לעניין הפחתת דרישות המינוף נקבע במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 20 בדצמבר 2023, כי ההקלה תחול עד ליום 31 בדצמבר 2025. תאגיד בנקאי שינצל הקלה זו ביום 31 בדצמבר 2025, יידרש לשוב ליחס המינוף הנדרש בטרם הוראת השעה בתוך שני רבעונים, כך שבתום תוקף הוראת השעה, יחול על הבנק יחס מינוף מזערי בהתאם ליחס המינוף בפועל או היחס המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

יחס המינוף ליום 31 במרס 2024 עומד על 5.27%, בהשוואה ל-5.26% ליום 31 בדצמבר 2023.

מדיניות חלוקת דיבידנד

בהתאם למדיניות חלוקת רווחים שאימץ דירקטוריון הבנק, הבנק יחלק כדיבידנד בכל שנה עד 50% מהרווח הנקי השנתי של השנה השוטפת הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים הרגולטוריים ומהיעדים שנקבעו ושייקבעו על ידי דירקטוריון הבנק, מעת לעת, בכפוף להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה החוקית.

אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע ממסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל. מובהר בזאת, כי כל חלוקה של דיבידנד תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין, בצירוף כל הפרטים הנדרשים.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות נוספות כמפורט בבאור 24.א.ב' לדוחות הכספיים לשנת 2023.

מאז פרוץ המלחמה, שלח המפקח על הבנקים למערכת הבנקאית את המכתבים הבאים בנושא "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים": מכתב מיום 12 בנובמבר 2023, בו נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים שלהם לתקופה הקרובה לתאריך המכתב, על רקע המלחמה והגידול בחוסר הוודאות לגבי המשכיותה והיקף השפעתה על המשק; מכתב מיום 5 במרס 2024, ובו דרישה דומה, על רקע הימשכות המלחמה והיקף השפעתה על המשק, המחייבים משנה זהירות בנושא; ומכתב מיום 16 במאי 2024, בו מצוין המפקח, כי המצב הגיאופוליטי הנוכחי מחייב המשך בחינה שמרנית ומושכלת של תכנון ההון ומדיניות חלוקת דיבידנד, תוך שימת לב ליחסי ההון בפועל ולכריות ההוניות הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים.

בשים לב למכתבי המפקח על הבנקים האמורים, החליט דירקטוריון הבנק, ביום 28 במאי 2024, לאשר חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 228 מיליון ש"ח (ברוטו).

מובהר, כי לא חל שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק והיא נותרה בעינה. דירקטוריון הבנק ימשיך לדון בהמשך יישומה של מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, לאור ההתפתחויות והשפעתן על המשק ועל הבנק.

המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד יחול ביום 5 ביוני 2024 ויום התשלום יהיה ביום 17 ביוני 2024. סכום הדיבידנד הינו לפני כל מס במקור שעל הבנק לנכות על פי כל דין.

להלן פרטים בדבר דיבידנד שחולק על ידי הבנק משנת 2022:

יום ההכרזה	יום התשלום	סך הדיבידנד	דיבידנד למניה
		במיליוני ש"ח	בש"ח
6 בינואר 2022	24 בינואר 2022	215	2.14
7 במרס 2022	24 במרס 2022	165	1.65
24 במאי 2022	12 ביוני 2022	160	1.59
24 באוגוסט 2022	1 בספטמבר 2022	170	1.70
22 בנובמבר 2022	8 בדצמבר 2022	235	2.34
21 במרס 2023	4 באפריל 2023	268	2.67
17 במאי 2023	1 ביוני 2023	220	2.19
15 באוגוסט 2023	31 באוגוסט 2023	220	2.19
28 בנובמבר 2023	14 בדצמבר 2023	90	0.90
12 במרס 2024	31 במרס 2024	269	2.68

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה במהותו ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בבאור 28א' לדוחות הכספיים לשנת 2023. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוחות, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים.

להגדרות המגזרים הפיקוחיים ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה באור 28 לדוחות הכספיים לשנת 2023.

להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

א. סך ההכנסות *

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשלושת החודשים שנתיים		לשלושת החודשים שנתיים	
שנתיים ביום 31 במרס		שנתיים ביום 31 במרס		שנתיים ביום 31 במרס	
2023	2024	השנתי	2023	2024	
באחוזים		באחוזים	במיליוני ש"ח		
11.6	13.3	6.1	198	210	עסקים גדולים
6.1	6.1	(6.8)	103	96	עסקים בינוניים
23.3	21.8	(13.1)	396	344	עסקים קטנים וזעירים
47.9	51.3	(0.2)	814	812	משקי בית
3.3	3.5	-	56	56	בנקאות פרטית
6.1	6.5	(1.9)	104	102	גופים מוסדיים
1.7	(2.5)		29	(39)	ניהול פיננסי
100.0	100.0	(7.0)	1,700	1,581	סך הכל

ב. רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס		לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס		לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס	
2023	2024	2023	2024	2023	2024
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
88	123				עסקים גדולים
30	38				עסקים בינוניים
117	107				עסקים קטנים וזעירים
259	261				משקי בית
22	21				בנקאות פרטית
38	34				גופים מוסדיים
77	(15)				ניהול פיננסי
631	569				סך הכל

* כולל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

מגזרים עסקיים - מגזר העסקים הקטנים והזעירים, מגזר העסקים הבינוניים ומגזר העסקים הגדולים

להלן נתונים עיקריים אודות המגזרים העסקיים - עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2023				לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2024				
עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	סך הכל	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
155	82	296	507	169	78	260	84	הכנסות רבית, נטו
43	21	100	143	41	18	84	84	הכנסות שאינן מרבית
198	103	396	650	210	96	344	344	סך הכנסות
6	25	31	(11)	(36)	7	18	18	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
55	30	179	257	62	31	164	164	הוצאות תפעוליות ואחרות
88	30	117	268	123	38	107	107	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
28,714	7,941	20,937	58,508	33,371	7,320	17,817	17,817	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
30,407	7,717	20,930	57,594	31,890	7,535	18,169	18,169	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
16,018	6,581	26,490	51,891	18,806	6,241	26,844	26,844	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
15,522	6,660	26,346	51,727	18,717	6,452	26,558	26,558	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות של המגזרים העסקיים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-507 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-533 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.9%, אשר נבע בעיקר מירידה בהיקפי הפעילות במגזר העסקים הקטנים והזעירים.

ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-143 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-164 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 12.8%, אשר נבע מירידה בהכנסות מהפרשי המרה ובהכנסות מפעילות בשוק ההון.

ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-11 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 62 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאה בתקופה המקבילה אשתקד כוללת הפרשה קבוצתית, לאור החשש מהשפעות מאקרו כלכליות חזויות לנוכח אי הוודאות בתנאים הכלכליים, בין היתר, עקב השפעת עליית הרבית, ההתפתחות בתנאים הגיאופוליטיים בארץ ובעולם וההסתברות להאטה כלכלית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-257 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-264 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.7%, אשר נבע בעיקר מקיטון בהוצאות השכר, המוסבר מירידה בהפרשה למענקים, בין היתר, עקב חתימה על הסכמי עבודה לשנים 2023-2026 בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-268 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-235 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הנקי מוסבר בעיקר מקיטון בהפרשה להפסדי אשראי, שקוּוּז בחלקו בירידה בהכנסות רבית נטו.

היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-58,508 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-57,592 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 1.6%.

האשראי לציבור ליום 31 במרס 2024 הסתכם ב-57,594 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-59,054 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2023, קיטון בשיעור של 2.5%.

היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-51,891 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-49,089 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.7%.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2024 הסתכמו ב-51,727 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-48,528 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2023, קיטון בשיעור של 6.6%.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

להלן נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2023			לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2024			
משקי בית	בנקאות פרטית	סך הכל	משקי בית	בנקאות פרטית	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
666	30	696	666	30	696	הכנסות רבית, נטו
146	26	172	146	26	172	הכנסות שאינן מרבית
812	56	868	812	56	868	סך הכנסות
11	-	11	11	-	11	הוצאות בגין הפסדי אשראי
387	24	411	387	24	411	הוצאות תפעוליות ואחרות
261	21	282	261	21	282	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
56,575	89	56,664	56,575	89	56,664	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
58,046	118	58,164	58,046	118	58,164	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
72,600	11,633	84,233	72,600	11,633	84,233	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
73,420	12,104	85,524	73,420	12,104	85,524	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות של מגזר האנשים הפרטיים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

סך כל הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-696 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-694 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות שאינן מרבית הסתכמו ב-172 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-176 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.3%. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-11 מיליון ש"ח, זהה לתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-411 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-397 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.5%. הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-282 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-281 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. היתרה הממוצעת של האשראי לציבור הסתכמה ב-56,664 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-57,894 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.1%. האשראי לציבור ליום 31 במרס 2024 הסתכם ב-58,164 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-59,105 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2023, קיטון בשיעור של 1.6%. היתרה הממוצעת של פקדונות הציבור הסתכמה ב-84,233 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-78,247 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.7%. פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2024 הסתכמו ב-85,524 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-79,848 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2023, גידול בשיעור של 7.1%.

מגזר ניהול פיננסי

סך כל ההוצאות המשויכות למגזר זה הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-39 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-15 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 77 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות עיקריות

בנק מסד בע"מ (להלן - "מסד") - בו מחזיק הבנק 51.0% מהון המניות ומזכויות ההצבעה, הינו בנק מסחרי המתמחה במתן שירותים לאוכלוסיית המורים בישראל.

השקעת הבנק במסד ליום 31 במרס 2024 הסתכמה ב-621 מיליון ש"ח.

סך המאזן של מסד ליום 31 במרס 2024 הסתכם ב-11,994 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-11,804 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2023, גידול בשיעור של 1.6%. סך כל ההון של מסד ליום 31 במרס 2024 הסתכם ב-1,217 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,173 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2023, גידול בשיעור של 3.8%. הרווח הנקי של מסד הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-45.0 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-46.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.6%.

חלק הבנק ברווחי מסד הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-23.0 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-23.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.5%.

תשואת הרווח הנקי (על בסיס שנתי) עמדה על 15.0%, בהשוואה ל-18.2% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עומד על 19.71%, בהשוואה ל-17.0% בסוף שנת 2023. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 18.62%, בהשוואה ל-18.06% בסוף שנת 2023. במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-30 בספטמבר 2023 נקבעו על ידי דירקטוריון מסד יעדי ההון המינימליים כדלקמן: יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת משיעור של 10.5% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65%.

נוסח ההתחייבות לשיפוי, שניתנו לנושאי המשרה בבנק מסד, הותאם לשינויים שנערכו בנוסח ההתחייבויות לשיפוי שניתנו לנושאי המשרה בבנק, כמפורט בבאור 25 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות, לדוחות הכספיים לשנת 2023.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל") - הבנק מחזיק 28.2% בהון ו-21.0% בזכויות ההצבעה בכאל. כאל עוסקת בשיווק ובתפעול של הנפקת כרטיסי אשראי וסליקת עסקאות בכרטיסי אשראי של המותגים הבינלאומיים "ויזה" ו"מסטראקארד", משווקת ומפעילה את מערך כרטיסי האשראי של "דיינרס" באופן בלעדי בישראל וכן סולקת כרטיסים ממותג "ישראכרט".

השקעת הבנק בכאל ליום 31 במרס 2024 הסתכמה ב-800 מיליון ש"ח.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון עמד על 14.1%, בהשוואה ל-14.3% בסוף שנת 2023. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 13.0%, בהשוואה ל-13.3% בסוף שנת 2023.

חלק הבנק ברווחי כאל, לפני השפעת המס, הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-20.8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-73.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 71.6%.

הקיטון ברווח מוסבר בעיקר מהשפעות חד פעמיות שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד, כלהלן:

א. רישום רווח בסך של כ-231 מיליון ש"ח בגין השלמת עסקת מכירת בית כאל בגבעתיים. חלק הבנק ברווח האמור הינו 58 מיליון ש"ח. נוכח ההיפרדות הצפויה מבנק דיסקונט, אישר דירקטוריון כאל, בחודש יולי 2023, את מכירת חלקה של כאל ב"קמפוס דיסקונט" לדיסקונט ליסינג. העסקה האמורה טרם הושלמה. עם השלמתה, צופה כאל להכיר ברווח נקי (בניכוי הפחתות הכרוכות במכירה ובהשפעת המס) בסך של כ-20 מיליון ש"ח.

ב. במסגרת הסכם הפצה משותפת עם חברת אל-על, הוקנתה לאל-על, בין היתר, אופציה מסוג "פאנטום" אשר תקנה לה זכות כלכלית בכאל כמפורט בדוח הדירקטוריון, פרק חברות מוחזקות עיקריות בדוחות הכספיים לשנת 2022. רישום האופציה כאמור, הקטין את הרווח הנקי של כאל ברבעון הראשון של שנת 2023 ב-40 מיליון ש"ח.

ביום 30 בינואר 2023, פורסמו תקנות הבנקאות (רישוי) (בנק בעל היקף פעילות רחב), התשפ"ג-2023 (להלן - "התקנות"). בהתאם לדיווחי כאל ובהתאם לחוק הגברת התחרות וצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017 ולתקנות, חלה על בנק דיסקונט בע"מ, השולט בכאל, החובה למכור את אמצעי השליטה שהוא מחזיק בכאל, וזאת עד תום שלוש שנים מיום פרסום התקנות או עד תום ארבע שנים בנסיבות מסוימות, ככל שיוחלט על מתווה של הנפקה לציבור. כמו כן, לעניין המכירה יחולו ההוראות שנקבעו בחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017. ביום 13 במרס 2024, פורסמה טיוטת הצעת חוק, במסגרתה בוצעו התאמות מסוימות, ובכללן נקבע כי המועד האחרון להפרדה בין דיסקונט לכאל יידחה בתשעה חודשים.

ראה באור 9 לתמצית הדוחות הכספיים באשר לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות נגד כאל ולשומות שהוציא מנהל מס ערך מוסף לכאל.

סקירת הסיכונים

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2023. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2023. מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

- א. פעילותה של הקבוצה מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכונים אשראי, לרבות ריכוזיות (ענפי משק ולווים), סיכונים שוק, כאשר העיקרי בהם הינו סיכון הרבית, סיכונים נדלונות, סיכונים תפעוליים לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע, סיכונים ציות והלבנת הון, סיכון אסטרטגיה, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון חקיקה ורגולציה וסיכון מודל. כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכונים נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הקבוצה מוכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, וכן תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. ניהול הסיכונים מתבצע ברמת הקבוצה, כאשר תפיסת הסיכון הכוללת של הקבוצה עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית, שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל פי העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתים על העיקרון, כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחיתת והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לשימור הרווח, מדידתו ודיווח עליו, על פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בקבוצה באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות הבקרה הבלתי תלויות בחטיבות לניהול סיכונים והחשבונאי הראשי והמערך המשפטי, וקו ההגנה השלישי שמקיימים מערכי הביקורת הפנימית והחיצונית.
- ה. מנהלת הסיכונים הראשית הינה חברת הנהלה ונושאת באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:
- ו. ר"ח ליליה קפלן מכהנת כראש החטיבה לניהול סיכונים ומנהלת הסיכונים הראשית (CRO), כמנהלת הסיכונים התפעוליים, כממונה על האכיפה הפנימית בניירות ערך וכמנהלת המשכיות העסקית.
- סיכונים האשראי מנוהלים על ידי ר"ח בנצי אדירי, ראש החטיבה העסקית. ביום 31 במרס 2024, הודיע מר בנצי אדירי על פרישתו מהבנק, שתיכנס לתוקף ביום 30 ביוני 2024.
- הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על ידי גב' אלה גולן, ראש חטיבת משאבים וניהול פיננסי.
- סיכון האסטרטגיה מנוהל על ידי גב' שירלי שהם קליין, ראש המערך לבנקאות מתקדמת.
- סיכונים הציות מנוהלים על ידי גב' זיוה ברק, אשר במסגרת תפקידה כקצינת הציות הראשית, מנהלת את סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור וסיכונים חוצי גבולות, מנהלת את יחידת האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך וממונה על האכיפה הפנימית בדיני התחרות הכלכלית. כמו כן, היא מכהנת כ-Responsible officer הממונה על יישום הוראות ה-FATCA, ה-CRS וה-QI ותחת אחריותה נמצא גם תחום ההגנה על הפרטיות.
- סיכונים ה-ID מנוהלים על ידי מר אופיר קדוש, מנכ"ל מתף - מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ.
- סיכונים הסייבר מנוהלים על ידי גב' איריס חן, מנהלת הגנת הסייבר ואבטחת מידע.
- הסיכונים המשפטיים מנוהלים על ידי עו"ד חביבה דהן, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי. ביום 28 בינואר 2024, הודיעה עו"ד חביבה דהן על רצונה לפרוש לגמלאות. המועד הסופי יקבע בתאום עם הבנק.
- סיכון המוניטין מנוהל על ידי ר"ח נחמן ניצן, ראש חטיבת החשבונאי הראשי.
- ז. סיכונים נוספים וביניהם, סיכונים הרגולציה והחקיקה, מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, על ידי חברי הנהלה וראשי המערכים בתחומים הנתונים לאחריותם.
- ח. ניהול הסיכונים בקבוצת הבנק, מתבצע בכל חברה בת שלה פעילות עסקית, בנפרד, על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון החברה הבת, המתבססת על מדיניות הקבוצה ועל בסיס מתודולוגיית ניהול סיכון קבוצתית, תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בחברה הבת.
- בחברה הבת הבנקאית מכהן מנהל סיכונים ראשי, שכפוף למנכ"ל החברה הבת ומונחה מקצועית על ידי מנהלת הסיכונים הראשית של הבנק.
- ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי החטיבה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נטולות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.

י. במסגרת מסמך הסיכונים מוצגים כלל הסיכונים, שאליהם חשופה קבוצת הבנק במסגרת פעולותיה, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי, עמידה ביעדי העל, מפת הסיכונים וכן תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.

במסמך הסיכונים מוצגת סקירת מנהלת הסיכונים הראשית על מצב ניהול הסיכונים בקבוצה ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרים בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שנקטו על ידי הבנק ברבעון הרלוונטי.

יא. לבנק ולקבוצה מגוון תרחישי קיצון לסיכונים הייחודיים, כפי שמוטמעים במסמכי המדיניות השונים. הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון, לבחינת הנאותות ההונית ובוחן את יחסי ההון לפי תכנון ההון התלת שנתי. התרחישים משלבים התממשות של מספר מוקדי סיכון בו זמנית. התרחישים שמפעיל הבנק, מתבססים על ניתוחי רגישות, תרחישים היסטוריים, תרחישים היפותטיים ותרחישים מאקרו כלכליים. תרחישי הקיצון עודכנו במהלך שנת 2023, בדגש על השפעות העלייה בסביבת האינפלציה והשינויים במדיניות המוניטרית, אשר השלכותיהם עלולים לבוא לידי ביטוי בצמיחה שלילית ובשיעור אבטלה עולה. בנוסף, עודכן תרחיש המלחמה והותאם למלחמת חרבות ברזל. תרחישי הקיצון, מהווים כלי משלים למיפוי ולניהול הסיכונים הגלומים בכלל הפעילויות של הבנק ובמוקדי הסיכון הנגזרים מהם. התרחישים ותוצאותיהם מהווים כלי משלים למיפוי ולניהול הסיכונים הגלומים בכלל הפעילויות של הבנק ובמוקדי הסיכון הנגזרים מהם. לבנק תכניות הנהלה להתמודדות עם תרחישי הקיצון, באמצעות נקיטת אמצעים שונים. בנוסף, בהתאם לדרישת בנק ישראל, הבנק מחשב מבחן קיצון על בסיס פרמטרים אחידים למערכת הבנקאית. תרחישי הקיצון האחידים, מהווים עבור בנק ישראל, כלי לקבלת תמונה הוליסטית ועדכנית על המשק הישראלי ועל יכולת המערכת הבנקאית להוסיף ולהעמיד אשראי לציבור תוך שמירה על יציבותה. בהתאם לנדרש, בחודש מרס 2023, הוגשו לבנק ישראל תוצאות התרחיש האחיד לנתוני ספטמבר 2022. התרחיש נבנה בהתאם לשתי דרגות חומרה - בסיסית (המייצגת את הנתבי הצפוי של הכלכלה) וקיצון. יחסי ההון של הבנק שהתקבלו בכל התרחישים הינם מעל המגבלות הרלוונטיות. ביום 9 באפריל 2024, התקבל מכתב מבנק ישראל לביצוע מבחן קיצון המבוסס על תרחיש אחיד לשנת 2023 ולהגשת התוצאות ומסמכי מתודולוגיה, עד ליום 11 ביולי 2024.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2023.

סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלוה או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. במסגרת יישום הוראות באזל, מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים אשראי. בהחלטת הרבית שפרסם בחודש ינואר 2024, הפחית בנק ישראל את הרבית ב-0.25% לרמה של 4.5% ומאז הותיר את הרבית ללא שינוי. סביבת הרבית הגבוהה, לצד הציפיות לעליית האינפלציה, משפיעים על הוצאות המימון של משקי הבית והגופים העסקיים, מייקרים את ההוצאות השוטפות ועלולים להכביד על מצבם הפיננסי של לווים, בהם לקוחות הבנק. הבנק ממשיך לעקוב אחר השפעות שיעורי הרבית והמדד והתנודתיות בשערי החליפין על מגזרי הפעילות השונים, ובפרט השפעה על כושר ההחזר של לקוחות הבנק.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

על רקע המלחמה, נבחנו ההשפעות האפשריות על לקוחות הבנק במגזרי הפעילות השונים, עקב המצב הביטחוני והתנודתיות בשערי המטבעות וניירות הערך. כמו כן, מבוצע מעקב מתמשך אחר לווים שעלולים להיות מושפעים יותר מהמצב ואחר לווים מענפי משק החשופים יותר לפגיעה בטווח המידי, כגון ענפי הנדל"ן, בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל, ותחומי התעופה, טקסטיל וקמעונאות. בנוסף, הבנק ממשיך לתמוך בצרכי הלקוחות בתקופה זו ומאפשר, בין היתר, דחיית תשלומי הלוואות ללקוחות, כולל הלוואות שניתנו במסגרת הקרנות השונות המובטחות בחלקן בערבות מדינה. נכון ליום 30 באפריל 2024, יתרת ההלוואות בגין נדחו תשלומים הינה בסך של כ-5,114 מיליון ש"ח ויתרת התשלומים שנדחו בפועל מסתכמת לסך של 208 מיליון ש"ח. לאחרונה, קיבלה טורקיה החלטה להטיל חרם סחר כלכלי על ישראל. לחרם זה, עלולה להיות השפעה על הצמיחה ועל האינפלציה, במיוחד בענף הבינוי והנדל"ן. בהתאם לכך, הבנק ביצע בחינה להשפעות האפשריות על לקוחותיו.

איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

31 במרס 2023				31 במרס 2024				סך הכל
פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾								
117,175	22,573	35,040	59,562	113,407	21,624	35,117	56,666	סיכון אשראי מאזני
40,282	13,503	2,161	24,618	43,676	16,437	3,427	23,812	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾
157,457	36,076	37,201	84,180	157,083	38,061	38,544	80,478	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי								
2,220	627	269	1,324	1,905	583	203	1,119	לא בעייתי
867	162	59	646	1,150	162	53	935	בעייתי צובר
545	90	148	307	685	95	191	399	בעייתי לא צובר
3,632	879	476	2,277	3,740	840	447	2,453	סך הכל סיכון אשראי מאזני
745	78	6	661	498	88	-	410	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾
4,377	957	482	2,938	4,238	928	447	2,863	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
22	14	-	8	17	11	-	6	מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר
161,834	37,033	37,683	87,118	161,321	38,989	38,991	83,341	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור ⁽²⁾
נכסים שאינם מבצעים								
545	90	148	307	685	95	191	399	חובות לא צוברים

31 בדצמבר 2023			
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי ⁽¹⁾			
59,678	34,961	21,289	115,928
23,015	2,430	16,682	42,127
82,693	37,391	37,971	158,055
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
1,170	216	586	1,972
840	68	174	1,082
394	205	91	690
2,404	489	851	3,744
670	-	95	765
3,074	489	946	4,509
13	-	17	30
85,767	37,880	38,917	162,564
נכסים שאינם מבצעים			
394	205	91	690
חובות לא צוברים			

- (1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (2) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

תנועה בחובות שאינם צוברים

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2023				לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2024			
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח			
394	205	91	690	394	205	91	690
76	28	23	127	76	28	23	127
(2)	(39)	(5)	(46)	(2)	(39)	(5)	(46)
(10)	-	(6)	(16)	(10)	-	(6)	(16)
(59)	(3)	(8)	(70)	(59)	(3)	(8)	(70)
399	191	95	685	399	191	95	685
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות שאינם צוברים				שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות שאינם צוברים			
121	12	28	161	121	12	28	161
20	3	9	35	20	3	9	35
(15)	(4)	(9)	(30)	(15)	(4)	(9)	(30)
126	11	28	166	126	11	28	166

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	
במיליוני ש"ח				
303	145	96	544	יתרת חובות שאינם צוברים לתחילת השנה
295	172	85	552	חובות שסווגו כחובות שאינם צוברים במהלך התקופה
(21)	(96)	(20)	(137)	חובות שחזרו לצבור הכנסות רבית
(24)	-	(28)	(52)	חובות שנמחקו חשבונאית
(159)	(16)	(42)	(217)	חובות שנפרעו
394	205	91	690	יתרת חובות שאינם צוברים לסוף התקופה
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות שאינם צוברים				
79	6	28	113	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילה השנה
92	6	21	119	גידול בהפרשות
(50)	-	(21)	(71)	גביית ומחיקות
121	12	28	161	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה

מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2023				לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2024				
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	
0.50%	0.42%	0.38%	0.46%	0.68%	0.54%	0.42%	0.59%	ניתוח איכות האשראי לציבור
0.52%	0.42%	0.44%	0.47%	0.69%	0.54%	0.47%	0.60%	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
1.56%	0.58%	1.07%	1.17%	2.26%	0.69%	1.14%	1.57%	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
3.74%	1.34%	3.75%	3.03%	4.17%	1.26%	3.74%	3.20%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
0.41%	-	0.20%	0.25%	(0.09%)	0.30%	(0.29%)	(0.01%)	שיעור אשראי החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור*
(0.09%)	-	0.04%	(0.04%)	(0.01%)	(0.06%)	-	(0.02%)	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור*
1.29%	0.41%	1.43%	1.06%	1.69%	0.58%	1.87%	1.38%	ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור
256.4%	98.0%	372.2%	232.5%	248.6%	107.9%	441.1%	236.1%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
249.8%	98.0%	322.1%	223.5%	244.9%	107.9%	395.3%	230.3%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
(14.1)	-	41.9	(26.4)	(248.0)	(10.3)	-	(67.4)	יחס ההפרשה להפסדי אשראי למחיקות החשבונאיות נטו*

* מחושב על בסיס שנתי.

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023				
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	
0.64%	0.58%	0.41%	0.58%	ניתוח איכות האשראי לציבור
0.66%	0.58%	0.49%	0.60%	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
2.00%	0.77%	1.20%	1.48%	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
3.90%	1.38%	3.84%	3.14%	שיעור אשראי שאינו בדיורג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
0.52%	0.11%	0.67%	0.42%	ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח
-	0.01%	0.13%	0.03%	שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
1.64%	0.51%	1.94%	1.36%	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
255.8%	88.3%	471.4%	234.5%	ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור
247.7%	88.3%	397.2%	224.7%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
-	90.5	14.8	52.2	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
				יחס ההפרשה להפסדי אשראי למחיקות החשבונאיות נטו

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2024						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
216	(2)	(9)	172	364	9,653	10,280
203	-	12	28	406	16,672	17,241
154	-	11	41	116	7,031	7,351
279	6	(6)	128	382	8,516	9,131
22	-	(10)	7	9	23,343	23,473
241	(5)	(4)	80	257	14,707	15,300
1,115	(1)	(6)	456	1,534	79,922	82,776
221	(5)	27	191	244	38,544	38,991
447	-	(16)	96	265	38,061	38,989
1,783	(6)	5	743	2,043	156,527	160,756
-	-	(1)	-	-	19,066	19,066
1,783	(6)	4	743	2,043	175,593	179,822
פעילות לווים בחו"ל						
6	-	(6)	-	1	556	565
-	-	-	-	-	9,563	9,563
6	-	(6)	-	1	10,119	10,128
1,789	(6)	(2)	743	2,044	185,712	189,950

הערות:

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך של 119,561 מיליון ש"ח, 25,464 מיליון ש"ח, 2 מיליון ש"ח, 273 מיליון ש"ח ו-44,650 מיליון ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 138 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 5 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2023						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: סיכון אשראי לא צובר	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
11,478	10,863	407	132	6	-	179
17,556	17,213	170	35	25	(7)	199
7,572	7,234	61	44	12	(3)	78
9,756	9,051	298	85	20	(3)	208
24,112	23,989	6	2	(5)	-	29
16,045	15,271	178	59	3	(1)	195
86,519	83,621	1,120	357	61	(14)	888
37,683	37,201	207	148	-	-	151
37,033	36,076	259	91	11	2	353
161,235	156,898	1,586	596	72	(12)	1,392
13,749	13,749	-	-	-	-	2
174,984	170,647	1,586	596	72	(12)	1,394
פעילות לווים בחו"ל						
599	559	-	-	-	-	4
9,664	9,664	-	-	-	-	-
10,263	10,223	-	-	-	-	4
185,247	180,870	1,586	596	72	(12)	1,398

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך של 123,436 מיליון ש"ח, 19,342 מיליון ש"ח, 45 מיליון ש"ח, 928 מיליון ש"ח ו-41,496 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 138 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 10 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדירור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2023						
הפסדי אשראי ⁽²⁾						
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
221	1	48	186	454	9,750	10,507
190	(6)	18	30	302	16,799	17,189
144	(4)	78	31	78	7,598	7,915
291	3	111	137	493	9,138	9,831
33	(4)	(6)	8	9	24,300	24,476
241	10	58	60	221	14,689	15,367
1,120	-	307	452	1,557	82,274	85,285
189	2	40	205	273	37,391	37,880
463	29	148	92	275	37,971	38,917
1,772	31	495	749	2,105	157,636	162,082
2	-	-	-	-	17,789	17,789
1,774	31	495	749	2,105	175,425	179,871
פעילות לווים בחו"ל						
11	-	7	-	24	419	482
-	-	-	-	-	11,900	11,900
11	-	7	-	24	12,319	12,382
1,785	31	502	749	2,129	187,744	192,253

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו, סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 122,014 מיליון ש"ח, 26,442 מיליון ש"ח, 57 מיליון ש"ח, 417 מיליון ש"ח ו-43,323 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגת במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 140 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 5 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיר שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ניהול סיכונים אשראי צד נגדי

חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים

מרבית חשיפת האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינה כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפה הינה כלפי המערכת הבנקאית במערב אירופה ובצפון אמריקה.

חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾

31 בדצמבר 2023			31 במרס 2024			דירוג אשראי חיצוני ⁽⁴⁾
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזורי נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזורי ⁽²⁾ במיליוני ש"ח	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזורי נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזורי ⁽²⁾ במיליוני ש"ח	
206	2	204	329	-	329	AAA עד AA-
2,357	35	2,322	2,090	33	2,057	A+ עד A-
44	-	44	47	-	47	BBB+ עד BBB-
2	1	1	3	1	2	BB- עד B-
5	-	5	5	-	5	ללא דירוג
2,614	38	2,576 ⁽⁵⁾	2,474	34	2,440 ⁽⁵⁾	סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות לתת אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, הבנק עשה שימוש בדירוגים שנקבעו לצורך יישום הגישה הסטנדרטית של באזל. הבנק משתמש בדירוג של סוכנות S&P לדירוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפת אשראי. כאשר אין דירוג מסוכנות S&P משתמש הבנק בדירוג מסוכנויות אחרות.
- (5) מזה: סך החשיפה המאזנית לארה"ב כולל פקדונות בסך של 1,012 מיליון ש"ח, אגרות חוב בסך של 161 מיליון ש"ח ושויי הגון של מכשירים פיננסיים נגזרים בסך של 14 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 1,018 מיליון ש"ח, 211 מיליון ש"ח ו-4 מיליון ש"ח, בהתאמה). מרבית החשיפה הינה למוסדות הפיננסיים הגדולים בארה"ב.

הערות כלליות:

- א. חשיפות האשראי מוצגות לאחר ניכוי ההפרשה בגין הפסדי אשראי.
- ב. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים וברוקרים/דילרים (מקומיים וזרים) ראה באור 10 לתמצית הדוחות הכספיים. סיכון האשראי החוץ מאזורי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שבוצעו עם מוסדות פיננסיים זרים, כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, הסתכם ליום 31 במרס 2024 ב-298 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 316 מיליון ש"ח).

מרבית החשיפה של הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים בעלי איתנות פיננסית גבוהה, אשר מרביתם בקבוצת דירוג השקעה A- ומעלה. במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2024, לא חל שינוי מהותי בחשיפות האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים ולא בוצעה הורדת דירוג האשראי של מוסדות פיננסיים אלו.

התיאבון לסיכון המידתי שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים אשר מרביתה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

עיקר חשיפת האשראי הנוכחית של הקבוצה (98%) מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצות הדירוג AAA עד A- כאשר 13% מסך החשיפה מדורג בטווח שבין AAA עד AA-.

סיכון האשראי המאזני של הקבוצה למוסדות פיננסיים זרים כולל השקעה של כ-444 מיליון ש"ח באגרות חוב במט"ח. תיק אגרות החוב, הכלול בחשיפה למוסדות פיננסיים זרים, מפוזר וכולל בדירוג השקעה (Investment Grade) מזה כ-90.7% מדורגות בדירוג A- ומעלה. משך החיים הממוצע של התיק עומד על כשנתיים.

בנוסף, כולל סיכון האשראי המאזני פקדונות שהופקדו בבנקים זרים בהיקף של כ-1.9 מיליארד ש"ח, בעיקר לתקופה קצרה של יום עד שבוע.

ליום 31 במרס 2024, אין מדינה בה קיימת לקבוצת הבנק חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, שהסתכם ב-2,391 מיליון ש"ח (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 בדבר רכיבי ההון).

חשיפה למדינות זרות

החשיפה המאזנית למדינות זרות כוללת פקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים. החשיפה החוץ מאזנית כוללת ערבויות, סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומסגרות לא מנוצלות.

חשיפות עיקריות למדינות זרות* (1) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2023			31 במרץ 2024			
חשיפה			חשיפה			
סך הכל	מאזנית (2)(3)(4)	חוץ מאזנית (2)(3)	סך הכל	מאזנית (2)(3)(4)	חוץ מאזנית (2)(3)	
11,862	41	11,821	9,817	33	9,784	ארצות הברית
2,041	380	1,661	1,912	366	1,546	מדינות אחרות
13,903	421	13,482	11,729	399	11,330	סך כל החשיפות למדינות זרות
32	2	30	41	2	39	מזה: סך החשיפות למדינות ה-PiGS (פורטוגל, איטליה, יוון וספרד)
213	42	171	204	42	162	מזה: סך החשיפות למדינות LDC
12	1	(5)11	22	1	(5)21	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נדילות

* כולל מדינות שהחשיפה אליהן עולה על 1% מסך הנכסים של הבנק על בסיס מאוחד או על 20% מההון לפי הנמוך.

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נדילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים מוצג לאחר הפחתת סיכון אשראי.
- (4) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (5) מרבית החשיפה מבוססת באופן מלא.

סיכונים בתיק ההלוואות לדיור

מדיניות האשראי של הקבוצה בתחום המשכנתאות

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית המאושרת על ידי דירקטוריון הבנק ונבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ, שינויים ברגולציה וכיו"ב. כחלק ממדיניות זו, הבנק עוקב באופן שוטף אחר התפתחויות בתיק המשכנתאות ונוקט במגוון אמצעים לשם ניהול הסיכונים בו. הסיכונים נבחנים בהתאם למדיניות שנקבעה לגבי תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות, הן ברמת העסקה הבודדת והן ברמה של כלל תיק המשכנתאות של הקבוצה. הבנק מנהל את הסיכונים, בין השאר, על-ידי השתת מגבלות בפרמטרים שונים, כגון שיעור המימון (LTV), שיעור ההחזר מההכנסה, שיעור ההלוואות ברבית משתנה, שיעור ההלוואות הניתנות לתקופות ארוכות (מעל 25 שנה) ועוד. בעת מתן משכנתא, הבנק בוחן את ההסתברות לכשל על-ידי שימוש במודל סטטיסטי וגם בוחן את יכולת ההחזר של הלקוח בתרחישים אפשריים של שינויי רבית. הבנק נוקט משנה זהירות בנכסים בהם המצב הרישומי מורכב, תוך מתן משקל יתר לטיב הלקוח ולשיעור המימון. הבנק מבצע בקרה חודשית אחר התפתחות מאפייני הסיכון בתיק המשכנתאות, בהתאם למגבלות על פי פרמטרים במדיניות האשראי. בנוסף נעשה מעקב אחר השתנות היקף החוב הבעייתי בתיק המשכנתאות ואחר שיעור הפיגורים בו והשוואת הנתונים לאלו של כלל המערכת הבנקאית. כמו כן, הבנק ממשיך לעקוב אחר ההשפעות האפשריות על תיק המשכנתאות, בשל ההתפתחויות האחרונות בסביבה המאקרו כלכלית.

היקף הלוואות לדיור

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס			
שינוי	2023	2024	
באחוזים	במיליוני ש"ח		
	945	878	ביצועי אשראי לדיור
(7.1)			הלוואות מכספי הבנק
(33.3)	3	2	הלוואות מכספי האוצר
(50.0)	2	1	מענקים מכספי האוצר
(7.3)	950	881	סך הכל הלוואות חדשות
63.0	54	88	הלוואות שמוחזרו מכספי הבנק*
(3.5)	1,004	969	סך כל הביצועים

ליום 31 במרס			
שינוי	2023	2024	
באחוזים	במיליוני ש"ח		
-	35,508	35,496	יתרת האשראי לדיור, נטו
(8.9)	236	215	הלוואות מכספי הבנק
(1.3)	76	75	הלוואות מכספי האוצר**
(0.1)	35,820	35,786	מענקים מכספי האוצר**
			סך הכל יתרה

* לא כולל הלוואות בהן נדחו תשלומים מעל שלושה חודשים.

** סכום זה אינו נכלל ביתרות המאזניות.

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור המימון (Loan To Value), המחושב על פי הוראת הפיקוח על הבנקים מספר 876 - דוח על הלוואות לדיור והינו היחס בין סכום האשראי לבין שווי הנכסים המשמשים לביטחון במועד אישור ההלוואה. יצוין כי עליית שווי נכס כשלעצמה אינה מהווה אירוע לחישוב מחדש של LTV ואילו בעת מתן אשראי נוסף בביטחון אותו נכס ניתן לחשב LTV, בהתייחס לשמאות עדכנית.

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2024 כולל כ-68% אשראי שניתן עם שיעור מימון עד 60%, בדומה לנתון ליום 31 במרס 2023.

כ-98% מסך האשראי ניתן בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לנתון ליום 31 במרס 2023.

ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 כוללים כ-62% אשראי שניתן עם שיעור מימון של עד 60%, בהשוואה לכ-64% בתקופה המקבילה אשתקד. כל הביצועים ניתנו בשיעור מימון של עד 75%, בדומה לנתון בתקופה המקבילה אשתקד. בחישוב היחס לא נכללו הלוואות ללא ביטחון נכס.

שיעור ההחזר מהכנסה

פרמטר מרכזי נוסף המשמש את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור ההחזר מהכנסת הלווה. יחס זה מאפשר לבנק להעריך את יכולתו של לווה לעמוד בהחזרי הלוואה השוטפים כסדרם מתוך הכנסתו הקבועה כפי שהיתה במועד מתן הלוואה. תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2024 כולל כ-88% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה לכ-89% ליום 31 במרס 2023. כ-99% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לנתון ליום 31 במרס 2023. ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 כוללים כ-77% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה לכ-83% בתקופה המקבילה אשתקד. כל האשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בדומה לנתון בתקופה המקבילה אשתקד. בחישוב היחס לא נכללו הלוואות בולט ובלון.

הלוואות ברבית משתנה

תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2024 כולל שיעור של 59% אשראי שניתן ברבית משתנה ומסתכם לסך של 21,158 מיליון ש"ח. ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 כוללים סך של 380 מיליון ש"ח ברבית משתנה עד חמש שנים, המהווים 43% מסך הביצועים וסך של 110 מיליון ש"ח ברבית משתנה כל חמש שנים ומעלה, המהווים 13% מסך הביצועים.

הלוואות ארוכות טווח

תיק הלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 31 במרס 2024 כולל כ-72% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכם לסך של 25,695 מיליון ש"ח.

ביצועי הלוואות לדיור ממקורות הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 כוללים כ-49% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 25 שנה ומסתכמים לסך של 426 מיליון ש"ח.

להלן נתונים על התפתחות תיק הלוואות לדיור לפי מגזרי הצמדה (ללא אשראי מכספי אוצר ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי):

למטרת מגורים											
מגזר לא צמוד			מגזר צמוד מדד			מגזר צמוד מט"ח			בביטחון דירת מגורים		
רבית קבועה			רבית משתנה			רבית משתנה			סך הכל		
יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	יתרה	יתרה	סך הכל
במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
10,087	29.2	14,896	43.2	3,948	11.5	5,563	16.1	4	998	34,498	35,496
10,079	29.3	14,828	43.1	3,935	11.4	5,593	16.2	5	966	34,440	35,406

להלן נתונים על התפתחות המשכנתאות (ללא אשראי מכספי אוצר):

שלושה חודשים 2024	שלושה חודשים 2023	שנת 2023	שנת 2022
878	945	3,456	7,124
(7.1%)	(57.3%)	(51.5%)	(11.0%)
0.31%	(0.01%)	0.12%	0.08%
0.61%	0.43%	0.54%	0.43%

ביצועי הלוואות לדיור (במיליוני ש"ח)

שיעור השינוי בביצועי הלוואות לדיור ביחס לתקופה מקבילה

שיעור ההוצאה (ההכנסה) להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק

שיעור הפרשה המצטברת להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק

השפעת מלחמת "חרבות ברזל" על אשראי לדיור

על רקע המלחמה וכדי לסייע ללקוחות הבנק, גיבש הבנק מתווה הכולל הקלות בתחומי האשראי והעמלות ללקוחות מסוימים ובהן, דחיית תשלומי משכנתאות, בנוסף לפטור מתשלום. לפרטים ראה השפעת מלחמת "חרבות ברזל" לעיל.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדירור וללא נגזרים)

כללי

הבנקים בקבוצה מעמידים אשראי צרכני למגוון משקי הבית, בעיקר אוכלוסיות יעד המאופיינות ברמת סיכון נמוכה מהממוצע, חלקן במערכת החינוך ובמערכת הביטחון.

מדיניות האשראי לאנשים פרטיים משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל.

המדיניות מתבססת על מערכת פנימית לדירוג סיכון האשראי לאנשים פרטיים על פי מודלים סטטיסטיים המתעדכנים באופן שוטף וכן על ידי כללים עסקיים ועקרונות למתן אשראי, בהתאם לבחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים ובמידת הצורך על נתוני מאגר אשראי, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.

תפיסה זו משתקפת היטב במדיניות האשראי של הבנק באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות למתן אשראי ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, וכן בתהליכי בקרה ובתהליכי עבודה מובנים, בקווי הבקרה השונים.

מודלים של דירוג סיכוני אשראי משמשים את הבנקים בקבוצה הן בתהליך החיתום של האשראי בסניפים והן להעמדת אשראי ישיר באמצעות האינטרנט, האפליקציה והבינלאומי קול. המלצות האשראי הנגזרות מהמודלים הסטטיסטיים, יחד עם נהלי הבנק הנסמכים על מדיניות האשראי של הבנק והמגבלות האיכותיות והכמותיות הכלולות בה, מגלמים את תיאבון הסיכון המידתי של הקבוצה בתחום האשראי הצרכני.

באשראי הצרכני, מתמקד הבנק באשראי המאופיין ברמת פיזור גבוהה וברמת סיכון נמוכה. בהתייחס לעובדה שהחברה הבת מסד עוסקת אף היא בתחום האשראי, הבנק פועל בראיה קבוצתית ליישם מתכונת עבודה סדורה וקבוצתית המגדירה, בין היתר, מתכונת מיקוד עסקי לכל סוג אוכלוסיה בקבוצה. אוכלוסיית היעד הינה בעיקר אוכלוסייה בעלת מקורות הכנסה יציבים, הזקוקה למימון בתחום הצרכני, והינה בעלת כושר החזר של האשראי, בין היתר, אוכלוסיות ייעודיות בעלות קשר משותף בחתך ארצי (כגון מורים, עובדי משרד הביטחון וכו') בעלי יכולת החזר או כנגד ביטחונות הניתנים למימוש. הלוואות לאוכלוסיית המורים הינן הלוואות המשולמות בעיקר באמצעות ניכוי ישיר מהשכר.

בחודש מאי 2023, זכה הבנק שוב במכרז למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון לתקופה של 7 שנים נוספות המתחילה ביום 1 בדצמבר 2023, עם אופציה להארכה ב-3 שנים נוספות. במכרז נקבעו, בין היתר, התנאים למתן אשראי ולניהול חשבון לעובדי מערכת הביטחון והזכויות להפעלת סניפים במחנות צה"ל. החזרי הלוואות אלה והלוואות נוספות לאוכלוסיית מערכת הביטחון וכן הלוואות הניתנות במסגרת הסכמים מפעליים, מנוכים ישירות מהשכר. הזכייה הנמשכת במכרז מאפשרת לבנק הזדמנויות עסקיות להרחבת פעילותו בקרב אוכלוסיית המכרז והגדלת חלקו באוכלוסיות נוספות.

כ-85% מיתרת סיכון האשראי לאנשים פרטיים הינם בגין לקוחות בעלי הכנסה קבועה בחשבון בסכום העולה על 10 אלפי ש"ח.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל" על אשראי לאנשים פרטיים

על רקע המלחמה וכדי לסייע ללקוחות הבנק, גיבש הבנק מתווה הכולל הקלות בתחומי האשראי והעמלות ללקוחות מסוימים, ובהן דחיית תשלומי הלוואות וכן הלוואות עד סכום של 20 אלף ש"ח ללא רבית והצמדה, לתקופה של שנתיים. בנוסף, הוקמו קרנות ייעודיות למתן הלוואות ללא רבית. לפרטים נוספים ראה השפעת מלחמת "חרבות ברזל" לעיל.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל:

יתרה ליום		שינוי לעומת			
31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר	2023	2024
2024	2023	2023	2023	2023	2024
במיליוני ש"ח					
5,723	5,812	5,455	(1.5)	4.9	
16,739	17,639	16,684	(5.1)	0.3	
22,462	23,451	22,139	(4.2)	1.5	
5,175	4,960	5,073	4.3	2.0	
8,540	7,942	8,739	7.5	(2.3)	
2,793	660	2,947	323.2	(5.2)	
16,508	13,562	16,759	21.7	(1.5)	
38,970	37,013	38,898	5.3	0.2	
21,235	22,406	21,943	(5.2)	(3.2)	
יתרות עו"ש ויתרות מנוצלות כרטיסי אשראי					
הלוואות אחרות					
סך כל סיכון האשראי המאזני					
מסגרות עו"ש לא מנוצלות					
מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות					
סיכון אשראי חוץ מאזני אחר					
סך כל סיכון האשראי החוץ מאזני					
סך כל סיכון האשראי הכולל					
ממוצע היקף האשראי המאזני, כולל משיכת יתר בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות					

להלן התפלגות סיכון האשראי הבעייתי מסך החובות לאנשים בישראל:

יטרה ליום		שינוי לעומת	
31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר
2024	2023	2023	2023
במיליוני ש"ח		באחוזים	
96	91	5.5	4.3
169	168	0.6	(7.7)
38,705	36,754	5.3	0.2
38,970	37,013	5.3	0.2
11	14	(21.4)	(35.3)
97	90	7.8	3.2
(0.28%)	0.19%	0.67%	

* על בסיס שנתו.

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים בישראל לפי התפלגות ההכנסה הקבועה בחשבון

31 במרס 2024			
סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
במיליוני ש"ח			
205	43	248	218
2,780	351	3,131	2,345
4,699	1,261	5,960	3,940
7,333	5,790	13,123	10,005
15,017	7,445	22,462	16,508

31 במרס 2023			
סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח
210	210	210	210
3,152	3,152	3,152	3,152
4,882	4,882	4,882	4,882
7,558	7,558	7,558	7,558
15,802	15,802	15,802	15,802

31 בדצמבר 2023			
סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
171	25	196	200
2,783	335	3,118	2,438
4,709	1,189	5,898	3,967
7,525	5,402	12,927	10,154
15,188	6,951	22,139	16,759

* הכנסה קבועה לחשבון, כהגדרתה בהוראת הדיווח לפיקוח 836 (הכוללת משכורת בפועל בחישוב ממוצע של 12 חודשים אחרונים, סך קצבאות, הפקדות מזומן והפקדות שיקים).

****** תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון, כגון: פקדונות כספיים (לרבות יתרות עו"ש), תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפלגות לפי התקופה הממוצעת שנותרה לפירעון (לפי המועד הסופי לפירעון ההלוואה)

31 בדצמבר 2023	31 במרס 2023	31 במרס 2024	
סיכון אשראי מאזני			
במיליוני ש"ח			תקופה לפירעון
5,950	6,248	6,194	עד שנה
3,084	3,171	3,112	משנה ועד שלוש שנים
4,363	4,845	4,290	משלוש שנים ועד חמש שנים
2,447	2,757	2,408	מחמש שנים ועד שבע שנים
6,295	6,430	6,458	מעל שבע שנים
22,139	23,451	22,462	סך הכל

התפלגות לפי גודל האשראי של הלווה*

31 בדצמבר 2023			31 במרס 2023			31 במרס 2024			
סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	תחום אשראי ללווה
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			באלפי ש"ח
748	544	204	666	450	216	741	528	213	עד 10
1,473	1,070	403	1,315	878	437	1,461	1,041	420	מ- 10 עד 20
3,698	2,576	1,122	3,235	2,069	1,166	3,688	2,529	1,159	מ- 20 עד 40
7,243	4,469	2,774	6,476	3,553	2,923	7,249	4,417	2,832	מ- 40 עד 80
9,533	4,306	5,227	9,106	3,449	5,657	9,461	4,232	5,229	מ- 80 עד 150
9,521	2,713	6,808	9,418	2,265	7,153	9,561	2,685	6,876	מ- 150 עד 300
6,682	1,081	5,601	6,797	898	5,899	6,809	1,076	5,733	מעל 300
38,898	16,759	22,139	37,013	13,562	23,451	38,970	16,508	22,462	סך הכל

* הגדרת לווה - בהתאם להגדרות הוראת ניהול בנקאי תקין 313.

** סיכון אשראי כולל - למעט חבות בגין נגזרים ולמעט הלוואות דיור.

התפלגות לפי סוג ומידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים

31 בדצמבר 2023	31 במרס 2023	31 במרס 2024	
סיכון אשראי מאזני			
במיליוני ש"ח			סוג האשראי
1,552	1,494	1,515	עו"ש
3,903	4,318	4,208	כרטיסי אשראי
15,898	16,910	15,964	אשראי ברבית משתנה
786	729	775	אשראי ברבית קבועה
22,139	23,451	22,462	סך הכל

בטחונות

31 בדצמבר 2023			31 במרס 2023			31 במרס 2024			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			סך אשראי המגובה בטחונות*
4,518	126	4,392	5,075	441	4,634	4,487	123	4,364	
									* מזה:
4,142	96	4,046	4,644	413	4,231	4,160	94	4,066	בטחונות לא נדילים
376	30	346	431	28	403	327	29	298	בטחונות נדילים

תיאור הפעילות

א. חיתום האשראי ללקוחות פרטיים

חיתום האשראי הצרכני מבוצע בהתחשב בפרמטרים אישיים של הלקוח ומשקף נכונות מידתית לנטילת סיכוני אשראי. תפיסה זו משתקפת היטב במגבלות כמותיות ואיכותיות, וכן באמצעות מגוון רחב של תהליכי עבודה מובנים ותהליכי בקרה הדוקים בקווי הבקרה השונים. הבנקים בקבוצה מציעים אשראי ללקוחותיהם על בסיס הבנת צרכי הלקוח, זיהוי וניטור מאפייני הסיכון שלו. בתהליך החיתום נבחנים מספר קריטריונים אשר מהווים כלי תומך החלטה, בין היתר, אינפורמציה כללית על הלקוח (זהותו, חוסנו הפיננסי, התנהלותו בחשבון וכל מידע נוסף אשר בידו לסייע בתהליך החיתום), מטרת האשראי, פעילות הלקוח בבנק בהקשר לתמחור העסקה, כושר החזר, תמהיל האשראי הכולל בחשבון והתאמתו לצורכי הלקוח. תהליך זה מושתת על ערכי הוגנות ושקיפות כלפי הלקוח.

ב. אופן פיקוח ומעקב על מאפייני הסיכון

הבנקים בקבוצה בעלי התמחות ומיומנות גבוהה בתחום האשראי הקמעונאי מתוקף ניסיונם רב השנים באשראי למשקי הבית. הקבוצה מכשירה את עובדיה ברמת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום האשראי ובעלת מערכות ממוחשבות תומכות החלטה, בקרה ומעקב לאיתור מוקדם של לווים בפיגור או בעלי מאפיינים של תסמינים שליליים. הקבוצה מגדרת את עצמה בנטילת סיכוני אשראי, בין היתר, באמצעות פיזור הסיכון בין הלקוחות. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת. הבקורות בנושא האשראי הצרכני מבוצעות באמצעות שלושת קווי ההגנה. במסגרת הבקורות המבוצעות על ידי הקו הראשון: מעקב אחר חריגה ממסגרת עו"ש וחח"ד, בדיקת אשראי בפיגור ובקרה אחר התפתחות האשראי הצרכני הבעייתי בסניפים. בקו השני מבוצעת בחינה תקופתית, על השפעת אירועים מאקרו כלכליים העשויים להשפיע על יחס החזר להכנסה של הלווים. הבחינה מבוצעת על המשכנתאות ועל תיק האשראי שאינו לדירור. בנוסף, מבוצעים ניתוחי רוחב בהתייחס למאפייני סיכון שונים ובחינת השפעת סביבת האינפלציה המשתנה על משתני הסיכון השונים, כגון התפלגות התיק לפי דירוג סיכון הלקוח, שיעורי הכשל, ומדדי סיכון שונים, כגון שיעורי אשראי בעייתי, שיעורי הפרשות ושיעורי מחיקות. הקו השלישי, מערך הביקורת הפנימית, אחראי לביצוע ביקורת בלתי תלויה על ניהול הסיכון, מסגרת העבודה והבקורות לניטור סיכוני אשראי צרכני, לרבות פעילות קווי ההגנה הראשון והשני, לניטור סיכון זה. כמו כן, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים ומערכת סטטיסטית לניבוי כשל אשראי.

סיכונים בענף הבינוי והנדל"ן

הבנק נוקט במדיניות אשראי מידתית שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק, נבחנת מידי שנה ומתעדכנת על פי השינויים והתמורות בארץ בתחום הנדל"ן, שינויים ברגולציה (כגון: הוראות המפקח על הבנקים ותקנות ממשלתיות) וכיו"ב. מדיניות זו באה לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, קביעת מגבלות שונות, ביצוע ניתוחי רגישות בליווי פרויקטים לבניה ובחינת שיעור ההון העצמי ודרישה למכירות והשכרות מוקדמות וזאת על מנת לצמצם ככל הניתן את הסיכונים.

בנוסף, אימץ הבנק מדיניות פרטנית ביחס לתחומי הפעילות השונים בתחום הבינוי והנדל"ן, ובהם ליווי בניה למגורים, ליווי בניה לנכסים מניבים וכן אשראי למימון נדל"ן מניב בייעוד למשרדים, מסחר ותעשייה.

בחינת בקשות חדשות למימון נדל"ן בבנק מאופיינות בפרמטרים שונים, בין היתר, מיקום הנכס, פיזור גאוגרפי, ייעודו (מגורים/משרדים/מסחר/תעשייה), סוג העסקה (תמ"א/מחיר למשתכן/מחיר מטרות וכו'). כמו כן, נבחנת רמת הסיכון הנגזרת בכל מימון בהתייחס לשיעור המימון, תקופת המימון, איכות הלווה ואיתנותו. בהתייחס לכל האמור לעיל וכן פרמטרים נוספים, נקבעת רמת התמחור ורווחיות התיק.

מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, מקיים הבנק דיון תקופתי בכל תיקי האשראי בענף הבינוי והנדל"ן ובוחן את מצב הפרויקטים וכן את רמת הסיכון בכל פרויקט ומצמצם חשיפות ככל האפשר. ככלל, בחינת הפרויקטים מתבצעת על בסיס חודשי ועל פי דוחות ביצוע, המתקבלים מאת המפקח על הפרויקט, כאשר הסיכונים הנבחנים הם, הן ברמת סיכון השוק והן ברמת סיכון הביצוע. הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש.

ההפרשה להפסדי אשראי מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים ונקבעת גם עבור ענף הבינוי והנדל"ן, על פי מאפייניו. יצוין, כי בנוסף למדידה כמותית זו, בוחן הבנק מדי רבעון, באופן סובייקטיבי, את הצורך בהגדלה נוספת של מקדמי ההפרשה לענף הבינוי והנדל"ן, בהתחשב בהתפתחויות בסביבה העסקית ואינדיקציות נוספות, הרלוונטיות למת הסיכון הגלומה בתיק האשראי ובמידת הצורך, מגדיל את מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בחינה נוספת מבוצעת גם עבור לווים ספציפיים ובמידת הצורך, נרשמת גם הפרשה פרטנית.

בשנה האחרונה, נרשמה ירידה בביקוש לרכישת דירות וזאת, בין היתר, על רקע עליית האינפלציה והרביית. בחודשים האחרונים, חלה התאוששות בביקוש לרכישת דירות. עם זאת, עדיין שוררת אי ודאות רבה בענף. הבנק עוקב באופן שוטף אחר המגמות וההשלכות הנובעות מהן. מדיניות הבנק המידתית, הביאה לכך שלא נרשמה השפעה מהותית, נכון להיום, על איכות התיק.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

ענף הבינוי והנדל"ן ממשיך להיות מושפע באופן ישיר מהמלחמה, בעיקר מצד ההיצע, עקב המשך המחסור המהותי בכוח העבודה באתרי הבנייה, בין אם כתוצאה מאי כניסת פועלים פלסטינים מאזור יהודה ושומרון ומרצועת עזה, ובין אם מקצב גיוסם האיטי של פועלים זרים. הבנק מבצע מעקב שוטף אחר כלל הפרויקטים הממומנים בבנק, ומקיים קשר שוטף עם כלל היזמים, בדגש על אזור הדרום.

להלן נתונים על סיכון האשראי לציבור בענף הבינוי והנדל"ן בישראל:

31 במרס		31 בדצמבר	
2024	2023	2023	2023
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾			
נדל"ן שבנייתו לא הושלמה			
מזה: קרקע גולמית			
נדל"ן בתהליכי בניה			
נדל"ן שבנייתו הושלמה			
אחר ⁽²⁾			
סך הכל			
7,251	7,648	7,271	
5,415	5,617	5,508	
5,862	6,109	6,008	
6,064	5,754	6,317	
24,592	25,128	25,104	

(1) מזה: אשראי המובטח בנדל"ן למגורים בסך של 10,973 מיליון ש"ח (8,061 מיליון ש"ח מאזני ו-2,912 מיליון ש"ח חוץ מאזני), אשראי המובטח בנדל"ן לתעשייה בסך של 1,202 מיליון ש"ח (1,044 מיליון ש"ח מאזני ו-158 מיליון ש"ח חוץ מאזני) ואשראי המובטח בנדל"ן למסחר בסך של 6,327 מיליון ש"ח (5,638 מיליון ש"ח מאזני ו-689 מיליון ש"ח חוץ מאזני) (31.12.23 - 11,063 מיליון ש"ח, 1,212 מיליון ש"ח ו-6,486 מיליון ש"ח, בהתאמה).

(2) כולל אשראי ללווים בענף הבינוי והנדל"ן בישראל, להם בטחון שאינו נדל"ן, בעיקר פרויקטי תשתיות ואשראי לחברות נדל"ן מניב.

שיעור האשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מסך סיכון האשראי בענף הבינוי והנדל"ן ליום 31 במרס 2024, עמד על 3.6%, בהשוואה ל-2.8% ליום 31 בדצמבר 2023. שיעור האשראי הבעייתי מסיכון האשראי הכולל בענף הבינוי והנדל"ן ליום 31 במרס 2024, עמד על 2.1%, בהשוואה ל-1.0% ליום 31 בדצמבר 2023.

מימון ממונף

מימון ממונף מוגדר כאשראי למימון עסקאות הוניות בתאגידים (כמוגדר בהוראת בנק ישראל מספר 323), אשר עונה על תבחינים מסויימים, ואשראי הניתן ללווים המאופיינים ברמות מינוף פיננסי גבוהות. התבחינים שעל פיהם הבנק מגדיר אשראי כמימון ממונף נקבעו באופן שמרני. מידע נוסף ניתן למצוא בדוחות הכספיים לשנת 2023. ליום 31 במרס 2024, סך יתרות האשראי המצרפיות (אשראי מאזני וחוז מאזני, בניכוי הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות מותרים בניכוי) הנחשבות כמימון ממונף הסתכם ב-323 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-446 מיליון ש"ח ביום 31 במרס 2023 ו-729 מיליון ש"ח בסוף שנת 2023.

חשיפות משמעותיות לקבוצות לוויים

ליום 31 במרס 2024, אין קבוצת לוויים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות הון.

סיכון שוק

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובעים משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערי מטבע, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים, ובכללם: סיכון רבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניות וסיכון תנודתיות.

בתחילת שנת 2024, על רקע המלחמה, הוריד בנק ישראל את הרבית ב-0.25% לרמה של 4.5%, מתוך מטרה לייצב השווקים והפחתת רמת אי הוודאות, לצד יציבות מחירים ותמיכה בפעילות הכלכלית. הצפי לשנת 2024 הוא שבנקים מרכזיים בעולם ובפרט בארה"ב, יחלו גם הם בהפחתת רבית. הבנק נוקט במגוון פעולות על מנת להתמודד עם ההשפעות של השינויים כאמור, ובכללן ביצוע מבחני רגישות ובדיקות שוטפות הבוחנות את כושר ההחזר של הלקוחות, לפי מגזרי הפעילות השונים, תוך טיפול פרטני בהתאם לממצאים, עדכוני הנחות למודלים שונים בתחומי האשראי וסיכויי שוק, ביצוע עסקאות לניהול החשיפה במגזר הצמוד מדד והתאמת שיעורי הביטחונות הנדרשים לפעילות בשוק ההון. כמו כן, נוכח הצפי לירידת רבית, פועל הבנק להגדלת היקף הנכסים ברבית קבועה והקטנת החשיפה לירידת רבית.

הבנק ממשיך לעקוב אחר ההתפתחויות השונות במצב המאקרו כלכלי.

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים השוק, באמצעים הכוללים גם את הערך בסיכון (VAR) וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כלי ניהול ובקרת חשיפות רבית כגון: מח"מ, שווי הוגן ומבחני רגישות לשינויים בעקום הרבית.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

על רקע המלחמה, גובר חוסר הוודאות באשר לתחזיות המאקרו בישראל, ובפרט באשר לקצב האינפלציה הצפוי ושיעור הרבית המוניטרית. מתחילת שנת 2024 ולאור התמשכות המלחמה, שוק המניות המקומי מפגין תשואת חסר בהשוואה לשווקים אחרים בעולם ותשואת האג"ח הממשלתיות עלתה. כמו כן, ישנה תנודתיות רבה בשוק המט"ח אל מול השקל. לתנודתיות הגבוהה בשווקים, לא היתה השפעה מהותית על הבנק.

סיכון רבית

סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית, המשפיעות על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה, כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. צורותיו העיקריות של סיכון הרבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה, סיכון בסיס וסיכון אופציונליות.

סיכון הרבית, לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכוני הרבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הרבית (הוראה 333), בדגש על סיכון הרבית בתיק הבנקאי. בהתאם להוראות, נקבעה מדיניות בנושא ניהול סיכון הרבית.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הרבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית):

31 בדצמבר 2023			31 במרס 2023			31 במרס 2024			שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾ מזה: תיק בנקאי
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
11,527	237	11,290	10,099 ⁽⁴⁾	216	9,883	11,761	101	11,660	
10,244	189	10,055	9,576	147	9,429	10,217	91	10,126	

פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 14א' לתמצית הדוחות הכספיים, למעט ייחוס לתקופות לפרעון של פקדונות לפי דרישה (עו"ש) בעוד שבבאור היתרה במאזן מהווה את האומדן של השווי ההוגן.

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו המותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

31 בדצמבר 2023			31 במרס 2023			31 במרס 2024			
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
(10)	(27)	17	38 ⁽⁴⁾	1	37	(301)	(51)	(250)	שינויים מקבילים
(7)	(26)	19	36 ⁽⁴⁾	-	36	(299)	(45)	(254)	עלייה במקביל של 1%
35	22	13	(18)	4	(22)	345	57	288	מזה: תיק בנקאי
34	24	10	(20)	-	(20)	338	51	287	ירידה במקביל של 1%
מזה: תיק בנקאי									
שינויים לא מקבילים									
(234)	20	(254)	(194)	27	(221)	(351)	(1)	(350)	התללה ⁽²⁾
245	(32)	277	221	(24)	245	297	(3)	300	השטחה ⁽³⁾
214	(39)	253	212	(22)	234	135	(24)	159	עליית רבית בטווח הקצר
(213)	33	(246)	(197)	29	(226)	(132)	32	(164)	ירידת רבית בטווח הקצר

בטבלה זו מוצג השינוי בשווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הרבית בכל מגזרי ההצמדה.

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות לפרעון של פקדונות לפי דרישה (עו"ש). פירוש נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, למעט פקדונות לפי דרישה (עו"ש), ראה באור 14' לדוחות הכספיים.

(2) התללה - ירידה ברבית בטווח הקצר ועלייה ברבית בטווח הארוך.

(3) השטחה - עלייה ברבית בטווח הקצר וירידה ברבית בטווח הארוך.

(4) במהלך שנת 2023, בוצע עדכון למודל הפקדונות לפי דרישה (עו"ש). מספרי ההשוואה ל-31.3.23 לא הוצגו מחדש.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הרבית על הכנסות רבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מרבית

31 בדצמבר 2023			31 במרס 2023			31 במרס 2024			
הכנסות מימון שאינן מרבית			הכנסות מימון שאינן מרבית			הכנסות מימון שאינן מרבית			
סך הכל*	רביית, נטו	במיליוני ש"ח	סך הכל*	רביית, נטו	במיליוני ש"ח	סך הכל*	רביית, נטו	במיליוני ש"ח	
149	(3)	152	98	(1)	99	121	-	121	שינויים מקבילים
141	-	141	99	-	99	102	-	102	עלייה במקביל של 1%
(480)	3	(483)	(462)	1	(463)	(422)	-	(422)	מזה: תיק בנקאי
(472)	-	(472)	(463)	-	(463)	(403)	-	(403)	ירידה במקביל של 1%
									מזה: תיק בנקאי

* לאחר השפעות מקדונות.

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל, חושבה בהתבסס על מספר פרמטרים והנחות שונות ובין היתר, שימוש בהנחות לגבי שינוי במרווחי הפקדונות, מעבר כספים מעו"ש לפקדונות במקרה של עליית רבית, לעומת יציבות בותרות במקרה של ירידת רבית. במהלך שנת 2023, על רקע השינויים בסביבת הרבית, בוצעו התאמות להנחות שבבסיס החישוב. מספרי ההשוואה ל-31.3.23 לא הוצגו מחדש.

החשיפה בבסיס

החשיפה בבסיס בפועל

להלן תיאור החשיפה בבסיס בפועל לפי מגזרי הצמדה (במיליוני ש"ח):

% מההון		החשיפה בבסיס בפועל		
ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 במרס 2024	ליום 31 בדצמבר 2023	ליום 31 במרס 2024	
20	18	2,540	2,279	מט"י לא צמוד
57	59	7,206	7,579	מט"י צמוד מדד
-	(4)	48	(110)	מט"ח וצמוד מט"ח

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של קבוצת הבנק נמוכה.

עיקר הפעילות בנגזרים הינו בנגזרי מטבע שקל/דולר עבור לקוחות הבנק. הבנק אינו חשוף בפעילות הנגזרים שלו לסיכוני מטבע מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 31 במרס 2024 (במיליוני ש"ח).

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוף מאזניים.

אחוז שינוי בשער החליפין	דולר	אירו
ירידה של 5%	(2)	-
ירידה של 10%	(2)	2
עלייה של 5%	7	-
עלייה של 10%	18	-

הערות:

(1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהיתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

(2) תרחיש עלייה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.

(3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.

(4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

רגישות ההון לשינויים במדד

הבנק פועל בשוק המדד באמצעות מתן שימושים, כגון הלוואות, משכנתאות ורכישת אגרות חוב וכן באמצעות גיוס מקורות צמודי מדד. כמו כן, הבנק מבצע עסקאות חוזי רבית שקל מדד הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו.

הבנק אינו חשוף בפעילות חוזי המדד שלו לסיכוני מדד מהותיים.

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד, נכון ליום 31 במרס 2024 (במיליוני ש"ח).

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוף מאזניים.

אחוז שינוי במדד
ירידה של 3% (147)
עלייה של 3% 147

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2023			31 במרס 2024		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
עסקאות גידור:					
2,667	-	2,667	1,620	-	1,620
עסקאות אחרות:					
14,976	14,718	258	17,823	17,563	260
84,419	61,854	22,565	90,638	66,966	23,672
62,325	62,324	1	62,194	62,193	1
164,387	138,896	25,491	172,275	146,722	25,553

עסקאות גידור:

חוזי רבית

עסקאות אחרות:

חוזי רבית

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים

סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

סיכון נזילות

סיכון הנזילות הינו הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, ניצול מוגבר של קווי אשראי ואי ודאות לגבי זמינות המקורות והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים, אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק ובמקרי קיצון אף להוות סכנה ליציבותו של הבנק.

השפעת מלחמת "חרבות ברזל"

המשק בישראל מתנהל בסביבה המאופיינת בחוסר וודאות גבוה ואי יציבות גיאופוליטית, מאז פרוץ המלחמה. השינויים בשער החליפין, בשוקי המניות ובתשואות האג"ח הממשלתיות, משפיעים באופן ישיר על סיכון הנזילות. מעורבותו של בנק ישראל לייצוב השוק המקומי נשאה פרי, כאשר הודיע על תכנית למכירת דולרים וכן, אספקת נזילות בשוק ה-SWAP, על מנת למתן את התנודות בשער החליפין. בנוסף, איפשר בנק ישראל גם לגופים מוסדיים לבצע מולו עסקאות ריפו בשקלים, על מנת להפחית מכירות בדק בשוק האג"ח. בתחילת השנה, הפחית בנק ישראל את שיעור הרבית במשק ב-0.25% לרמה של 4.5%, על מנת להקל על המגזר העסקי והפרטי. הבנק שומר על יתרות נזילות גבוהות במט"ח ובשקלים, בהשוואה ליתרות במצב עסקים רגיל, מעבר למגבלות הרגולטוריות והפנימיות. הבנק ממשיך לבצע מעקב הדוק, ופעולות בקרה וניטור אחר יחסי הנזילות.

יחס כיסוי הנזילות

לשלושת החודשים שנתיים ביום		
31 בדצמבר 2023	31 במרס 2024	
	באחוזים	
156%	161%	יחס כיסוי הנזילות בנתוני המאוחד
156%	160%	יחס כיסוי הנזילות בנתוני הבנק
100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

יחס מימון יציב נטו - NSFR

ביום 21 ביוני 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר קובעת את אופן חישוב היחס, כפי שנקבע ברפורמת באזל 3 של ועדת באזל (BCBS). מטרת היחס הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך, באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב, בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. יחס מימון יציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין ופריטי מימון יציב נדרש. מימון יציב זמין, מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו, על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס מימון יציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש, הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפרעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי הבנק, וכן של החשיפות החוץ מאזניות.

להלן יחס מימון יציב נטו:

31 במרס		
2024	31 בדצמבר 2023	
	באחוזים	
150%	146%	יחס מימון יציב נטו בנתוני המאוחד
100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

הנכסים הנזילים העיקריים בקבוצה, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך סחירים, הסתכמו ליום 31 במרס 2024 ב-102 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-95.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023, מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-76.7 מיליארד ש"ח, וכ-25.3 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל.

יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו ליום 31 במרס 2024, עומד על 170.7%, בהשוואה ל-162.5% ב-31 בדצמבר 2023. ביום 31 במרס 2024, הסתכמו פקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, בכ-201.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-195.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023, גידול בשיעור של 2.8%.

הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה, זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, ובכללם מקורות לטווחי זמן בינוניים וארוכים, ממגוון של מגזרי לקוחות, ובמגזרי הצמדה שונים.

לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר-בינוני, אשר הבנק צופה, כי יוחזקו לאורך זמן. השימושים הינם הן לטווח קצר והן לטווח בינוני וארוך.

יתרת סך הפקדונות של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

	31 במרס 2024	31 בדצמבר 2023
	במיליוני ש"ח	
1	4,361	4,860
2	3,671	3,908
3	3,268	3,239

סיכונים אחרים

למידע אודות סיכונים אחרים ואופן ניהולם, בין היתר, הסיכונים התפעוליים (ובכלל זה סייבר, אבטחת מידע והמשכיות עסקית), סיכון אסטרטגיה, סיכון ציות (ובכלל זה סיכון בנקאות הוגנת - Conduct Risk), סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור (ובכלל זה סיכונים חוצי גבולות - Cross Border), סיכון מימון, סיכונים סביבה ואקלים, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון רגולטורי וסיכון מודל - ראה פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2023 ודוח על הסיכונים לשנת 2023 באתר האינטרנט של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

לדיון בגורמי הסיכון ראה פרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים לשנת 2023. לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2024, בהשוואה לטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2023.

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

כללי

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2023 ולא חל בה שינוי, למעט האמור להלן.

הפרשה להפסדי אשראי

במסגרת תהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי מתייחס הבנק למכלול רחב של נתונים, שחלקם פנימיים לבנק, וחלקם כולל, בין היתר, אינדיקטורים מאקרו כלכליים. לעניין האינדיקטורים המאקרו כלכליים, התבסס הבנק, בהנחותיו ליום 31 במרס 2024, על תחזיות כלכליות. יש לציין כי ערכי המאקרו כאמור, הינם חלק מסט רחב של פרמטרים, אומדנים והערכות סובייקטיביות המשמשים בתהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי, ושינויים באומדנים וההערכות הסובייקטיביות עלולים להטות את יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, במידה רבה.

בעקבות פרוץ המלחמה, בוצע בשיתוף עם הגורמים העסקיים וחיבת ניהול סיכונים, תהליך מיפוי של ענפי הפעילות השונים, העלולים להיות מושפעים מהמציאות הביטחונית, במטרה לאתר לקוחות אשר עלולים להיפגע מהמצב באופן שישיע על חוסנם הפיננסי ויכולת החזר שלהם. בשלב הראשוני נבדקו חשבונות בענפי הנדל"ן, תיירות, בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל ותחומי התעופה, טקסטיל וקמעונאות כגון, ביגוד, חשמל, מוצרים לבית וייצור רהיטים. כמו כן, נבדקו חשבונות של חברות העוסקות בתחום האשראי החוץ בנקאי. בנוסף, עקב התנודתיות בשערי המט"ח, נבדקו לקוחות עם אינדיקציה לחשיפה לשערי חליפין (בדגש על יבואנים). התגבשה רשימת מעקב דינמית, הנדונה מעת לעת ואשר כוללת חובות כאמור, עליה הושתה הפרשה איכותית נוספת להפסדי אשראי צפויים. לאחרונה, קיבלה טורקיה החלטה להטיל חרם סחר כלכלי על ישראל. לחרם זה עלולה להיות השפעה על הצמיחה ועל האינפלציה, במיוחד בענף הבנייה והנדל"ן. בהתאם לכך, הבנק מבצע מעקב אחר ההשפעות האפשריות על לקוחותיו.

בנוסף, לצורך בחינת רגישות ההפרשה להפסדי אשראי להנחות ולהערכות שונות מאלה שצוינו בתחזית הכלכלית כאמור, ושימשו בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2024, בחן הבנק תרחישים נוספים, תרחיש פסימי ותרחיש אופטימי. הנחות העבודה של הבנק במסגרת התרחיש הפסימי הינן של התמשכות מצב הלחימה, שיעורי צמיחה נמוכים בתוצר ובצריכה הפרטית. בנוסף, החריף הבנק את תחזית מגמת העלייה בשיעור האבטלה בארבעת הרבעונים העוקבים. במסגרת התרחיש האופטימי בוצעו הקלות שונות בהנחות העבודה ביחס לפרמטרים האמורים. במסגרת ניתוחי הרגישות כאמור, שתוצאותיהם מתבססות על הערכות סובייקטיביות, עלה כי חישוב ההפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2024 על בסיס התחזית הפסימית היה מביא לגידול של עד כ-42 מיליון ש"ח ואילו חישוב ההפרשה הקבוצתית על בסיס תחזית אופטימית היה מביא לקטיון של כ-36 מיליון ש"ח בהפרשה הקבוצתית. יודגש, כי התרחיש הפסימי אינו מהווה תרחיש קיצון. ההוצאה להפסדי אשראי תלויה במגוון רחב של גורמים אשר קיימת לגביהם אי ודאות, כאשר מחד, קצב התאוששות איטי יותר של המשק עלול להביא להפרשה גבוהה יותר, ומנגד, קיומם של גורמים ממתנים, כגון קצב התאוששות מהיר יותר של המשק וגורמים פנימיים בבנק, כדוגמת איכות תהליך חיתום האשראי, איכות הביטחונות ומנגנוני הבקרה, עשויים להביא לקטיון ברמת ההוצאה.

אמידת ההפרשה להפסדי אשראי דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות, המתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי ההתפתחויות בשווקים ואמידת השפעותיהן על סיכון האשראי ועל התממשות הפסדי אשראי בעתיד. הערכות הבנק בנושא ההפרשות להפסדי אשראי הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד פרסום הדוחות הכספיים. השימוש באומדנים ובהערכות מצריך הפעלת שיקול דעת אשר הנהלת הבנק מאמינה, כי הינם סבירים בעת פרסום הדוחות הכספיים. עם זאת, ומטבע הדברים, הפסדי האשראי בפועל, כפי שיתוהו בעתיד מתיק האשראי הקיים, עשויים להיות שונים מהותית מההערכות שנקטו.

בקורות ונהלים

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על הדיווח הכספי.

ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי PCAOB.

לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 31 במרס 2024 את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרס 2024 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

אלי כהן
מנהל כללי

רון ליבקוביץ
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 28 במאי 2024
כ' באייר, תשפ"ד

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, אלי כהן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2024 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלי כהן
מנהל כללי

28 במאי 2024

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, נחמן ניצן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2024 (להלן - "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בבקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סביר של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולחוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר ששפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן,
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

28 במאי 2024

דוחות כספיים

60	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
61	דוח רווח והפסד
62	דוח על הרווח הכולל
63	מאזן
64	דוח על השינויים בהון
65	דוח על תזרימי המזומנים
67	באורים לדוחות הכספיים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן התמציתי ביניים המאוחד ליום 31 במרס 2024 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין
רואי חשבון

28 במאי 2024

דוח רווח והפסד מאוחד
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		באור	
	2023	2024		
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)		
9,850	2,176	2,576	2	הכנסות רבית
4,884	901	1,461	2	הוצאות רבית
4,966	1,275	1,115		הכנסות רבית, נטו
502	72	(2)	6,12	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
4,464	1,203	1,117		הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מרבית
142	36	100	3	הכנסות מימון שאינן מרבית
1,502	388	365		עמלות
8	1	1		הכנסות אחרות
1,652	425	466		סך כל ההכנסות שאינן מרבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
1,746	449	442		משכורות והוצאות נלוות
341	84	87		אחזקה ופחת בנינים וציוד
122	30	31		הפחתות וירידת ערך של נכסים בלתי מוחשיים
668	161	171		הוצאות אחרות
2,877	724	731		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
3,239	904	852		רווח לפני מסים
1,090	315	279		הפרשה למסים על הרווח
2,149	589	573		רווח לאחר מסים
113	65	18		חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס
				רווח נקי:
2,262	654	591		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(90)	(23)	(22)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,172	631	569		המיוחס לבעלי מניות הבנק
בשקלים חדשים				
21.65	6.29	5.67		רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק:
				רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

אלי כהן
מנהל כללי

רון לבקוביץ
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 28 במאי 2024

דוח מאוחד על הרווח הכולל⁽¹⁾ (במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס		
	2023	2024	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
2,262	654	591	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(90)	(23)	(22)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,172	631	569	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
213	(30)	(44)	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו
25	(3)	11	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
238	(33)	(33)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
(81)	11	17	השפעת המס המתייחס
157	(22)	(16)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
9	2	-	בניכוי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
148	(24)	(16)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
2,419	632	575	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(99)	(25)	(22)	הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,320	607	553	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) ראה באור 4.

(2) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה של תכניות פנסיה ופיצויי פרישה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן מאוחד

(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר	31 במרס			
2023	2023	2024		
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	באור	
נכסים				
68,866	57,763	76,731		מזומנים ופקדונות בבנקים
26,985	19,756	26,375	5	ניירות ערך ⁽⁴⁾
57	45	2		ניירות ערך שנשאלו
119,240	119,769	116,816	6,12	אשראי לציבור
(1,618)	(1,267)	(1,617)	6,12	הפרשה להפסדי אשראי
117,622	118,502	115,199		אשראי לציבור, נטו
1,055	935	965		אשראי לממשלה
786	730	800		השקעה בחברה כלולה
877	899	867		בנינים וציוד
328	307	325		נכסים בלתי מוחשיים
3,651	4,047	3,324	10	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,366	1,328	1,353		נכסים אחרים ⁽²⁾
221,593	204,312	225,941		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
191,125	173,390	196,615	7	פקדונות הציבור
4,314	5,481	3,586		פקדונות מבנקים
750	828	710		פקדונות הממשלה
4,767	4,770	4,736		אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,784	3,572	3,085	10	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,207	4,882	4,257		התחייבויות אחרות ⁽¹⁾ ⁽³⁾
208,947	192,923	212,989		סך כל ההתחייבויות
12,071	10,888	12,355		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
575	501	597		זכויות שאינן מקנות שליטה
12,646	11,389	12,952		סך כל ההון
221,593	204,312	225,941		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 170 מיליון ש"ח, 129 מיליון ש"ח ו-165 מיליון ש"ח ב-31.3.24, 31.3.23 ו-31.12.23, בהתאמה.

(2) מזה: נכסים אחרים הנמדדים בשווי הוגן בסך של 5 מיליון ש"ח, 15 מיליון ש"ח ו-10 מיליון ש"ח ב-31.3.24, 31.3.23 ו-31.12.23, בהתאמה.

(3) מזה: התחייבויות אחרות הנמדדות בשווי הוגן בסך של 5 מיליון ש"ח, 21 מיליון ש"ח ו-11 מיליון ש"ח ב-31.3.24, 31.3.23 ו-31.12.23, בהתאמה.

(4) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה באור 14 ב'.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון

(במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2024 (לא מבוקר)					
הון מניות ופרמיה (1)	הפסד כולל אחר מצטבר	עודפים (2)	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(155)	11,299	12,071	575	12,646
-	-	569	569	22	591
-	-	(269)	(269)	-	(269)
-	(16)	-	(16)	-	(16)
927	(171)	11,599	12,355	597	12,952

יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)
רווח נקי בתקופה
דיבידנד
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
יתרה ליום 31 במרס 2024

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2023 (לא מבוקר)					
הון מניות ופרמיה (1)	הפסד כולל אחר מצטבר	עודפים (2)	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(303)	9,935	10,559	476	11,035
-	-	(10)	(10)	-	(10)
927	(303)	9,925	10,549	476	11,025
-	-	631	631	23	654
-	-	(268)	(268)	-	(268)
-	(24)	-	(24)	2	(22)
927	(327)	10,288	10,888	501	11,389

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)
התאמה ליתרת הפתיחה, נטו ממס בשל השפעת יישום לראשונה בחברה כלולה*
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2023 לאחר יישום לראשונה
רווח נקי בתקופה
דיבידנד
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
יתרה ליום 31 במרס 2023

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
הון מניות ופרמיה (1)	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים (2)	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(303)	9,935	10,559	476	11,035
-	-	(10)	(10)	-	(10)
927	(303)	9,925	10,549	476	11,025
-	-	2,172	2,172	90	2,262
-	-	(798)	(798)	-	(798)
-	148	-	148	9	157
927	(155)	11,299	12,071	575	12,646

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
התאמה ליתרת הפתיחה, נטו ממס בשל השפעת יישום לראשונה בחברה כלולה*
יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2023 לאחר יישום לראשונה
רווח נקי בשנת החשבון
דיבידנד
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

* השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי (ASC-326).

(1) כולל פרמיה על מניות בסך 313 מיליון ש"ח (משנת 1992 ואילך).

(2) כולל סך של 2,391 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי המזומנים

(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
	2023	2024	
	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
2,262	654	591	תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת:
			רווח נקי לתקופה
(113)	(65)	(18)	התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת:
64	16	16	חלק הבנק ברווח של חברה כלולה
122	30	31	פחת על בנינים וציוד
(6)	-	-	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים
502	72	(2)	רווח מממוש בנינים וציוד
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
99	8	(12)	הפסד (רווח) ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר והפרשה לירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה
2	4	-	הפסד שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(14)	11	(35)	הפסד (רווח) שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
(148)	(33)	(1)	מסים נדחים, נטו
58	14	18	תכניות פיצויים ופנסיה להטבה מוגדרת
274	273	144	התאמות בגין הפרשי שער
21	21	-	דיבידנד שהתקבל מחברה כלולה
			שינוי נטו בנכסים שוטפים:
(1,427)	(351)	(889)	ניירות ערך למסחר
(15)	(60)	(5)	נכסים אחרים
(931)	(1,279)	343	נכסים בגין מכשירים נגזרים
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
(544)	348	91	התחייבויות אחרות
1,462	1,250	(699)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(337)	17	(148)	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
1,331	930	(575)	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת
			תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) השקעה:
398	151	210	שינוי בפקדונות בבנקים
(45)	(33)	55	שינוי בניירות ערך שנשאלו
492	(1,209)	1,148	שינוי באשראי לציבור
(189)	(69)	90	שינוי באשראי לממשלה
(33,029)	(8,584)	(12,708)	רכישת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
348	259	113	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
4,157	793	87	תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
19,304	4,068	12,846	תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה
(52)	(13)	(6)	רכישת בנינים וציוד
19	-	-	תמורה מממוש בנינים, ציוד ונכסים אחרים
(133)	(20)	(28)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(8,730)	(4,657)	1,807	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) השקעה

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
2023	2023	2024	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
20,361	3,515	7,854	תזרימי מזומנים מפעילות מימון:
(564)	599	(724)	שינוי בפקדונות הציבור
491	553	3	שינוי בפקדונות מבנקים
-	-	-	שינוי בפקדונות הממשלה
(145)	(19)	(19)	תמורה מהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(798)	(268)	(269)	פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
19,345	4,380	6,845	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
11,946	653	8,077	מזומנים נטו מפעילות מימון
55,423	55,423	67,557	גידול במזומנים
188	131	(2)	יתרת מזומנים לתחילת השנה
67,557	56,207	75,632	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
			יתרת מזומנים לסוף התקופה
			רביית דיבידנד ומסים ששולמו ו/או התקבלו:
9,129	2,007	2,486	רביית שהתקבלה
(3,780)	(668)	(1,330)	רביית ששולמה
43	7	5	דיבידנדים שהתקבלו
(1,482)	(361)	(351)	מסים על הכנסה ששולמו
67	44	4	מסים על הכנסה שהתקבלו

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") הינו תאגיד בנקאי בישראל. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של הבנק ליום 31 במרס 2024 כוללת את אלה של הבנק ושל חברות מאוחדות וחברה כלולה שלו (להלן - "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שנתיים ביום 31 בדצמבר 2023 והבאורים הנלווים להם (להלן - "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 28 במאי 2024.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות, אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי ודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

ביום 31 במרס 2022, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-02, בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי (להלן - "העדכון"). העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי. עיקרי השינויים בחוזר כוללים, בין היתר: ביטול ההגדרה של "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי", ובכלל זה ביטול הדרישה לבחינה האם הבנק העניק ויתור לצורך קביעת סיווג זה, והחלפתו במונח "שינויים בתנאים של חובות של לוויים בקשיים פיננסיים"; עדכון דרישות הגילוי בדוחות הכספיים כך שיינתן גילוי על כל שינוי בתנאי החוב, ללווה בקשיים פיננסיים, הכולל ויתור על הקרן, הפחתת שיעור רבית או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחייה זניחה בתשלומים; הרחבת הגילוי על "איכות האשראי לפי שנת העמדת אשראי", כך שיכלול מידע אודות מחיקות חשבונאיות ברוטו שבוצעו במהלך השנה.

תאגידי בנקאיים נדרשו ליישם את ההוראה החל מיום 1 בינואר 2024, בהתאם להנחיות והוראות מעבר שנקבעו בהוראה. הבנק אימץ במועד היישום לראשונה, הקלות מסוימות, כמתאפשר בהוראות המעבר, לרבות קביעת יתרת החובות של לוויים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים עד ליום 31 בדצמבר 2023, לפי יתרת החובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי עד למועד זה. כמו כן, בהתאם להוראות המעבר, בדוח לרבעון הראשון לשנת 2024, הבנק לא כלל גילוי כמותי, בהתאם למתכונת שנקבעה לעניין הפירוט על סוגי השינויים שבוצעו במהלך רבעון זה בחובות של לוויים בקשיים פיננסיים, הפירוט על ההשפעות הכספיות של שינויים אלה והפירוט על סוגי השינויים של חובות שכשלו במהלך רבעון זה, לאחר שעברו שינוי בתנאים. לפירוט נוסף ראה באור "מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי". בנוסף, הגילויים בבאור "מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" בדוחות הכספיים עודכנו, בהתאם למתכונת הגילוי החדשה. נתונים השוואתיים לא הוצגו מחדש. ליישום ההוראה החדשה, אין השפעה מהותית על יתרת ההפרשה להפסדי אשראי.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) עדכון תקינה ASU 2023-07 בדבר שיפורים בדרישות הגילוי אודות מגזרים ברי דיווח

ביום 27 בנובמבר 2023, פרסם ה-FASB את ASU 2023-07, בדבר שיפורים בדרישות הגילוי אודות מגזרים (להלן - "העדכון"). העדכון משפר את דרישות הגילוי החלות על הישויות, לרבות, הוספת דרישה לספק גילוי במסגרת באור המגזרים על 'הוצאות משמעותיות' המדווחות ל-CODM (מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי), מתן הסבר לאופן בו ה-CODM משתמש בדיווח המגזרי, הרחבת דרישות גילוי שנתיות מסוימות לתקופות ביניים, חשיפת זהותו ותפקידו של ה-CODM וכן הבהרה, כי נושא 280 חל גם על ישויות בעלות מגזר בודד. הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2023, ולגבי תקופות ביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2024. אימוץ מוקדם אפשרי. בעת יישום לראשונה הישות נדרשת ליישם עדכון זה למפרע לכל התקופות המוצגות בדוחות הכספיים, אלא אם הדבר אינו מעשי.

(2) עדכון תקינה ASU 2023-09 בדבר שיפורים בדרישות הגילוי של מסים על הכנסה

ביום 14 בדצמבר 2023, פרסם ה-FASB את ASU 2023-09, בדבר שיפורים בדרישות הגילוי של מסים על הכנסה (להלן - "העדכון"). התיקונים במסגרת העדכון מוסיפים דרישות גילוי משופרות חדשות וכן מוחקים דרישות גילוי מסוימות. הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2024. אימוץ מוקדם אפשרי. בעת יישום לראשונה, הישות נדרשת ליישם עדכון זה בדרך של מכאן ולהבא. יישום למפרע עבור תקופות המוצגות בדוחות הכספיים, אפשרי.

ה. השפעת מלחמת "חברות ברזל"

מלחמת "חברות ברזל" נמשכה גם ברבעון הראשון של שנת 2024 ולאחריה. לצד מוקד המלחמה המרכזי ברצועת עזה, חלה הסלמה בגזרות נוספות. עם פתיחת המלחמה ובחודשים העוקבים שלאחר מכן, נרשמה האטה בפעילות הכלכלית במשק, בעקבות גיוס המילואים הנרחב, הירי הרקטי אל מרכזי האוכלוסייה, שיבוש בשרשראות האספקה והשבתה בחלק ממקומות העבודה. בהמשך, עם ירידה בהיקף הירי הרקטי וגיוס המילואים, ניכרת התאוששות ממשית בפעילות הכלכלית במרבית הענפים במשק, גידול בביקוש הצרכני ועלייה מחודשת בפדיון העסקים. כמו כן, נכון לסוף הרבעון הראשון של שנת 2024, הבורסה לניירות ערך בתל אביב הציגה מגמת התאוששות והשקל עבר ייסוף מול המטבעות הזרים, על אף הירידות החדות בתחילת המלחמה.

על רקע המלחמה והשלכותיה המיידיות וארוכות הטווח על הפעילות הכלכלית במשק ועל המצב הפיסקאלי של ישראל ונוכח אי הוודאות הגבוהה השוררת באשר למשך ואופי המלחמה, הורידה חברת הדירוג Moody's את דירוג האשראי של ישראל מרמה של A1 לרמה של A2 עם אופק דירוג שלילי. לעומתה, חברת הדירוג הבינלאומית Fitch הותירה את רמת הדירוג הכלכלי של ישראל כפי שהייתה (A+), אך עדכנה את תחזית הדירוג שלה כלפי מטה מ"ציבה" ל"שלילית". כמו כן, חברת הדירוג הבינלאומית S&P פרסמה אף היא עדכון דרוג ותחזית למדינת ישראל והחליטה להוריד את דרוג האשראי של ישראל מרמה של AA- לרמה של A+. בנוסף לכך, הותירה S&P את אופק הדרוג על "שלילי", מצב שעלול להצביע על הורדת דירוג נוספת בהמשך השנה.

במטרה לסייע ללקוחות הבנקים בהתמודדות עם השלכות המלחמה, פרסם הפיקוח על הבנקים מתווה סיוע ללקוחות הבנקים בהתמודדות עם השלכות המלחמה למשך שלושה חודשים, שהוארך והורחב מספר פעמים במהלך המלחמה. ביום 4 במרס 2024, לאור הימשכות המלחמה והשפעותיה על ההתנהלות הפיננסית של הלקוחות ומתוך רצון לספק הקלות לחיילי המילואים, פרסם הפיקוח על הבנקים הודעה בדבר הרחבת המתווה למשך שלושה חודשים נוספים, החל מיום 1 באפריל 2024.

מתווה דחיית ההלוואות וההקלות שגיבש בנק ישראל, הינו חלק מהצעדים שננקטו בעקבות המלחמה. מתווה בנק ישראל כולל, בין היתר, הנחיות המאפשרות חריגה ממסגרת האשראי, הקלות ללווים בקביעת הסדרי פירעון חדשים, ויתור על רבית פיגורים ודחיית תשלומי רבית וקרן. בנוסף למתווה שפורסם על ידי בנק ישראל, הבנק נרתם לסייע ללקוחותיו שנפגעו כתוצאה מהמלחמה והציע הקלות נוספות, כגון, פטור משלושה תשלומי משכנתא ללקוחות תושבי העוטף והעמדת אשראי נוסף וקרנות סיוע ללקוחות. כמו כן, נרתם הבנק לסייע לתושבי קו העימות ולארגוני החירום בדרך של תרומות ועידוד התנדבות בקהילה.

בשלב זה, אומדן סך ההטבות עשוי להגיע עד לכ-175 מיליון ש"ח בהנחה של ניצול מלא. עלויות אלו, ייזקפו לרווח והפסד, במקביל למימושן בפועל על ידי הלקוחות. סך כל ההטבות שנזקפו לרווח והפסד ברבעון הרביעי של שנת 2023 וברבעון הראשון של השנה הסתכמו בכ-47 מיליון ש"ח. קיימת אי ודאות רבה לעניין השלכות הימשכות המלחמה, על הפעילות הכלכלית במגוון סקטורים בישראל, אשר אליהם חשוף הבנק. הדבר עשוי להתבטא, בין היתר, בעלייה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לוויים וכתוצאה מכך פגיעה באיכות האשראי, הן במגזר העסקי והן במגזר הפרטי. הבנק מעריך בשלב זה, בהתבסס על המידע הזמין נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, כי לאירועים הנוכחיים ולהסלמה הביטחונית בישראל, עלולה להיות השפעה לרעה על תוצאותיו העסקיות, עקב ירידה בהיקפי הפעילות במשק. ירידה זו עלולה לקבל ביטוי בקיטון בהכנסות רבית, גידול בהפסדי אשראי, ירידה בגביית עמלות ובפעילויות עסקיות אחרות. היות שמדובר באירוע, אשר אינו בשליטת הבנק והתפתחויות בשטח עשויות להשפיע על הערכות הבנק, נכון למועד הדוח, אין ביכולת הבנק לאמוד את היקף ההשפעה הצפויה של המלחמה על תוצאותיו בטווח הבינוני והארוך. הבנק עוקב אחרי המצב באופן שוטף ומבצע התאמות בפעילות ובניהול הסיכונים, בהתאם להתפתחויות.

ו. שינויים בשיעורי המס

בחודש מרס 2024, עבר בכנסת חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), תשפ"ד-2024, לפיו בנק שאינו בעל היקף פעילות קטן (קרי, בנק ששווי נכסיו שווה ל-5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל או נמוך מכך) ישלם לאוצר המדינה בהתייחס לתקופה שמיום 1 באפריל 2024 ועד ליום 31 בדצמבר 2025 תשלום שנתי בסכום השווה ל-6% מהרווח שהפיק על פעילותו בישראל. במידה שסך התשלומים שיתקבלו מהבנקים במסגרת החוק הזה יהיה גבוה מתקרה אשר נקבעה בחוק, כל בנק יקבל החזר לפי חלקו היחסי באותו התשלום השנתי. בנסיבות מסוימות רשאי שר האוצר, באישור וועדת הכספים, לקצר את תקופת התשלום עד ליום 31 בדצמבר 2024.

כמו כן, ביום 14 באפריל 2024, פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון, התשפ"ד-2024) הקובע את העלאת המע"מ מ-17% ל-18% החל מיום 1 בינואר 2025. אולם, בנק אשר יהיה כפוף לתשלום של 6% על הרווח בשנת 2025 בהתאם לחוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי תקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), תשפ"ד-2024 המתואר לעיל, ישלם מס רווח ומס שכר בשיעור של 17%.

לאור מהלכי החקיקה הנ"ל, ברבעון הראשון של שנת 2024, שיעור המס האפקטיבי השנתי המשוער המשמש לצורך חישוב הוצאות מיסים שוטפים אשר חושב על בסיס שיעורי המס החדשים הינו 38.0%, בהשוואה לשיעור המס הקודם שהיה 34.2%.

באור 2 - הכנסות והוצאות רבית (במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס		
2023	2024	
	(לא מבוקר)	
		א. הכנסות רבית⁽¹⁾
1,596	1,577	מאשראי לציבור
6	-	מאשראי לממשלה
20	26	מפקדונות בבנקים
420	736	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
134	237	מאגרות חוב
2,176	2,576	סך כל הכנסות הרבית
		ב. הוצאות רבית
828	1,421	על פקדונות הציבור
2	6	על פקדונות הממשלה
7	6	על פקדונות מבנקים
1	2	על פקדונות מבנק ישראל
63	25	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
-	1	על התחייבויות אחרות
901	1,461	סך כל הוצאות הרבית
1,275	1,115	סך כל הכנסות הרבית, נטו
		ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות רבית
21	17	הכנסות רבית ⁽²⁾
		ד. פירוט הכנסות רבית על בסיס צבירה מאגרות חוב
21	15	מוחזקות לפדיון
110	212	זמינות למכירה
3	10	למסחר
134	237	סך הכל כלול בהכנסות רבית

(1) כולל השפעת יחסי גידור.

(2) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א'.

באור 3 - הכנסות מימון שאינן מרבית (במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס		
2023	2024	
	(לא מבוקר)	
א. הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
1. מפעילות במכשירים נגזרים		
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾		
295	165	
2. מהשקעה באגרות חוב		
רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾		
6	1	
הפסדים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾		
(3)	-	
הפרשה לירידת ערך בגין אגרות חוב זמינות למכירה ⁽²⁾		
(8)	-	
סך הכל מהשקעה באגרות חוב		
(5)	1	
(273)	(144)	
3. הפרשי שער, נטו		
4. מהשקעה במניות		
רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר		
-	11	
הפסדים ממכירת מניות שאינן למסחר		
(3)	-	
דיבידנד ממניות שאינן למסחר		
9	5	
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽³⁾		
(11)	35	
סך הכל מהשקעה במניות		
(5)	51	
12	73	
סך הכל הכנסות מימון מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		

(1) למעט השפעת יחסי גידור.

(2) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

(3) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס		
2023	2024	
	(לא מבוקר)	
ב. הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר⁽³⁾		
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים		
28	27	
הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ⁽¹⁾		
(3)	-	
הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾		
(1)	-	
סך הכל הכנסות מימון מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר ⁽⁴⁾		
24	27	
36	100	
פירוט על הכנסות מימון מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר		
לפי חשיפת סיכון		
חשיפת רבית		
7	7	
חשיפת למניות		
1	1	
חשיפת מטבע חוץ		
16	19	
סך הכל		
24	27	

(1) אין רווחים/הפסדים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.

(2) אין רווחים/הפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.

(3) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(4) להכנסות רבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 2.

באור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
(במיליוני ש"ח)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2024					
(155)	(19)	(174)	(92)	(82)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)
(16)	-	(16)	7	(23)	שינוי נטו במהלך התקופה
(171)	(19)	(190)	(85)	(105)	יתרה ליום 31 במרס 2024 (לא מבוקר)
לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2023					
(303)	(28)	(331)	(109)	(222)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)
(24)	2	(22)	(2)	(20)	שינוי נטו במהלך התקופה
(327)	(26)	(353)	(111)	(242)	יתרה ליום 31 במרס 2023 (לא מבוקר)
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2023					
(303)	(28)	(331)	(109)	(222)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)
148	9	157	17	140	שינוי נטו בשנת 2023
(155)	(19)	(174)	(92)	(82)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

באור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. שינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס (לא מבוקר)					
			2023			2024		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:								
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן								
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן הפסדים (רווחים) בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
143	(74)	217	15	(8)	23	(31)	28	(59)
(3)	1	(4)	(35)	18	(53)	8	(7)	15
140	(73)	213	(20)	10	(30)	(23)	21	(44)
הטבות לעובדים								
רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾								
12	(5)	17	(3)	2	(5)	5	(2)	7
5	(3)	8	1	(1)	2	2	(2)	4
17	(8)	25	(2)	1	(3)	7	(4)	11
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה								
9	(4)	13	2	(1)	3	-	1	(1)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי מניות הבנק								
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה								
148	(77)	225	(24)	12	(36)	(16)	16	(32)

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית, לפירוט נוסף ראה באור 3.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות לעובדים. ראה באור 4א.

באור 5 - ניירות ערך (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2024 (לא מבוקר)						
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון
3,515	3,515	-	2	154	3,363	של ממשלת ישראל
77	77	2	-	3	76	של מוסדות פיננסיים בישראל
67 ⁽⁵⁾	67	-	3	-	70	של אחרים בישראל
3,659	3,659	2	5	157	3,509	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

רווח כולל אחר מצטבר						
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	ב. אגרות חוב זמינות למכירה
11,234	11,379	-	19	164	11,234	של ממשלת ישראל
7,914	7,918	-	1	5	7,914	של ממשלות זרות
668 ⁽⁶⁾	682	-	1	15	668	של מוסדות פיננסיים בישראל
444	447	-	1	4	444	של מוסדות פיננסיים זרים
66	67	-	-	1	66	של אחרים בישראל
39	39	-	-	-	39	של אחרים זרים
20,365	20,532	-	22 ⁽²⁾	189 ⁽²⁾	20,365	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה

השקעה במניות שאינן למסחר						
הערך במאזן	עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾	ג. מניות שאינן למסחר
913	828	-	87 ⁽³⁾	2 ⁽³⁾	913	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
187	187	-	-	-	187	
24,937	25,019	2	114	348	24,787	סך כל ניירות הערך שאינם למסחר

אגרות חוב למסחר						
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	ד. אגרות חוב למסחר
1,438	1,438	-	-	-	1,438	של ממשלת ישראל
26,375	26,457	2	114	348	26,225	סך כל ניירות הערך

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3.

(1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

(5) כולל אגרות חוב בעייתיות שצוברות הכנסות רבית בסך של 3 מיליון ש"ח.

(6) כולל ניירות ערך הכוללים נגזר משובץ בשווי של 193 מיליון ש"ח הנמדדים לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים בשווי לרווח והפסד.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2023 (לא מבוקר)					
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון	הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן
של ממשלת ישראל	3,181	3,181	-	-	180
של מוסדות פיננסיים בישראל	83	83	-	-	5
של אחרים בישראל	86 ⁽⁵⁾	86	-	5	1
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	3,350	3,350	-	5	186
שוי הוגן ⁽¹⁾					3,001
					78
					90

רווח כולל אחר מצטבר					
ב. אגרות חוב זמינות למכירה	הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים	הפסדים
של ממשלת ישראל	8,199	8,500	-	6	307
של ממשלות זרות	6,721	6,754	-	1	34
של מוסדות פיננסיים בישראל	270	290	-	-	20
של מוסדות פיננסיים זרים	355	363	-	-	8
של אחרים בישראל	36	39	-	-	3
של אחרים זרים	38	39	-	-	1
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה	15,619	15,985	-	7 ⁽²⁾	373 ⁽²⁾
שוי הוגן ⁽¹⁾					8,199
					6,721
					270
					355
					36
					38

השקעה במניות שאינן למסחר					
ג. השקעה במניות שאינן למסחר	הערך במאזן	עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
מניות שאינן למסחר	413	359	-	64 ⁽³⁾	10 ⁽³⁾
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	212	207	-	5 ⁽³⁾	-
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר	19,382	19,694	-	76	569
שוי הוגן ⁽¹⁾					413
					212

ניירות ערך למסחר					
ד. ניירות ערך למסחר	הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
אגרות חוב של ממשלת ישראל	373	373	-	-	-
מניות	1	1	-	-	-
סך כל ניירות הערך למסחר	374	374	-	-	-
סך כל ניירות הערך	19,756	20,068	-	76	569
שוי הוגן ⁽¹⁾					373
					1
					374

- הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3.
- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (5) כולל אגרות חוב בעייתיות שצוברות הכנסות רבית בסך של 6 מיליון ש"ח.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
3,285	3,285	-	-	146	3,139
79	79	-	-	4	75
71 ⁽⁵⁾	71	-	4	-	75
3,435	3,435	-	4	150	3,289

א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון
של ממשלת ישראל
של מוסדות פיננסיים בישראל
של אחרים בישראל
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

רווח כולל אחר מצטבר					
הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
10,160	10,272	-	33	145	10,160
10,407	10,397	-	14	4	10,407
405	421	-	1	17	405
509	511	-	2	4	509
33	35	-	-	2	33
41	42	-	-	1	41
21,555	21,678	-	50 ⁽²⁾	173 ⁽²⁾	21,555

ב. אגרות חוב זמינות למכירה
של ממשלת ישראל
של ממשלות זרות
של מוסדות פיננסיים בישראל
של מוסדות פיננסיים זרים
של אחרים בישראל
של אחרים זרים
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה

הערך במאזן	עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾⁽⁴⁾
543	465	-	82 ⁽³⁾	4 ⁽³⁾	543
227	221	-	6 ⁽³⁾	-	227

ג. השקעה במניות שאינן למסחר
מניות שאינן למסחר
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין

25,533	25,578	-	136	327	25,387
--------	--------	---	-----	-----	--------

סך כל ניירות הערך שאינם למסחר

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
1,452	1,451	-	1	-	1,452
26,985	27,029	-	137	327	26,839

ד. אגרות חוב למסחר
של ממשלת ישראל
סך כל ניירות הערך

הערות: פירוט תוצאות הפעילות מהשקעות באגרות חוב ובמניות - ראה באורים 2 ו-3.

(1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(4) לגבי מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין בטור זה מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

(5) כולל אגרות חוב בעייתיות שצוברות הכנסות רבית בסך של 4 מיליון ש"ח.

באור 5 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ה. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של אגרות חוב זמינות למכירה ואגרות חוב המוחזקות לפדיון הנמצאות בפוזיצית הפסד שטרם מומש

31 במרס 2024 (לא מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	
סך הכל	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾		סך הכל	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	
141	24	117	2,473	13	-	13	492
3	-	3	56	-	-	-	-
144	24	120	2,529	13	-	13	492
אגרות חוב המוחזקות לפדיון ⁽⁵⁾							
של ממשלת ישראל							
של מוסדות פיננסיים בישראל							
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון							
אגרות חוב זמינות למכירה							
של ממשלת ישראל							
של ממשלות זרות							
של מוסדות פיננסיים בישראל							
של מוסדות פיננסיים זרים							
של אחרים בישראל							
של אחרים זרים							
109	-	109	3,622	80	-	80	13,138
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה							

31 במרס 2023 (לא מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	
סך הכל	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾		סך הכל	20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾	
41	20	21	292	139	-	139	2,614
-	-	-	-	5	-	5	58
-	-	-	-	1	-	1	18
41	20	21	292	145	-	145	2,690
אגרות חוב המוחזקות לפדיון ⁽⁵⁾							
של ממשלת ישראל							
של מוסדות פיננסיים בישראל							
של אחרים בישראל							
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון							
אגרות חוב זמינות למכירה							
של ממשלת ישראל							
של ממשלות זרות							
של מוסדות פיננסיים בישראל							
של מוסדות פיננסיים זרים							
של אחרים בישראל							
של אחרים זרים							
181	-	181	2,777	192	-	192	12,448
סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה							

באור 5 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ⁽²⁾				פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן	סך הכל
20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾			20-40% ⁽⁴⁾	0-20% ⁽³⁾		
137	22	115	2,661	9	-	9	122
4	-	4	55	-	-	-	-
141	22	119	2,716	9	-	9	122
אגרות חוב המוחזקות לפדיון⁽⁵⁾							
של ממשלת ישראל							
של מוסדות פיננסיים בישראל							
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון							
אגרות חוב זמינות למכירה							
של ממשלת ישראל							
של ממשלות זרות							
של מוסדות פיננסיים בישראל							
של מוסדות פיננסיים זרים							
של אחרים בישראל							
של אחרים זרים							
98	-	98	2,498	47	-	47	4,145
1	-	1	908	3	-	3	2,601
15	-	15	221	2	-	2	94
4	-	4	164	-	-	-	-
2	-	2	29	-	-	-	-
1	-	1	24	-	-	-	-
121	-	121	3,844	52	-	52	6,840

- (1) השקעות שהיו בפוזיציית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
(2) השקעות שהיו בפוזיציית הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
(3) השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
(4) השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה מ-20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
(5) יתרת העלות המופחתת של אגרות החוב המוחזקות לפדיון מסתכמת ב-3,178 מיליון ש"ח (31.3.23 - 3,168 מיליון ש"ח, 31.12.23 - 2,988 מיליון ש"ח).

מידע נוסף לגבי ניירות ערך בפוזיציית הפסד

הפסדים שטרם מומשו למועד הדיווח באגרות החוב מוסברים, רובם ככולם, משינוי סביבת הרבית ועליית תשואות אגרות החוב הממשלתיות בארץ ובחו"ל. סיכון האשראי בתיק, שברובו מורכב מאגרות חוב ממשלתיות, לא השתנה בתקופת הדיווח.

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
(במיליוני ש"ח)

1. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב לפדיון, אגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 במרס 2024 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים ממשלות ואגרות חוב	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
80,608	27,807	52,801	291	-	52,510
64,015	-	64,015	22,171	35,564	6,280
144,623	27,807	116,816	22,462	35,564	58,790
685	-	685	95	191	399
17	-	17	11	-	6
1,130	-	1,130	151	53	926
1,832	-	1,832	257	244	1,331
899	2	897	8	-	889
720	-	720	411	206	103
1,619	2	1,617	419	206	992
166	-	166	29	11	126
150	-	150	25	3	122

יתרת חוב רשומה:	
חובות שנבדקו על בסיס פרטי	
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	
סך הכל	
מזה:	
חובות לא צוברים	
חובות בפיגור 90 ימים או יותר	
חובות בעייתיים אחרים	
סך הכל חובות בעייתיים	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי:	
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי	
בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	
סך הכל	
מזה: בגין חובות לא צוברים	
מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים	

31 במרס 2023 (לא מבוקר)					
סך הכל	בנקים ממשלות ואגרות חוב	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
77,069	22,636	54,433	335	-	54,098
65,336	-	65,336	23,116	35,516	6,704
142,405	22,636	119,769	23,451	35,516	60,802
545	-	545	90	148	307
22	-	22	14	-	8
839	-	839	148	59	632
1,406	-	1,406	252	207	947
719	2	717	5	-	712
550	-	550	330	145	75
1,269	2	1,267	335	145	787
119	-	119	28	6	85
153	-	153	29	2	122

יתרת חוב רשומה:	
חובות שנבדקו על בסיס פרטי	
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	
סך הכל	
מזה:	
חובות לא צוברים	
חובות בפיגור 90 ימים או יותר	
חובות בעייתיים אחרים	
סך הכל חובות בעייתיים	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי:	
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי	
בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	
סך הכל	
מזה: בגין חובות לא צוברים	
מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים	

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

1. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב לפדיון, אגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
אשראי לציבור				בנקים ממשלות ואגרות חוב	
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל		
סך הכל					
55,349	-	288	55,637	29,049	84,686
6,302	35,450	21,851	63,603	-	63,603
61,651	35,450	22,139	119,240	29,049	148,289
394	205	91	690	-	690
13	-	17	30	-	30
823	68	157	1,048	-	1,048
1,230	273	265	1,768	-	1,768
900	-	7	907	2	909
108	181	422	711	-	711
1,008	181	429	1,618	2	1,620
121	12	28	161	-	161
137	3	25	165	-	165

יתרת חוב רשומה:	
חובות שנבדקו על בסיס פרטי	
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	
סך הכל	
מזה:	
חובות לא צוברים	
חובות בפיגור 90 ימים או יותר	
חובות בעייתיים אחרים	
סך הכל חובות בעייתיים	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי:	
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי	
בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי	
סך הכל	
מזה: בגין חובות לא צוברים	
מזה: בגין חובות בעייתיים אחרים	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2024 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל				
1,785	2	1,783	463	189	1,131
(2)	-	(2)	(16)	27	(13)
(43)	-	(43)	(24)	-	(19)
49	-	49	24	5	20
6	-	6	-	5	1
1,789	2	1,787	447	221	1,119
165	-	165	34	8	123
170	-	170	28	15	127

תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר) ⁽¹⁾
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
- מחיקות חשבונאיות
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה ⁽²⁾
מזה:
(1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2023 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל				
1,314	2	1,312	344	151	817
72	-	72	11	-	61
(44)	-	(44)	(24)	(2)	(18)
56	-	56	22	2	32
12	-	12	(2)	-	14
1,398	2	1,396	353	151	892
117	-	117	11	6	100
129	-	129	18	6	105

תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר) ⁽¹⁾
הוצאות בגין הפסדי אשראי
- מחיקות חשבונאיות
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה ⁽²⁾
מזה: (1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

באור 7 - פקדונות הציבור
(במיליוני ש"ח)

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד בישראל

31 בדצמבר	31 במרס		
2023	2023	2024	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		
			לפי דרישה
45,145	50,977	45,957	- אינם נושאים רבית
22,410	23,285	20,548	- נושאים רבית
67,555	74,262	66,505	סך הכל לפי דרישה
123,570	99,128	130,110	לזמן קצוב
191,125	173,390	196,615	סך הכל פקדונות בישראל*
			*מזה:
83,940	79,848	85,524	פקדונות של אנשים פרטיים
52,875	45,014	59,364	פקדונות של גופים מוסדיים
54,310	48,528	51,727	פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	31 במרס		
2023	2023	2024	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		תקרת הפקדון
59,960	58,613	60,947	עד 1
42,448	39,385	42,521	מעל 1 עד 10
20,887	20,296	20,570	מעל 10 עד 100
11,337	9,835	9,592	מעל 100 עד 500
56,493	45,261	62,985	מעל 500
191,125	173,390	196,615	סך הכל

באור לא - זכויות עובדים
(במיליוני ש"ח)

א. הרכב ההטבות

31 בדצמבר	31 במרס		
2023	2023	2024	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
			פנסיה ופיצויי פרישה
865	841	852	סכום ההתחייבות
(264)	(256)	(262)	השווי ההוגן של נכסי התכנית
601	585	590	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
601	585	590	עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
15	15	15	מענקים בגין ותק - סכום ההתחייבות
27	27	26	הטבה בגין ימי מחלה שלא נוצלו
9	9	8	הטבות אחרות לאחר העסקה
188	197	189	הטבות אחרות לאחר פרישה
73	85	87	חופשה
232	338	273	אחר
			סך הכל
1,145	1,256	1,188	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"

באור לא - זכויות עובדים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. תכנית להטבה מוגדרת
1. מחויבויות ומצב המימון

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
2023	2023	2024	2023	2023	2024	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)		
198	198	188	833	833	865	א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה
4	1	1	25	6	7	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
9	2	2	38	9	10	עלות שירות
(19)	(3)	(2)	9	5	(11)	עלות רבית
(4)	(1)	-	(40)	(12)	(19)	הפסד (רווח) אקטוארי**
188	197	189	865	841	852	הטבות ששולמו
185	194	187	724	695	722	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה
						מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה
						ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית
-	-	-	258	258	264	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
-	-	-	12	(1)	6	תשואה בפועל על נכסי התכנית
-	-	-	9	2	2	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
-	-	-	(15)	(3)	(10)	הטבות ששולמו
-	-	-	264	256	262	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
188	197	189	601	585	590	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה*

* נכלל בסעיף " התחייבויות אחרות".
** בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024, הרווח האקטוארי בגין תוכנית פנסיה ופיצויי פרישה נובע בעיקר מעלייה בשיעור רבית ההיוון. בשנת 2023 ובשלושת החודשים הראשונים של שנת 2023, ההפסד האקטוארי נובע מעדכון עתודות אקטואריות בעקבות חתימה על הסכמים קיבוציים בקיזוז רווח אקטוארי הנובע מעלייה בשיעור רבית ההיוון. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 ושל שנת 2023 ובשנת 2023 הרווח האקטוארי בגין הטבות אחרות לאחר פרישה נובע בעיקר מעלייה בשיעור רבית ההיוון.

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה			
31 בדצמבר	31 במרס		31 בדצמבר	31 במרס		
2023	2023	2024	2023	2023	2024	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)		
188	197	189	601	585	590	ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד
188	197	189	601	585	590	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
						התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה
						ד. סכומים שהוכרו בהפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס
12	29	10	116	123	97	הפסד אקטוארי נטו
12	29	10	116	123	97	יתרת סגירה בהפסד כולל אחר מצטבר

באור לא - זכויות עובדים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. הוצאה לתקופה

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה			
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
2023	2023	2024	2023	2023	2024	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	(מבוקר)		(לא מבוקר)	
א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד						
4	1	1	25	6	7	עלות שירות
9	2	2	38	9	10	עלות רבית
-	-	-	(9)	(2)	(2)	תשואה חזויה על נכסי תכנית
						הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
2	1	-	8	2	2	הפסד אקטוארי נטו
-	-	-	(1)	-	2	סילוק
-	-	-	(3)	(1)	(1)	היוון עלות תוכנה
15	4	3	58	14	18	סך עלות ההטבה, נטו
ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו כהפסד (רווח)						
						כולל אחר לפני השפעת מס
(19)	(3)	(2)	6	8	(15)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(2)	(1)	-	(8)	(2)	(2)	הפחתה של הפסד אקטוארי
-	-	-	1	-	(2)	סילוק
(21)	(4)	(2)	(1)	6	(19)	סך הכל הוכר בהפסד (רווח) כולל אחר
15	4	3	58	14	18	סך עלות ההטבה נטו
(6)	-	1	57	20	(1)	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה ובהפסד (רווח) כולל אחר

באור לא - זכויות עובדים (המשך)

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו

הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה		
31 בדצמבר	31 במרס		31 בדצמבר	31 במרס	
2023	2023	2024	2023	2023	2024
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)	
	באחוזים			באחוזים	
1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה שיעור היוון נומינלי					
5.0	4.8	5.2	4.7	4.6	4.9

[illegible]

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת המס

גידול בנקודת אחוז אחת					
הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה		
31 בדצמבר	31 במרס		31 בדצמבר	31 במרס	
2023	2023	2024	2023	2023	2024
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(מבוקר)	(לא מבוקר)	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח	
(29)	(32)	(28)	(48)	(50)	(45)

שיעור היוון

קישור בנקודת אחוז אחת					
הטבות אחרות לאחר פרישה			תכניות פיצויים ופנסיה		
31 בדצמבר		31 במרס	31 בדצמבר		31 במרס
2023	2023	2023	2023	2023	2024
(מבוקר)		(לא מבוקר)	(מבוקר)		(לא מבוקר)
		במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח
37	41	36	57	61	54
					שיעור היוון

ג. תזרימי מזומנים

הפקדות

תכניות פיצויים ופנסיה			
הפקדות בפועל		תחזית	
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס			
2023	2024	2024*	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
9	2	9	הפקדות

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמו לתכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2024.

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות

א. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

(1) יעדי הלימות הון

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. כמו כן, על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" נדרש הבנק להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 באחוז אחד מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדוח. יצוין, כי בהתאם להוראת שעה מיום 27 באפריל 2020, הדרישה, כאמור, לא תחול בגין הלוואות לדיור שאושרו החל מיום 19 במרס 2020 ועד לתום תוקף הוראת השעה (30 בספטמבר 2021). ביום 27 בדצמבר 2021, במסגרת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות על העמדת הלוואות לדיור (הן למטרת דיור והן לכל מטרה), נקבע, כי דרישת ההון הנוספת האמורה תחול בגין הלוואות למטרת דיור בלבד ולא תחול בגין הלוואות לכל מטרה. לאור האמור לעיל ובהתחשב בדרישת ההון הנוספת מיתרת ההלוואות לדיור, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הרגולטורי שנדרש הבנק לעמוד בו לתאריך הדיווח הינו 9.25% ויחס ההון הכולל המזערי הרגולטורי שהנדרש הבנק לעמוד בו לתאריך הדיווח הינו 12.50%.

ליתרת ההלוואות לדיור ראה באור 3.ב.12.

לקבוצה יעדי הון שאושרו על ידי הדירקטוריון ומשקפים את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתיאבון הסיכון. יעדי ההון שנקבעו על ידי הדירקטוריון, הינם:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-9.35% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.50%.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-6.50% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-9.00%.

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(2) להלן נתונים בדבר נכסי הסיכון, ההון הרגולטורי ויחסי ההון המחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211.

31 בדצמבר	31 במרס	31 במרס	
2023	2023	2024	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
		במיליוני ש"ח	
א. הון לצורך חישוב יחס ההון			
12,292	11,125	12,567	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
3,569	3,487	3,372	הון רובד 2, לאחר ניכויים
15,861	14,612	15,939	סך הכל הון כולל
ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
(2)97,053	(2)96,378	(2)95,286	סיכון אשראי
886	841	971	סיכונים שוק
10,360	8,209	10,427	סיכון תפעולי
108,299	105,428	106,684	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
ג. יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.35%	10.55%	11.78%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.65%	13.86%	14.94%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
(1)9.24%	(1)9.24%	(1)9.25%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
(1)12.50%	(1)12.50%	(1)12.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
חברה בת משמעותית			
בנק מסד בע"מ			
18.06%	15.63%	18.62%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
19.16%	16.76%	19.71%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00%	9.00%	9.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50%	12.50%	12.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

- (1) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים הינם 9.0%-12.5%, בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש נוספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. עם זאת, בהתאם להוראות שעה בדבר התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה ובהתאם לאמור בהוראה 329, לא חלה דרישת הון נוספת בשיעור של 1% על הלוואות לדיור למטרת מגורים שהועמדו החל מתחילת תוקפה של הוראת השעה (19 במרס 2020) ועד 31 במרס 2021.
- (2) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחת סך של 36 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין מהלכי ההתייעלות (31.3.23 - 62 מיליון ש"ח, 31.12.23 - 39 מיליון ש"ח).

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(3) רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	31 במרס	31 במרס	
2023	2023	2024	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
		במיליוני ש"ח	
12,071	10,888	12,355	א. הון עצמי רובד 1
			הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
272	271	276	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1
12,343	11,159	12,631	זכויות שאינן מקנות שליטה
			סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
(94)	(95)	(94)	התאמות פיקוחיות וניכויים:
(4)	(4)	(3)	נכסים בלתי מוחשיים
			התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(98)	(99)	(97)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני התאמות בגין מהלכי ההתייעלות ובגין הפסדי אשראי
25	44	22	צפויים - הון עצמי רובד 1
22	21	11	סך התאמות בגין מהלכי ההתייעלות - הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
12,292	11,125	12,567	סך התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים - הון עצמי רובד 1 ⁽²⁾
			סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2,377	2,322	2,385	ב. הון רובד 2
1,192	1,165	1,180	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
3,569	3,487	3,565	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
			סך הון רובד 2, לפני ניכויים
-	-	(193)	ניכויים:
3,569	3,487	3,372	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
			סך הכל הון רובד 2

(4) השפעת התאמות בגין תכנית התייעלות, הפסדי אשראי צפויים והלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע, על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר	31 במרס	31 במרס	
2023	2023	2024	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
		באחוזים	
11.31%	10.48%	11.75%	יחס ההון לרכיבי סיכון
0.02%	0.04%	0.02%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת ההתאמות
0.02%	0.01%	0.01%	השפעת ההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות ⁽¹⁾
-	0.02%	-	השפעת ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים ⁽²⁾
11.35%	10.55%	11.78%	השפעת ההתאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע ⁽³⁾
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

(1) התאמות בגין תכניות התייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיף 5 להלן) נדקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים ממועד תחילתן.

(2) התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיף 6 להלן) פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

(3) התאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע פחתו בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2023.

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

(5) מהלכי התייעלות

ביום 12 בינואר 2016, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב, על דירקטוריון הבנק להתוות תכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת עלויות התכנית לעניין חשוב הלימות ההון על פני חמש שנים בקו ישר. ביום 16 בדצמבר 2019, פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר האריך את תוקף הנחיות אלו עד ליום 31 בדצמבר 2021.

היקף תכניות התייעלות בכח אדם משנת 2018 ומשנת 2020, בגין חלות ההקלות עמד על סך של 118 מיליון ש"ח, נטו לאחר השפעת המס. ההשפעה על יחס ההון לרכיבי סיכון נזקפת, כאמור, לשיעורין על פני 5 שנים. ללא ההקלה, כאמור, נכון ליום 31 במרס 2024, היישום היה מביא לקיטון של 0.02% ביחס הון רובד 1.

(6) יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים

החל מיום 1 בינואר 2022, מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

ביום 1 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כלל, בין היתר, עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 299 לפיו, נקבע כי במידה שכתוצאה מהיישום לראשונה של כללים אלה, חל קיטון בהון העצמי רובד 1 של תאגיד בנקאי, הוא רשאי לפרוס את הקיטון האמור, על פני שלוש שנים (להלן - "תקופת המעבר"). ללא ההקלה, כאמור, נכון ליום 31 במרס 2024, היישום היה מביא לקיטון נוסף של 0.01% ביחסי הלימות ההון.

(7) גורמים שיכולים להשפיע באופן מהותי על הלימות ההון של הבנק ושל חברה בת משמעותית

(7א) רכיבי הון הנתונים לתודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הרבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמורתה ופרישה.
- השפעות השינויים ברבית ובמרווחים על ההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי החליפין על יתרות הנכסים.

להלן ניתוח השפעות השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2024:

השפעת השינוי ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון	השפעת השינוי ב-100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1	באחוזים
0.11	0.09	בנק (בנתוני המאוחד)
2.48	1.54	מסד

(8) השפעת דירוג האשראי של מדינת ישראל

לדירוג האשראי של מדינת ישראל ישנה השפעה על דרישות ההון מכיוון שדרישות ההון בגין חשיפות לממשלות, לישויות סקטור ציבורי ולגופים פיננסיים, נגזרות מדירוג האשראי של מדינת ישראל. בחודש אפריל 2024, הורידה חברת הדירוג S&P את דירוג האשראי של ישראל מרמה של AA- לרמה של A+. הורדת הדירוג תביא לירידה של 0.26%- ו-0.33% ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בהתאמה, ברבעון השני של השנה, נכון לנתוני 31 במרס 2024.

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ב. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון לבין מדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק הוא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים, כאשר לצורך כך לא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה, הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד וזאת לגבי כל תאגיד בנקאי ששך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית (וכולל את הבנק).

יחד עם זאת, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בדבר התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, אשר כוללת, בין היתר, את הוראת השעה שפורסמה ביום 15 בנובמבר 2020, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד (במקום 5%), וזאת כתאגיד בנקאי ששך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 24% מהיקף הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית. לעניין הפחתת דרישות המינוף נקבע במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 20 בדצמבר 2023, כי ההקלה תחול עד ליום 31 בדצמבר 2025. תאגיד בנקאי שינצל הקלה זו ביום 31 בדצמבר 2025, יידרש לשוב ליחס המינוף הנדרש בטרם הוראת השעה בתוך שני רבעונים, כך שבתום תוקף הוראת השעה יחול על הבנק יחס מינוף מזערי בהתאם ליחס המינוף בפועל או היחס המינימלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)	31 במרס 2023 (לא מבוקר)	31 במרס 2024 (לא מבוקר)	
		במיליוני ש"ח	
			(1) בנתוני המאוחד
12,292	11,125	12,567	הון רובד 1*
233,669	216,044	238,424	סך החשיפות
		באחוזים	
5.26%	5.15%	5.27%	יחס המינוף
			(2) חברה בת משמעותית
			בנק מסד בע"מ
9.40%	8.47%	9.60%	יחס המינוף
4.50%	4.50%	4.50%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* להשפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ובגין הפסדי אשראי צפויים, ראה סעיף א. (4) לעיל.

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. יחס כיסוי הנזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, בנושא יחס כיסוי הנזילות, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות נמדד על פי תרחיש קיצון אחיד המפורט בהוראה ולאופק של 30 ימים. היחס נועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, כהגדרתם בהוראה, שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד, אשר נמדדים בהתאם לתזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון.

לשלושת החודשים שנסתיימו			
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרס	ביום 31 במרס	
2023	2023	2024	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
		באחוזים	
156%	131%	161%	1. בנתוני המאוחד* יחס כיסוי הנזילות
156%	131%	160%	2. בנתוני הבנק יחס כיסוי הנזילות
544%	260%	547%	3. חברה בת משמעותית* בנק מסד בע"מ יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

ד. יחס מימון יציב נטו לפי הוראות המפקח על הבנקים

החל מיום 31 בדצמבר 2021, מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מהתאגידים הבנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופרטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון וההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון של הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ מאזניות.

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2023	2024	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	
	באחוזים	
146%	150%	1. בנתוני המאוחד יחס מימון יציב נטו
163%	164%	2. חברה בת משמעותית בנק מסד בע"מ יחס מימון יציב נטו
100%	100%	יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

באור 8 - הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. דיבידנד

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס		
	2023	2024	
(מבוקר)		(לא מבוקר)	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
798	268	269	דיבידנד שהוכרז ושולם על ידי הבנק

מאז פרוץ המלחמה, שלח המפקח על הבנקים למערכת הבנקאית את המכתבים הבאים בנושא "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים": מכתב מיום 12 בנובמבר 2023, בו נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנדים שלהם לתקופה הקרובה לתאריך המכתב, על רקע המלחמה והגידול בחוסר הוודאות לגבי המשכיותה והיקף השפעתה על המשק; מכתב מיום 5 במרס 2024, ובו דרישה דומה, על רקע הימשכות המלחמה והיקף השפעתה על המשק, המחייבים משנה זהירות בנושא; ומכתב מיום 16 במאי 2024, בו מציין המפקח, כי המצב הגיאופוליטי הנוכחי מחייב המשך בחינה שמרנית ומושכלת של תכנון ההון ומדיניות חלוקת דיבידנד, תוך שימת לב ליחסי ההון בפועל ולכריות ההונות הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים.

בשים לב למכתבי המפקח על הבנקים האמורים, החליט דירקטוריון הבנק, ביום 28 במאי 2024, לאשר חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 228 מיליון ש"ח (ברוטו). מובהר, כי לא חל שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק והיא נותרה בעינה. דירקטוריון הבנק ימשיך לדון בהמשך יישומה של מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, לאור ההתפתחויות והשפעתן על המשק ועל הבנק. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד יחול ביום 5 ביוני 2024 ויום התשלום יהיה ביום 17 ביוני 2024. סכום הדיבידנד הינו לפני כל מס במקור שעל הבנק לנכות על פי כל דין.

באור 9 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (במיליוני ש"ח)

התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	31 במרס	
2023	2024	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
10	9	א. שיפורים במבנים, רכישת והקמת מבנים, ציוד ותוכנה
103	92	התחייבות להשקעה בקרנות השקעה פרטיות

ב. קבוצת הבנק (הבנק וחברות בנות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות, המתבססות על חוות דעת משפטיות, באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור. לגבי התובענות המשפטיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, ראה באור 25.ח. לדוחות הכספיים לשנת 2023.

סכום החשיפה הנוספת של הבנק ושל החברות הבנות של הבנק ליום 31 במרס 2024, בגין תביעות תלויות שלהערכת הנהלת הבנק אפשרות התממשותן כולן, או חלקן, אינה קלושה ושלא בוצעה בגין הפרשה, מסתכם בכ-64 מיליון ש"ח.

ג. כמו כן, תלויה ועומדת נגד הבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית, אשר הסכום הנטען בה הוא מהותי, כפי שיפורט להלן, ושלדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטית, לא ניתן, בשלב זה, להעריך את סיכויי תובענה זו, ולא נעשתה בגינה כל הפרשה: ביום 24 ביולי 2023, התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. סכום התובענה המיוחס לכלל הבנקים הנתבעים (5 במספר), עומד על כ-984 מיליון ש"ח ולטענת המבקשים, בכל חודש גדל סכום זה בכ-104 מיליון ש"ח. על פי הנטען בבקשה, הרבית המשולמת על פקדונות המופקדים בערוצים ישירים, נמוכה מהרבית הנהוגה והמקובלת בבנק ומהרבית המשולמת בבנק בעת הפקדה לאותו פקדון באמצעות פקיד, וזאת בלי ליידע על כך את הלקוחות המבצעים הפקדות לפיקדון בערוצים ישירים ובלי להזמין אותם לנהל מו"מ עם הבנק על רבית זו. כל זאת, כך לטענת המבקשים, בניגוד לדין.

ד. 1. להלן פירוט של תובענות והליכים ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות כנגד חברה כלולה, כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל"), שהסכום הנטען בהן הוא מהותי. לדעת הנהלת כאל, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות נכללו בדוחות הכספיים שלה הפרשות נאותות, אם נדרשו.

(א) ביום 8 ביוני 2016, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה לאישור תביעה כתובענה ייצוגית נגד שלוש חברות כרטיסי האשראי, ביניהן כאל (להלן - "הבקשה המתוקנת"). הבקשה המתוקנת החליפה בקשה קודמת שהוגשה ביום 28 באפריל 2014. עניינה של הבקשה הינו שני הסדרים כובלים בתחום כרטיסי החיוב המיידי ("דביט") ובתחום כרטיסי תשלום נטענים מראש ("pre paid"). ההסדר הכולל הראשון, לטענת המבקשים, הינו ההסדר לגביית עמלה צולבת בגין עסקאות המבוצעות בכרטיסי דביט ו-"pre paid". ההסדר הכולל השני, לטענת המבקשים, הינו עיכוב, שלא כדין, של כספים המגיעים לבתי עסק לתקופה של כ-20 יום, לאחר שהכסף התקבל על ידי חברות כרטיסי האשראי. ביום 9 ביולי 2023, הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה בין המבקשים לבין כאל וישראלכרט. לאחר חתימת הסכם הפשרה בין כאל וישראלכרט, הגיעה גם מקס איט פיננסים להסדר עם המבקשים. לאור תנאי ההסדר בין המבקש למקס, כאל וחברת ישראלכרט ביקשו לתקן את הסדר הפשרה בהתאם. בקשה מתוקנת לאישור הסדר הפשרה הוגשה ביום 26 בדצמבר 2023.

(ב) ביום 22 ביולי 2018, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה, אליה צורפה בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, כנגד כאל וכנגד שתי חברות כרטיסי אשראי נוספות. עניינה של התביעה בעסקאות באמצעות כרטיסי אשראי שביצעו חברי הקבוצה כעסקאות במסמך חסר (בעיקר עסקאות טלפוניות) בבתי עסק העוסקים בתחום "שיווק הישיר". בבקשת האישור נטען, כי בתי העסק הללו ניצלו את חולשתה של אוכלוסיית הקשישים וחייבו את כרטיס האשראי שלהם בגין עסקאות רבות שלא כדין, וכן חייבו אותם בחיובים נוספים שלא אושרו על ידם. לטענת המבקש, חברות כרטיסי האשראי התקשרו בהסכם סליקה עם חברות "שיווק הישיר" ובדרך זו אפשרו את פעילותן. המבקש טוען, כי סכום הנזק לכל חברי הקבוצה, הינו כ-900 מיליון ש"ח. ביום 6 בינואר 2022, נערך דיון נוסף, במסגרתו השמיעו הצדדים את טענותיהם ביחס לעמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 29 ביוני 2022, הגישה כאל את סיכומיה בבקשה וביום 14 ביולי 2022, הגישו המבקשים סיכומי תשובה. ביום 21 באוגוסט 2022, ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי הדוחה את בקשת האישור. ביום 13 בנובמבר 2022, הגישו המבקשים הודעת ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי וביום 21 בנובמבר 2022, הגישה כאל תשובה מטעמה. ביום 21 במאי 2023, הוגשו תשובות המשיבות לערעור. לאחר הגשת עמדת היועצת המשפטית לממשלה, נקבע דיון בערעור ליום 19 ביוני 2024.

(ג) ביום 14 במאי 2020, הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז תביעה אליה צורפה בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית כנגד כאל. על פי הנטען בתביעה, בהודעה שנשלחה לתובעת אודות חיובה העתידי בדמי כרטיס נפלו פגמים, המחייבים לקבוע, כי אין בהודעה כדי למלא אחר חובת היידוע הקבועה בדיון. המבקשת מעמידה את נזקה הממוני האישי על סך של 13.5 ש"ח ואת הנזק הלא ממוני בסך של 100 ש"ח, אך אינה נוקבת בסכום הנזק הקבוצתי. ביום 7 באפריל 2021, התקיים דיון מקדמי. בית המשפט המליץ לצדדים לנהל דין ודברים במטרה להגיע להסדר מוסכם. משהמשא ומתן בין הצדדים לא הבשיל לכדי פשרה, ביום 6 ביוני 2021, הגישו הצדדים בקשה משותפת לקביעת התיק לשמיעת הוכחות. ביום 7 באפריל 2022, התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת ובסיומה המליץ בית המשפט לצדדים לחדש את ההידברות ביניהם במישרין או באמצעות מגשר, ולאחריה הודיעו הצדדים, כי לא עלה בידיהם להגיע להבנות. המבקשת ביקשה להגיש לעיון בית המשפט את עמדת הפיקוח על הבנקים שהוגשה בהליך נגד חברה אחרת. לאחר העיון בעמדת הפיקוח על הבנקים, המליץ בית המשפט לצדדים לשוב ולנסות להגיע להסדר תוך שהוא מציע אף לקיים הליך גישור משותף לשני ההליכים. בהתאם להמלצת בית המשפט, הצדדים החלו בהליך גישור.

(ד) ביום 8 בדצמבר 2020, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה כנגד ישראלכרט בע"מ, יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ, פרימיום אקספרס בע"מ, כאל ודיינרס קלוב בע"מ, אליה צורפה בקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית ("בקשת האישור"). לטענת המבקש, המשיבות עושות שימוש פסול ואסור במאגרי המידע שברשותן (הן מתוקף היותן מנפיקות כרטיסי אשראי והן מתוקף תפקידן כסולקות), וזאת ללא קבלת הסכמה מדעת מטעם לקוחותיהן. בתוך כך, נטען, כי המשיבות חושפות נתונים אישיים של הלקוחות לצדדים שלישיים; מבצעות "טיגרוט" פרסומי על בסיס האפיין כאמור לצרכי קידום מכירות של צדדים שלישיים; מבצעות מעקב אחר לקוחותיהן; ועושות שימוש בנתוני לקוחותיהן לשם מכירת נתונים סטטיסטיים. להערכת המבקש, סכום הסעד הקיבוצי הינו 150 מיליון ש"ח. ביום 27 ביוני 2021, הגישו כאל ודיינרס את תשובתן לבקשה לאשר את התובענה כייצוגית וביום 29 בספטמבר 2021, הוגשה תגובת המבקשים לתשובות המשיבות. ביום 6 בספטמבר 2022, התקיימה ישיבת קדם משפט ראשונה ובה הצדדים חזרו על טענותיהם. ביום 25 בנובמבר 2022, הודיעו הצדדים לבית המשפט על הסכמתם להפנות את המחלוקת להליך גישור וביום 4 באפריל 2023, הודיע המגשר, כי הוא סבור שלא ניתן לגשר בין הצדדים, בשלב זה. משכך, ההליך המשפטי ימשיך להתנהל. קדם משפט נוסף התקיים ביום 8 במאי 2024.

2. סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו כנגד כאל, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible) מסתכם בכ- 279 מיליון ש"ח.

3. ביום 14 בדצמבר 2016, הוציא מנהל מס ערך מוסף (להלן - "המנהל") שומות לתקופות חיוב מינואר 2012 ועד אוגוסט 2016. סכום החיוב בשומות, כולל רבית והצמדה, עומד על 48 מיליון ש"ח. כאל חולקת על עמדת המנהל, וסבורה כי יש לה טענות טובות לתמיכת עמדתה. בהתאם, הגישה כאל השגה ביום 9 במרס 2017. למיטב ידיעת כאל, שומות בעניין זה התקבלו גם בקרב מתחרותיה. ביום 8 במרס 2018, נתקבלה בכאל החלטת מנהל מע"מ. בהחלטה נדחתה ההשגה, וכן הוגדל סכום החיוב בשומה לכדי 75 מיליון ש"ח (כולל רבית והצמדה). ביום 31 בינואר 2019, הגישה כאל ערעור על ההחלטה האמורה לבית המשפט המחוזי בלוד. ביום 3 בנובמבר 2019, אישר בית המשפט העליון בקשה מוסכמת לאיחוד הדיונים בערעור עם ערעוריהן של מתחרותיה של כאל. קדם משפט התקיים ביום 5 במרס 2020. כאל מעריכה את סכום החשיפה אשר בגינו לא נכללה הפרשה בדוחותיה, בסכום של כ- 261 מיליון ש"ח. דיוני הוכחות התקיימו בחודשים יוני-יולי 2022. בתקופת הדוח, ניהלו הצדדים משא ומתן לפשרה, ביחס לשומות האמורות. הצדדים לא הגיעו להסכמות, ובהתאם כאל הגישה סיכומים בתיק. ביום 12 בפברואר 2023, התקבלו בכאל שומות מס ערך מוסף לשנים 2018-2022, בסך כולל של 192 מיליון ש"ח, כולל רבית והצמדה (להלן - "השומות הנוספות"). הסוגיות בשומות האמורות דומות בעיקרן לשומות שיצאו בגין תקופות החיוב הקודמות. ביום 8 באפריל 2024, דחה מנהל מע"מ את עיקרי ההשגות שהתייחסו לשומות הנוספות. ככל שעמדת כאל לא תתקבל על ידי בית המשפט, עלולה כאל להתחייב בגין הסוגיות שבשומה גם בשומות הנוספות ובתקופות המאוחרות ממועד השומה.

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון
(במיליוני ש"ח)

א. היקף הפעילות

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)			31 במרס 2023 (לא מבוקר)			31 במרס 2024 (לא מבוקר)			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי רבית									
3,236	2,986	250	3,419	3,090	329	5,244	4,984	260	חוזי FORWARD-I FUTURES
501	501	-	-	-	-	-	-	-	אופציות שנכתבו
501	501	-	-	-	-	-	-	-	אופציות שנקנו
13,405	10,730	2,675	16,688	13,464	3,224	14,199	12,579	1,620	SWAPS ⁽¹⁾
17,643	14,718	2,925	20,107	16,554	3,553	19,443	17,563	1,880	סך הכל ⁽²⁾
2,667	-	2,667	3,209	-	3,209	1,620	-	1,620	מזה: נגזרים מגדרים ⁽³⁾
חוזי מטבע חוץ									
71,380	48,839	22,541	72,271	43,108	29,163	75,248	51,601	23,647	חוזי FORWARD-I FUTURES ⁽⁴⁾
6,634	6,634	-	9,013	9,013	-	7,582	7,582	-	אופציות שנכתבו
6,381	6,381	-	9,579	9,579	-	7,783	7,783	-	אופציות שנקנו
24	-	24	40	-	40	25	-	25	SWAPS
84,419	61,854	22,565	90,903	61,700	29,203	90,638	66,966	23,672	סך הכל
חוזים בגין מניות									
30,241	30,241	-	34,004	34,004	-	28,867	28,867	-	חוזי FORWARD-I FUTURES
15,963	15,963	-	13,813	13,813	-	16,528	16,528	-	אופציות שנכתבו
15,964	15,963	1	13,814	13,813	1	16,529	16,528	1	אופציות שנקנו ⁽⁵⁾
62,168	62,167	1	61,631	61,630	1	61,924	61,923	1	סך הכל
חוזי סחורות ואחרים									
109	109	-	113	113	-	186	186	-	חוזי FORWARD-I FUTURES
24	24	-	31	31	-	42	42	-	אופציות שנכתבו
24	24	-	31	31	-	42	42	-	אופציות שנקנו
157	157	-	175	175	-	270	270	-	סך הכל
164,387	138,896	25,491	172,816	140,059	32,757	172,275	146,722	25,553	סך הכל סכום נקוב

- (1) מזה: SWAPS שהבנק משלם שיעור רבית קבוע בסך 8,534 מיליון ש"ח (31.3.23 - 10,118 מיליון ש"ח ו-31.12.23 - 8,268 מיליון ש"ח).
- (2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 450 מיליון ש"ח (31.3.23 - 882 מיליון ש"ח ו-31.12.23 - 653 מיליון ש"ח).
- (3) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת רבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הרבית הגלום באגרות חוב במט"ח ברבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.
- (4) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 2,235 מיליון ש"ח (31.3.23 - 1,733 מיליון ש"ח ו-31.12.23 - 1,529 מיליון ש"ח).
- (5) מזה: נסחרים בבורסה בסך 16,528 מיליון ש"ח (31.3.23 - 13,813 מיליון ש"ח ו-31.12.23 - 15,963 מיליון ש"ח).

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 במרס 2024 (לא מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
227	208	19	368	226	142	חוזי רבית
1	-	1	142	-	142	מזה: נגזרים מגדרים
582	524	58	679	614	65	חוזי מטבע חוץ
2,273	2,273	-	2,274	2,273	1	חוזים בגין מניות
3	3	-	3	3	-	חוזי סחורות ואחרים
3,085	3,008	77	3,324	3,116	208	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
3,085	3,008	77	3,324	3,116	208	יתרה מאזנית
-	-	-	-	-	-	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

31 במרס 2023 (לא מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
297	279	18	473	296	177	חוזי רבית
-	-	-	174	-	174	מזה: נגזרים מגדרים
1,008	967	41	1,306	1,101	205	חוזי מטבע חוץ
2,265	2,265	-	2,266	2,265	1	חוזים בגין מניות
2	2	-	2	2	-	חוזי סחורות ואחרים
3,572	3,513	59	4,047	3,664	383	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
3,572	3,513	59	4,047	3,664	383	יתרה מאזנית
-	-	-	-	-	-	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
242	223	19	361	238	123	חוזי רבית
2	-	2	123	-	123	מזה: נגזרים מגדרים
1,355	1,237	118	1,102	1,051	51	חוזי מטבע חוץ
2,185	2,185	-	2,186	2,185	1	חוזים בגין מניות
2	2	-	2	2	-	חוזי סחורות ואחרים
3,784	3,647	137	3,651	3,476	175	סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
3,784	3,647	137	3,651	3,476	175	יתרה מאזנית
-	-	-	-	-	-	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. גידור חשבונאי

כללי

הבנק חשוף לסיכוני שוק, לרבות סיכוני בסיס וסיכוני רבית. סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולחון הקבוצה שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן או בשערי החליפין של מטבעות חוץ, עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות. סיכון הרבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הרבית. שינויים ברבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הרבית. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני בסיס וסיכוני רבית, משתמש הבנק במכשירים נגזרים מסוג עסקאות פורוורד על מטבע חוץ ומדד המחירים לצרכן, אופציות על מטבע חוץ ועסקאות החלפת רבית קבועה ברבית משתנה. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן.

אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

גידורי שווי הוגן

הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. שינוי בשווי הוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי הוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותו לסיכון המגודר.

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2023	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2024 (לא מבוקר)	
			השפעת חשבונאות של גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד) רווח מגידורי שווי הוגן
			חוזי רבית
75	28	(16)	- פריטים מגודרים
19	(7)	33	- נגזרים מגדרים

ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)	ליום 31 במרס 2023 (לא מבוקר)	ליום 31 במרס 2024 (לא מבוקר)	
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים יחסי גידור קיימים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים יחסי גידור קיימים	התאמות שווי הוגן מצטבר שהקטינו את הערך בספרים יחסי גידור קיימים	
הערך בספרים	הערך בספרים	הערך בספרים	
2,608	(165)	1,544	2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן
(115)	3,091	(131)	ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2023	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2024 (לא מבוקר)	
			3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים
			חוזי רבית
124	40	41	חוזי מטבע חוץ
329	281	150	חוזים בגין מניות
6	2	1	

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאין מרבית.

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכויי אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה⁽¹⁾

31 במרס 2024 (לא מבוקר)							
סך הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
3,324	232	431	15	500	611	1,535	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(715)	(67)	(318)	-	(98)	(232)	-	סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
(301)	(1)	(55)	(15)	(136)	(94)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
2,308	164	58	-	266	285	1,535	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
(2,035)	-	-	-	(254)	(246)	(1,535)	סך הכל יתרה מאזנית נטו של נכסים בגין נגזרים שמשקפת פרופורמה לו התאגיד היה מבצע קיזוז נכסים והתחייבויות במאזן
273	164	58	-	12	39	-	התאמת יתרה מאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני
2,734	430	1,851	11	34	407	1	סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים
3,007	594	1,909	11	46	446	1	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
3,085	243	2,109	-	310	361	62	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(715)	(67)	(318)	-	(98)	(232)	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(305)	-	(221)	-	(3)	(81)	-	סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
2,065	176	1,570	-	209	48	62	מכשירים פיננסיים
							ביטחון במזומן ששועבד
							סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

31 במרס 2023 (לא מבוקר)							
סך הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
4,047	379	700	-	355	1,433	1,180	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(748)	(83)	(145)	-	(53)	(467)	-	סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
(231)	(2)	(4)	-	(176)	(49)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
3,068	294	551	-	126	917	1,180	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
(2,140)	(2)	-	-	(111)	(847)	(1,180)	סך הכל יתרה מאזנית נטו של נכסים בגין נגזרים שמשקפת פרופורמה לו התאגיד היה מבצע קיזוז נכסים והתחייבויות במאזן
928	292	551	-	15	70	-	התאמת יתרה מאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני
3,411	526	2,434	8	39	401	3	סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים
4,339	818	2,985	8	54	471	3	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
3,572	307	2,195	17	169	806	78	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(748)	(83)	(145)	-	(53)	(467)	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(971)	-	(707)	(17)	(5)	(242)	-	סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
1,853	224	1,343	-	111	97	78	מכשירים פיננסיים
							ביטחון במזומן ששועבד
							סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

באור 10 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכויי אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2023							
סך הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
3,651	530	322	22	334	984	1,459	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(748)	(165)	(48)	-	(92)	(443)	-	סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
(451)	(1)	(234)	(22)	(112)	(82)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
							הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
2,452	364	40	-	130	459	1,459	סך הכל יתרה מאזנית נטו של נכסים בגין נגזרים שמשקפת
(2,035)	-	(7)	-	(126)	(443)	(1,459)	פרופורמה לו התאגיד היה מבצע קיזוז נכסים והתחייבויות במאזן
417	364	33	-	4	16	-	התאמת יתרה מאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני
2,583	613	1,537	12	60	359	2	סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים
3,000	977	1,570	12	64	375	2	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
3,784	1,729	1,035	-	240	694	86	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(748)	(165)	(48)	-	(92)	(443)	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(666)	-	(431)	-	(31)	(204)	-	סכומים ברוטו שלא קוזחו במאזן:
2,370	1,564	556	-	117	47	86	מכשירים פיננסיים
							ביטחון במזומן ששועבד
							סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לאחר הפחתת סיכון אשראי, לבין סיכון האשראי המאזני בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה

31 במרס 2024 (לא מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
450	-	250	200	-	חוזי רבית
18,993	2,736	7,386	4,931	3,940	- שקל-מדד
90,638	-	403	20,477	69,758	- אחר
61,924	-	259	8,737	52,928	חוזי מטבע חוץ
270	-	-	8	262	חוזים בגין מניות
172,275	2,736	8,298	34,353	126,888	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

31 במרס 2023 (לא מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
172,816	2,603	7,959	27,009	135,245	סך הכל

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
164,387	2,747	8,116	58,518	95,006	סך הכל

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני ש"ח)

א. שיוך לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט בדוחות הכספיים לשנת 2023.

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2024 (לא מבוקר)									
פעילות ישראל									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיר	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
754	380	7	1	293	127	398	4	999	2,576
411	-	-	110	179	54	180	507	20	1,461
343	380	7	(109)	114	73	218	(503)	979	1,115
323	(257)	(3)	139	146	5	(49)	552	(1,116)	-
666	123	4	30	260	78	169	49	(137)	1,115
146	2	22	26	84	18	41	53	98	466
812	125	26	56	344	96	210	102	(39)	1,581
11	27	-	-	18	7	(36)	(2)	-	(2)
387	39	11	24	164	31	62	53	10	731
414	59	15	32	162	58	184	51	(49)	852
135	19	5	11	53	19	60	17	(16)	279
279	40	10	21	109	39	124	34	(33)	573
-	-	-	-	-	-	-	-	18	18
279	40	10	21	109	39	124	34	(15)	591
(18)	-	(1)	-	(2)	(1)	(1)	-	-	(22)
261	40	9	21	107	38	123	34	(15)	569
56,575	35,429	3,137	89	17,817	7,320	33,371	1,030	104,458	220,660
-	-	-	-	-	-	-	-	793	793
56,575	35,429	3,137	89	17,817	7,320	33,371	1,030	-	116,202
58,046	35,564	4,148	118	18,169	7,535	31,890	1,058	-	116,816
297	191	-	-	203	98	104	-	-	702
204	53	-	-	234	267	425	-	-	1,130
625	206	-	-	501	176	315	-	2	1,619
(5)	(5)	-	-	8	-	(9)	-	-	(6)
73,093	472	82	11,644	27,139	6,429	19,206	56,109	14,208	207,828
72,600	-	-	11,633	26,844	6,241	18,806	56,074	-	192,198
73,420	-	-	12,104	26,558	6,452	18,717	59,364	-	196,615
39,798	18,334	2,985	427	16,874	8,673	29,646	1,346	10,728	107,492
39,978	18,378	3,722	432	16,702	8,820	29,777	1,337	9,638	106,684
43,654	-	-	29,149	33,890	5,457	16,044	373,838	-	502,032
251	105	4	-	119	45	113	2	-	530
382	-	-	30	126	25	29	46	-	638
33	18	-	-	15	8	27	1	(137)	(53)
666	123	4	30	260	78	169	49	(137)	1,115

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(4) כולל הלוואות לדיר ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים בסך של 2,009 מיליון ש"ח.

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2023 (לא מבוקר)									
פעילות ישראל									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדירור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
809	437	5	1	327	118	326	10	585	2,176
324	-	-	58	113	32	134	273	(33)	901
485	437	5	(57)	214	86	192	(263)	618	1,275
177	(306)	(2)	89	82	(4)	(37)	313	(620)	-
662	131	3	32	296	82	155	50	(2)	1,275
152	2	24	24	100	21	43	54	31	425
814	133	27	56	396	103	198	104	29	1,700
11	-	-	-	31	25	6	(1)	-	72
375	39	11	22	179	30	55	47	16	724
428	94	16	34	186	48	137	58	13	904
149	33	6	12	65	17	48	20	4	315
279	61	10	22	121	31	89	38	9	589
-	-	-	-	-	-	-	-	65	65
279	61	10	22	121	31	89	38	74	654
(20)	-	(1)	-	(4)	(1)	(1)	-	3	(23)
259	61	9	22	117	30	88	38	77	631
57,809	35,484	3,140	85	20,937	7,941	28,714	1,680	79,150	196,316
-	-	-	-	-	-	-	-	709	709
57,809	35,484	3,140	85	20,937	7,941	28,714	1,680	-	117,166
59,008	35,516 ⁽⁴⁾	4,268	97	20,930	7,717	30,407	1,610	-	119,769
252	148	-	-	201	91	23	-	-	567
207	59	-	-	276	139	215	2	-	839
480	145	-	-	431	120	235	1	2	1,269
2	-	-	-	(15)	2	(1)	-	-	(12)
68,681	461	80	10,344	26,951	6,795	16,912	38,754	16,685	185,122
67,913	-	-	10,334	26,490	6,581	16,018	38,713	-	166,049
69,262	-	-	10,586	26,346	6,660	15,522	45,014	-	173,390
39,266	18,461	2,860	416	19,750	8,826	28,257	1,077	6,940	104,532
39,474	18,479	3,743	415	19,375	8,795	28,888	1,075	7,406	105,428
37,957	-	-	25,661	19,463	4,382	14,115	309,481	-	411,059
283	116	3	-	145	48	101	2	-	579
352	-	-	32	135	27	32	47	-	625
27	15	-	-	16	7	22	1	(2)	71
662	131	3	32	296	82	155	50	(2)	1,275

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
- (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
- (4) כולל הלוואות לדירור ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים בסך של 1,410 מיליון ש"ח.

באור 11 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)									
פעילות ישראל									
משקי בית									
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
במיליוני ש"ח									
3,303	1,723	25	2	1,336	508	1,539	25	3,137	9,850
1,366	-	-	368	632	202	638	1,541	137	4,884
1,937	1,723	25	(366)	704	306	901	(1,516)	3,000	4,966
797	(1,205)	(12)	494	444	18	(228)	1,724	(3,249)	-
2,734	518	13	128	1,148	324	673	208	(249)	4,966
604	12	101	95	366	74	171	209	133	1,652
3,338	530	114	223	1,514	398	844	417	(116)	6,618
187	40	-	1	189	57	68	-	-	502
1,492	154	47	91	682	127	232	208	45	2,877
1,659	336	67	131	643	214	544	209	(161)	3,239
559	113	23	44	216	72	183	70	(54)	1,090
1,100	223	44	87	427	142	361	139	(107)	2,149
-	-	-	-	-	-	-	-	113	113
1,100	223	44	87	427	142	361	139	6	2,262
(85)	-	(3)	(2)	(8)	(2)	(2)	-	9	(90)
1,015	223	41	85	419	140	359	139	15	2,172
57,310	35,450	3,146	83	19,343	7,588	32,256	1,167	87,656	205,403
-	-	-	-	-	-	-	-	746	746
57,310 ⁽⁴⁾	35,450	3,146	83	19,343	7,588	32,256	1,167	-	117,747
57,631	35,450 ⁽⁴⁾	3,853	98	18,093	7,442	35,245	731	-	119,240
313	205	-	-	203	97	107	-	-	720
225	68	-	-	245	307	271	-	-	1,048
610	181	-	-	515	164	328	1	2	1,620
31	2	-	-	4	1	(5)	-	-	31
69,879	465	81	10,862	26,423	6,608	16,697	46,988	16,174	193,631
69,253	-	-	10,852	26,038	6,411	16,140	46,945	-	175,639
72,207	-	-	11,733	26,560	6,919	20,831	52,875	-	191,125
40,167	18,399	2,954	418	18,760	8,820	29,773	1,392	7,601	106,931
39,907	18,390	3,518	415	17,616	8,487	31,872	1,322	8,680	108,299
39,786	-	-	28,185	23,527	4,609	12,674	323,838	-	432,619
1,088	448	13	1	546	185	433	10	-	2,263
1,518	-	-	125	535	108	130	192	-	2,608
128	70	-	2	67	31	110	6	(249)	95
2,734	518	13	128	1,148	324	673	208	(249)	4,966

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
(2) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
(4) כולל הלוואות לדיור ליחידים, אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזר עסקים קטנים וזעירים בסך של 2,011 מיליון ש"ח.

באור 11א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (במיליוני ש"ח)

החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל ההחלטות התפעולי הראשי בבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. לפירוט בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה וכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים, ראה באור 28א בדוחות הכספיים לשנת 2023.

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2024 (לא מבוקר)							
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	פרטית	משקי בית	משכנתאות
הכנסות (הוצאות) רבית, נטו	56	99	215	205	192	310	124
הכנסות שאינן מרבית	11	19	69	51	118	50	2
סך כל ההכנסות (הוצאות)	67	118	284	256	310	360	126
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(1)	(3)	(34)	18	2	(17)	27
הוצאות תפעוליות ואחרות	11	44	94	115	147	192	41
רווח (הפסד) לפני מסים	57	77	224	123	161	185	58
הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)	18	25	72	39	52	59	19
רווח (הפסד) לאחר מסים	39	52	152	84	109	126	39
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) נקי	39	52	152	84	109	126	39
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	39	52	152	84	109	126	39
המיוחס לבעלי מניות הבנק	865	10,199	40,027	9,350	4,064	14,337	35,168
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	1,113	10,458	38,634	11,057	4,415	15,158	35,268
אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	51,767	8,464	32,390	22,490	47,327	33,582	-
פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח							

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2023 (לא מבוקר)							
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	פרטית	משקי בית	משכנתאות
הכנסות (הוצאות) רבית, נטו	55	111	218	220	200	305	132
הכנסות שאינן מרבית	11	22	83	58	116	54	2
סך כל ההכנסות	66	133	301	278	316	359	134
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	-	44	3	24	9	11	-
הוצאות תפעוליות ואחרות	11	45	97	124	141	190	41
רווח לפני מסים	55	44	201	130	166	158	93
הפרשה למסים על הרווח	19	15	70	46	58	55	33
רווח לאחר מסים	36	29	131	84	108	103	60
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-	-	-
רווח נקי	36	29	131	84	108	103	60
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	36	29	131	84	108	103	60
המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,137	11,449	37,891	10,680	4,444	15,319	35,239
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	998	11,786	38,678	12,472	4,734	15,915	35,273
אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	37,945	8,782	29,281	21,984	43,971	31,552	-
פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח							

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
1,115	(592)	(649)	110	(139)	592
466	(192)	(215)	22	96	243
1,581	(784)	(864)	132	(43)	835
(2)	16	20	2	-	(16)
731	(204)	(235)	56	10	256
852	(596)	(649)	74	(53)	595
279	(194)	(208)	29	(17)	191
573	(405)	(441)	45	(36)	404
18	-	-	-	18	-
591	(405)	(441)	45	(18)	404
(22)	-	-	(22)	-	-
569	(405)	(441)	23	(18)	404
220,660	(12,006)	(17,080)	9,672	102,052	12,006
116,816	(12,198)	(17,644)	6,159	-	12,198
196,615	(189,448)	(198,649)	9,796	-	189,448

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
1,275	(586)	(655)	106	(3)	586
425	(202)	(229)	17	40	251
1,700	(788)	(884)	123	37	837
72	(3)	(17)	(5)	-	3
724	(200)	(242)	56	16	245
904	(585)	(625)	72	21	589
315	(204)	(218)	25	7	205
589	(381)	(407)	47	14	384
65	-	-	-	65	-
654	(381)	(407)	47	79	384
(23)	-	-	(23)	-	-
631	(381)	(407)	24	79	384
196,316	(12,205)	(18,120)	9,312	76,760	12,205
119,769	(12,396)	(18,691)	6,208	-	12,396
173,390	(166,674)	(176,203)	9,404	-	166,674

באור 11א - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)							
	חטיבה עסקית			חטיבה בנקאית			
	אחר	לקוחות מסחריים	לקוחות עסקיים	אחר	בנקאות פרטית	משקי בית	משכנתאות
הכנסות (הוצאות) רבית, נטו	233	433	899	875	808	1,277	523
הכנסות שאינן מרבית	46	84	302	218	456	219	12
סך כל ההכנסות (הוצאות)	279	517	1,201	1,093	1,264	1,496	535
הוצאות בגין הפסדי אשראי	4	107	91	142	48	111	41
הוצאות תפעוליות ואחרות	45	182	371	472	569	755	161
רווח (הפסד) לפני מסים	230	228	739	479	647	630	333
הפרשה למסים (חסכון במס) על הרווח (הפסד)	77	76	248	160	217	211	112
רווח (הפסד) לאחר מסים	153	152	491	319	430	419	221
חלק הבנק ברווח של חברה כלולה לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-	-	-
רווח נקי							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	153	152	491	319	430	419	221
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות הבנק	153	152	491	319	430	419	221
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	1,010	10,816	39,969	10,197	4,282	14,890	35,197
אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	863	10,437	41,544	10,931	4,372	14,908	35,167
פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	44,877	8,951	34,737	22,969	45,259	34,106	-

(1) יתרה ממוצעת מחושבת על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

התאמות					
סך הכל	מזה: פעילות במוצרי שוק ההון	סך הכל	חברות בנות	ניהול פיננסי	חטיבת נכסי לקוחות
4,966	(2,437)	(2,703)	439	(254)	2,436
1,652	(761)	(868)	75	151	957
6,618	(3,198)	(3,571)	514	(103)	3,393
502	(10)	(70)	18	-	10
2,877	(801)	(940)	213	43	1,006
3,239	(2,387)	(2,561)	283	(146)	2,377
1,090	(800)	(858)	100	(49)	796
2,149	(1,587)	(1,703)	183	(97)	1,581
113	-	-	-	113	-
2,262	(1,587)	(1,703)	183	16	1,581
(90)	-	-	(90)	-	-
2,172	(1,587)	(1,703)	93	16	1,581
205,403	(12,603)	(18,311)	9,228	85,522	12,603
119,240	(13,708)	(18,811)	6,121	-	13,708
191,125	(184,104)	(193,511)	9,633	-	184,104

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
(במיליוני ש"ח)

א. חובות* אגרות חוב לפדיון, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2024 (לא מבוקר)					
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל				
1,785	2	1,783	463	189	1,131
(2)	-	(2)	(16)	27	(13)
(43)	-	(43)	(24)	-	(19)
49	-	49	24	5	20
6	-	6	-	5	1
1,789	2	1,787	447	221	1,119
165	-	165	34	8	123
170	-	170	28	15	127

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר) ⁽¹⁾
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
- מחיקות חשבונאיות
- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה ⁽²⁾
מזה: (1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2023 (לא מבוקר)						
אשראי לציבור		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי	
בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל					
2	1,314	1,312	344	151	817	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר) ⁽¹⁾
-	72	72	11	-	61	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	(44)	(44)	(24)	(2)	(18)	- מחיקות חשבונאיות
-	56	56	22	2	32	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
-	12	12	(2)	-	14	מחיקות חשבונאיות, נטו
2	1,398	1,396	353	151	892	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה ⁽²⁾
-	117	117	11	6	100	מזה: (1) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
-	129	129	18	6	105	(2) בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב לפדיון, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות

31 במרס 2024 (לא מבוקר)					
בנקים ממשלות ואגרות חוב		אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
סך הכל					
80,608	27,807	52,801	291	-	52,510
64,015	-	64,015	22,171	35,564	6,280
144,623	27,807	116,816	22,462	35,564	58,790
יתרת חוב רשומה של החובות					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
שנבדקו על בסיס פרטי					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
899	2	897	8	-	889
720	-	720	411	206	103
1,619	2	1,617	419	206	992

31 במרס 2023 (לא מבוקר)					
		אשראי לציבור			
סך הכל	בנקים ממשלות ואגרות חוב	סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
יתרת חוב רשומה של החובות					
77,069	22,636	54,433	335	-	54,098
65,336	-	65,336	23,116	35,516	6,704
142,405	22,636	119,769	23,451	35,516	60,802
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
719	2	717	5	-	712
550	-	550	330	145	75
1,269	2	1,267	335	145	787

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
בנקים וממשלות ואגרות חוב		אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	דיור	מסחרי
סך הכל					
84,686	29,049	55,637	288	-	55,349
63,603	-	63,603	21,851	35,450	6,302
148,289	29,049	119,240	22,139	35,450	61,651
יתרת חוב רשומה של החובות					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
909	2	907	7	-	900
711	-	711	422	181	108
1,620	2	1,618	429	181	1,008

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרס 2024 (לא מבוקר)					
חובות צוברים ⁽²⁾ - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים
בפיגור של 90 ימים או יותר	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾		לא צוברים	צוברים ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
1	-	10,934	18	294	10,622
22	1	6,529	38	72	6,419
1	-	14,746	2	2	14,742
19	5	26,131	341	563	25,227
43	6	58,340	399	931	57,010
139	-	35,564	191	53	35,320
37	11	22,462	95	162	22,205
219	17	116,366	685	1,146	114,535
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	32	-	-	32
3	-	418	-	1	417
3	-	450	-	1	449
-	-	-	-	-	-
3	-	450	-	1	449
222	17	116,816	685	1,147	114,984
סך הכל אשראי לציבור					

(1) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות רבית.

(3) צוברים הכנסות רבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 110 מיליון ש"ח (31.3.23 - 91 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרס 2023 (לא מבוקר)					
חובות צוברים ⁽²⁾ - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר		לא צוברים	צוברים ⁽²⁾	תקינים
2	2	10,306	19	63	10,224
5	-	6,913	42	11	6,860
8	-	14,451	2	4	14,445
15	6	28,669	244	562	27,863
30	8	60,339	307	640	59,392
190	-	35,516	148	59	35,309
47	14	23,451	90	162	23,199
267	22	119,306	545	861	117,900
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן - בינוי					
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
שרותים פיננסיים					
מסחרי - אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור					
אנשים פרטיים - אחר					
סך הכל ציבור - פעילויות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
בינוי ונדל"ן					
מסחרי אחר					
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים					
סך הכל פעילות בחו"ל					
סך הכל אשראי לציבור					

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)						
חובות צוברים ⁽²⁾ - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		תקינים	
בפיגור של 90 ימים או יותר	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾		לא צוברים	צוברים ⁽²⁾		
-	2	10,449	19	49	10,381	פעילות לווים בישראל
-	3	7,112	29	43	7,040	ציבור - מסחרי
1	4	16,411	2	1	16,408	בינוי ונדל"ן - בינוי
12	43	27,226	344	719	26,163	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
13	52	61,198	394	812	59,992	שרותים פיננסיים
-	172	35,450	205	68	35,177	מסחרי - אחר
17	47	22,139	91	174	21,874	סך הכל מסחרי
30	271	118,787	690	1,054	117,043	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
						אנשים פרטיים - אחר
						סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	17	-	-	17	פעילות לווים בחו"ל
-	5	436	-	24	412	ציבור - מסחרי
-	5	453	-	24	429	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	מסחרי - אחר
-	5	453	-	24	429	סך הכל מסחרי
30	276	119,240	690	1,078	117,472	אנשים פרטיים
						סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל
						סך הכל אשראי לציבור

(1) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות רבית.

(3) צוברים הכנסות רבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 101 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי

31 במרס 2024 (לא מבוקר)									
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב									
סך הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	קודם	2020	2021	2022	2023	2024	
פעילות לווים בישראל									
ציבור - מסחרי									
בינוי ונדל"ן									
17,463	3	2,573	1,468	884	1,217	3,527	4,329	3,462	אשראי בדירוג ביצוע
16,718	3	2,458	1,413	861	1,153	3,191	4,220	3,419	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
323	-	33	33	17	32	91	84	33	אשראי בעייתי צובר
366	-	63	11	4	27	242	9	10	אשראי שאינו צובר
56	-	19	11	2	5	3	16	-	מחיקות חשבונאיות במהלך השנה
1	-	-	1	-	-	-	-	-	
40,877	9	21,267	3,086	1,618	2,033	4,307	4,799	3,758	מסחרי - אחר
39,170	8	20,476	2,776	1,530	1,928	4,139	4,619	3,694	אשראי בדירוג ביצוע
799	1	331	76	30	61	129	107	64	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
565	-	286	173	25	20	18	43	-	אשראי בעייתי צובר
343	-	174	61	33	24	21	30	-	אשראי שאינו צובר
18	-	-	12	2	2	2	-	-	מחיקות חשבונאיות במהלך השנה
35,564	-	-	15,071	4,748	6,786	5,568	2,782	609	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
24,643	-	-	11,427	3,151	4,402	3,496	1,779	388	LTV עד 60%
10,406	-	-	3,290	1,547	2,324	2,044	982	219	LTV מעל 60% ועד 75%
515	-	-	354	50	60	28	21	2	LTV מעל 75%
35,110	-	-	14,767	4,688	6,733	5,536	2,778	608	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
129	-	-	96	14	13	3	2	1	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
145	-	-	75	27	20	21	2	-	בפיגור 30-89 יום
180	-	-	133	19	20	8	-	-	בפיגור מעל 90 יום
191	-	-	140	23	20	8	-	-	אשראי שאינו צובר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מחיקות חשבונאיות במהלך השנה
22,462	146	5,293	5,654	1,571	2,133	2,852	3,413	1,400	אנשים פרטיים - אחר
21,604	135	5,130	5,353	1,507	2,053	2,752	3,305	1,369	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
742	10	151	255	55	69	86	88	28	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
82	1	4	36	7	8	9	14	3	בפיגור 30-89 יום
34	-	8	10	2	3	5	6	-	בפיגור מעל 90 יום
95	1	6	40	8	10	11	15	4	אשראי שאינו צובר
24	-	-	15	2	3	4	-	-	מחיקות חשבונאיות במהלך השנה
116,366	158	29,133	25,279	8,821	12,169	16,254	15,323	9,229	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
450	-	172	15	-	-	1	90	172	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
449	-	171	15	-	-	1	90	172	אשראי לא בעייתי
1	-	1	-	-	-	-	-	-	אשראי בעייתי צובר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שאינו צובר
116,816	158	29,305	25,294	8,821	12,169	16,255	15,413	9,401	סך הכל אשראי לציבור

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי (המשך)

31 במרס 2023 (לא מבוקר)							
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב*							
סך הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	קודם	2019	2020	2021	2022	2023
פעילות לווים בישראל							
ציבור - מסחרי							
בינוי ונדל"ן							
17,219	1,806	1,383	497	1,326	2,981	6,949	2,277
16,632	1,689	1,344	480	1,294	2,922	6,753	2,150
452	63	16	10	16	43	184	120
74	32	7	3	10	10	6	6
61	22	16	4	6	6	6	1
43,120	12,377	3,049	1,968	4,033	6,546	10,163	4,984
מסחרי - אחר							
41,567	11,852	2,834	1,870	3,855	6,264	10,018	4,874
741	298	48	28	65	158	55	89
566	190	46	58	82	108	66	16
246	37	121	12	31	16	24	5
35,516	-	13,644	3,331	5,108	7,259	5,676	498
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור							
24,459	-	10,112	2,342	3,359	4,656	3,675	315
10,429	-	3,081	950	1,700	2,549	1,978	171
628	-	451	39	49	54	23	12
35,040	-	13,325	3,296	5,059	7,214	5,656	490
149	-	100	15	10	9	7	8
197	-	109	16	31	29	12	-
130	-	110	4	8	7	1	-
148	-	125	5	10	7	1	-
23,451	1,839	5,666	1,569	2,151	3,018	4,169	5,039
אנשים פרטיים - אחר							
22,552	1,719	5,322	1,501	2,057	2,906	4,065	4,982
783	104	301	57	82	97	89	53
76	5	34	7	8	10	8	4
40	11	9	4	4	5	7	-
90	3	43	9	9	12	9	5
119,306	16,022	23,742	7,365	12,618	19,804	26,957	12,798
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל							
463	180	9	-	1	-	45	228
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל							
463	180	9	-	1	-	45	228
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
119,769	16,202	23,751	7,365	12,619	19,804	27,002	13,026

* לרבות יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)*									
יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב									
סך הכל	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	קודם	2019	2020	2021	2022	2023	
פעילות לווים בישראל									
ציבור - מסחרי									
בינוי ונדל"ן									
17,561	3	2,217	1,167	422	945	1,306	4,730	6,771	אשראי בדירוג ביצוע
17,046	3	2,105	1,145	395	929	1,253	4,552	6,664	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
375	-	46	11	13	8	33	170	94	אשראי בעייתי צובר
92	-	58	3	1	6	7	5	12	אשראי שאינו צובר
48	-	8	8	13	2	13	3	1	
43,637	9	24,099	2,087	1,165	1,843	2,405	4,633	7,396	מסחרי - אחר
41,770	7	23,332	1,922	1,007	1,694	2,204	4,464	7,140	אשראי בדירוג ביצוע
801	1	273	78	84	70	103	105	87	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
720	1	372	42	32	45	64	27	137	אשראי בעייתי צובר
346	-	122	45	42	34	34	37	32	אשראי שאינו צובר
35,450	-	-	12,379	3,141	4,838	6,902	5,630	2,560	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
24,445	-	-	9,440	2,218	3,195	4,447	3,510	1,635	LTV עד 60%
10,454	-	-	2,566	890	1,595	2,397	2,093	913	LTV מעל 60% ועד 75%
551	-	-	373	33	48	58	27	12	LTV מעל 75%
34,949	-	-	12,090	3,104	4,778	6,838	5,595	2,544	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
130	-	-	74	8	16	15	6	11	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
178	-	-	83	16	24	29	21	5	בפיגור 30-89 יום
193	-	-	132	13	20	20	8	-	בפיגור מעל 90 יום
205	-	-	139	13	24	20	9	-	אשראי שאינו צובר
22,139	146	5,035	4,746	1,241	1,684	2,323	3,134	3,830	אנשים פרטיים - אחר
21,288	134	4,857	4,492	1,189	1,617	2,236	3,048	3,715	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
779	10	162	237	47	62	78	75	108	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
51	1	10	11	4	4	6	8	7	בפיגור 30-89 יום
21	1	6	6	1	1	3	3	-	בפיגור מעל 90 יום
91	1	37	18	4	6	7	9	9	אשראי שאינו צובר
118,787	158	31,351	20,379	5,969	9,310	12,936	18,127	20,557	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
453	-	213	-	-	1	-	1	238	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
429	-	213	-	-	1	-	1	214	אשראי לא בעייתי
24	-	-	-	-	-	-	-	24	אשראי בעייתי צובר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שאינו צובר
119,240	158	31,564	20,379	5,969	9,311	12,936	18,128	20,795	סך הכל אשראי לציבור

* הוצג מחדש בעקבות טיוב נתונים.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. א. מידע נוסף על חובות לא צוברים:

31 במרס 2024 (לא מבוקר)					
ייתר (1) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	ייתר הפרשה	ייתר (1) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	סך הכל ייתר (1) חובות לא צוברים	ייתר קרן חובות לא צוברים	הכנסות רבית שגרשמו (2)
פעילות לווים בישראל					
36	10	20	56	1,197	-
314	116	29	343	1,912	-
350	126	49	399	3,109	-
190	11	1	191	229	-
89	29	6	95	326	-
629	166	56	685	3,664	-
פעילות לווים בחו"ל					
-	-	-	-	21	-
629	166	56	685	3,685	-
סך הכל (*)					
מזה: (*)					
350	126	33	383		
-	-	12	12		
279	40	11	290		

(1) ייתר חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הרבית שגרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים רבית לפני התנאים המקוריים, היו גרשמות הכנסות רבית בסך 14 מיליון ש"ח.

מידע נוסף: סך ייתר החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים הינה 688 מיליון ש"ח.

31 במרס 2023 (לא מבוקר)					
ייתר (1) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	ייתר הפרשה	ייתר (1) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	סך הכל ייתר (1) חובות לא צוברים	ייתר קרן חובות לא צוברים	הכנסות רבית שגרשמו (2)
פעילות לווים בישראל					
44	12	17	61	1,646	-
209	73	37	246	3,867	-
253	85	54	307	5,513	-
146	6	2	148	184	-
81	28	9	90	313	-
480	119	65	545	6,010	-
פעילות לווים בחו"ל					
-	-	-	-	34	-
480	119	65	545	6,044	-
סך הכל (*)					
מזה: (*)					
253	85	39	292		
-	-	12	12		
227	34	14	241		

(1) ייתר חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הרבית שגרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים רבית לפני התנאים המקוריים, היו גרשמות הכנסות רבית בסך 9 מיליון ש"ח.

מידע נוסף: סך ייתר החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים הינה 545 מיליון ש"ח.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור⁽¹⁾ (המשך)
2. א. מידע נוסף על חובות לא צוברים: (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)						
הכנסות רבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרת קרן חובות לא צוברים	סך הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות לא צוברים	יתרת חובות לא צוברים בגינם לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה ⁽¹⁾	
-	1,473	48	20	9	28	פעילות לווים בישראל
-	2,140	346	30	112	316	בינוי ונדל"ן
-	3,613	394	50	121	344	מסחרי - אחר
-	243	205	2	12	203	סך הכל מסחרי
-	324	91	5	28	86	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
-	4,180	690	57	161	633	אנשים פרטיים - אחר
						סך הכל אשראי לציבור - פעילויות בישראל
-	20	-	-	-	-	פעילות לווים בחו"ל
-	4,200	690	57	161	633	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
						סך הכל (*)
						מזה: (*)
		378	34	121	344	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
		12	12	-	-	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
		300	11	40	289	נמדד על בסיס קבוצתי

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) סכום הכנסות הרבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים. אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים רבית לפני התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות רבית בסך 56 מיליון ש"ח. מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים הינה 582 מיליון ש"ח.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

2.ב. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

החל מיום 1 בינואר 2024, הבנק מיישם את חוזר הפיקוח על הבנקים בדבר "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים". מספרי ההשוואה הוצגו בהתאם למתכונת הגילוי החדשה. היתרות ליום 31 במרס 2023 וליום 31 בדצמבר 2023 הן היתרות של חובות שעברו ארגון מחדש, אשר כאמור הוצגו מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה. למידע נוסף, ראה באור 1.ג'.

1. איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

31 במרס 2024 (לא מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
					פעילות לווים בישראל
					מסחרי
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
					אנשים פרטיים - אחר
לא צובר	צובר הכנסות רבית	לא בעייתי	בפיגור של 30 ימים או יותר	לא בפיגור	סך הכל (1)(2)
65	8	-	2	75	
7	3	-	-	10	
68	20	-	9	97	
140	31	-	11	182	
					סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
					פעילות לווים בישראל
					מסחרי
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
					אנשים פרטיים - אחר
75	12	-	2	89	
12	2	-	-	14	
64	18	-	8	90	
151	32	-	10	193	
					סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
					פעילות לווים בישראל
					מסחרי
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
					אנשים פרטיים - אחר
70	11	-	1	82	
7	4	-	-	11	
65	25	-	4	94	
142	40	-	5	187	
					סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
					פעילות לווים בישראל
					מסחרי
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
					אנשים פרטיים - אחר
70	11	-	1	82	
7	4	-	-	11	
65	25	-	4	94	
142	40	-	5	187	
					סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
					פעילות לווים בישראל
					מסחרי
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
					אנשים פרטיים - אחר
70	11	-	1	82	
7	4	-	-	11	
65	25	-	4	94	
142	40	-	5	187	
					סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

- (1) ליום 31 במרס 2024, אין חובות צוברים שעברו שינוי בתנאים בשנים קודמות אשר הפסיקו להיכלל בגילוי, משום שהתקיימו שני התנאים הבאים:
- א. בוצעה הערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של הלווה ושל יכולת ההחזר לפי התנאים החדשים, המראה שניתן להמשיך לסווג את החוב כחוב צובר וכי החוב אינו בפיגור ואינו בעייתי.
- ב. ההערכה כללה בחינה של ביצועי פירעון נמשכים היסטוריים של הלווה, כמשמעותם בסעיף 30.ה להוראות הדיווח לציבור, במשך לכל הפחות 24 חודשים.
- (2) ליום 31 במרס 2024, חובות של לווים בקשיים פיננסיים בסך של 4 מיליון ש"ח עברו שינוי בתנאים יותר מפעמיים.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.2. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (המשך)

2. איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2024						
יתרת חוב רשומה						
(לא מבוקר)						
מחיקות חשבונאיות	סך הכל	לא בעייתי		בעייתי		לא צובר הכנסות רבית
		לא בפיגור	בפיגור של 30 ימים או יותר	לא צובר הכנסות רבית	לא צובר	
-	15	-	-	-	15	
-	3	-	-	-	3	
-	16	-	-	-	16	
-	34	-	-	-	34	
פעילות לווים בישראל						
מסחרי						
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור						
אנשים פרטיים - אחר						
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל						
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2023						
יתרת חוב רשומה						
(לא מבוקר)						
מחיקות חשבונאיות	סך הכל	לא בעייתי		בעייתי		לא צובר הכנסות רבית
		לא בפיגור	בפיגור של 30 ימים או יותר	לא צובר הכנסות רבית	לא צובר	
-	14	-	-	-	14	
-	1	-	-	-	1	
-	15	-	-	-	15	
-	30	-	-	-	30	
פעילות לווים בישראל						
מסחרי						
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור						
אנשים פרטיים - אחר						
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל						

3. בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2024, הבנק לא כלל גילוי כמותי בהתאם למתכונת שנקבעה לעניין סוגי השינויים שבוצעו במהלך רבעון זה בחובות של לווים בקשיים פיננסיים, ההשפעות הכספיות של שינויים אלה, וסוגי השינויים של חובות שכשלו במהלך רבעון זה, לאחר שעברו שינוי בתנאים.

בשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2024, הבנק ביצע שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים, באמצעות הארכת תקופה ודחיית תשלומים. יתרת החוב הרשומה ליום 31 במרס 2024, של חובות של לווים בקשיים פיננסיים, אשר שונו להם התנאים במהלך הרבעון הראשון של השנה, הינה כ-32 מיליון ש"ח. ההשפעה הכספית של השינויים כאמור ליום הדיווח אינה מהותית.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.ב. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (המשך)

חובות שכשלו ⁽¹⁾		
לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס		
יתרת חוב רשומה		
2023	2024	
(לא מבוקר)		
פעילות לווים בישראל		
ציבור-מסחרי		
בינוי ונדל"ן		
-	-	
מסחרי - אחר		
1	1	
סך הכל מסחרי	1	
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור		
-	-	
אנשים פרטיים - אחר		
3	3	
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	4	

(1) חובות שכשלו בתקופת הדיווח, לאחר שעברו שינוי בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים, במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם כשלו.

2. ג. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

31 במרס 2024 (לא מבוקר)								
סך הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 ימים עד 180	אינו בפיגור של 90 יום או יותר	
399	-	1	11	33	27	25	302	מסחרי
191	4	1	6	33	55	81	11	הלוואות לדיוור
95	-	-	-	1	2	2	90	אנשים פרטיים - אחר
685	4	2	17	67	84	108	403	סך הכל

31 במרס 2023 (לא מבוקר)								
סך הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 ימים עד 180	אינו בפיגור של 90 יום או יותר	
307	-	3	9	27	22	19	227	מסחרי
148	4	5	1	22	41	58	17	הלוואות לדיוור
90	-	-	-	2	2	2	84	אנשים פרטיים - אחר
545	4	8	10	51	65	79	328	סך הכל

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)								
סך הכל	בפיגור מעל 7 שנים	בפיגור מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של 90 ימים עד 180	אינו בפיגור של 90 יום או יותר	
394	-	4	10	31	34	11	304	מסחרי
205	4	1	5	31	57	95	12	הלוואות לדיוור
91	-	-	-	1	2	2	86	אנשים פרטיים - אחר
690	4	5	15	63	93	108	402	סך הכל

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיוור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג החזר וסוג הרבית

31 במרס 2024 (לא מבוקר)				
יתרת הלוואות לדיוור				
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל	
1,807	14,060	274	24,173	שיעבוד ראשון: שיעור המימון - עד 60%
1,620	6,593	98	10,921	מעל 60%
-	423	16	470	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,427	21,076	388	35,564	סך הכל

31 במרס 2023 (לא מבוקר)				
יתרת הלוואות לדיוור				
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל	
1,275	14,195	224	24,027	שיעבוד ראשון: שיעור המימון - עד 60%
892	6,683	75	11,057	מעל 60%
-	376	27	432	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
2,167	21,254	326	35,516	סך הכל

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)				
יתרת הלוואות לדיוור				
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל	
1,331	14,028	263	23,989	שיעבוד ראשון: שיעור המימון - עד 60%
1,099	6,627	89	11,005	מעל 60%
-	407	18	456	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
2,430	21,062	370	35,450	סך הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת.

באור 12 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים⁽²⁾

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי			יתרת חוזים ⁽¹⁾			
31 בדצמבר		31 במרס	31 בדצמבר		31 במרס	
2023	2024	2023	2023	2024	2024	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1	1	1	141	280	271	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
16	10	14	1,128	1,154	1,100	אשראי תעודות
6	7	6	2,985	4,456	2,495	ערבויות להבטחת אשראי
51	53	53	4,854	5,031	4,787	ערבויות לרוכשי דירות
-	-	-	2,617	2,827	2,870	ערבויות והתחייבויות אחרות
37	24	39	11,245	11,810	11,630	מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
31	17	37	8,307	5,528	9,041	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
18	13	15	10,337	9,365	10,083	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן
-	-	-	853	554	962	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	-	-	329	302	419	מסגרות להשאלות ניירות ערך
5	4	5	2,168	2,088	2,025	ערבויות בגין קרן סיכונים של מסלקת הבורסה והמעו"ף
						התחייבויות להוצאת ערבויות

- (1) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.
- (2) בנוסף, המציא הבנק לבתי המשפט כתבי התחייבות עצמית ללא הגבלת סכום, הניתנים במסגרת הליך משפטי, על מנת להבטיח את נזקי הנתבעים במידה שתדחה התביעה נגדם או שיבוטל ההליך המשפטי מסיבה אחרת.

באור 13 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2024 (לא מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
76,731	-	280	301	1,397	-	74,753
26,375	913	-	1,195	10,441	1,952	11,874
2	-	-	-	-	-	2
115,199	711	51	1,611	3,398	15,191	94,237
965	-	-	-	-	684	281
800	800	-	-	-	-	-
867	867	-	-	-	-	-
325	325	-	-	-	-	-
3,324	2,277	15	55	567	3	407
1,353	350	-	2	4	2	995
225,941	6,243	346	3,164	15,807	17,832	182,549
196,615	711	1,577	3,975	28,615	5,158	156,579
3,586	-	84	45	210	-	3,247
710	-	1	3	395	-	311
4,736	-	-	-	-	4,736	-
3,085	2,276	9	16	321	20	443
4,257	52	3	9	59	89	4,045
242,989	3,039	1,674	4,048	29,600	10,003	164,625
12,952	3,204	(1,328)	(884)	(13,793)	7,829	17,924
-	-	1,326	827	13,598	(250)	(15,501)
-	-	-	82	95	-	(177)
-	-	7	(20)	(20)	-	33
12,952	3,204	5	5	(120)	7,579	2,279
-	-	-	133	120	-	(253)
-	-	69	(283)	77	-	137

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו⁽³⁾
אשראי לממשלה
השקעה בחברה כלולה
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות
הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
סך הכל כללי
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 13 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2023 (לא מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
57,763	-	337	464	2,356	-	54,606
19,756	414	-	1,420	8,893	1,837	7,192
45	-	-	-	-	-	45
118,502	760	97	1,370	5,284	14,436	96,555
935	-	-	-	17	701	217
730	730	-	-	-	-	-
899	899	-	-	-	-	-
307	307	-	-	-	-	-
4,047	2,268	52	318	1,082	12	315
1,328	382	3	18	27	8	890
204,312	5,760	489	3,590	17,659	16,994	159,820
173,390	760	1,491	4,147	28,464	5,893	132,635
5,481	-	33	79	695	-	4,674
828	-	1	3	504	38	282
4,770	-	-	-	-	4,768	2
3,572	2,267	34	109	786	28	348
4,882	50	1	8	56	79	4,688
192,923	3,077	1,560	4,346	30,505	10,806	142,629
11,389	2,683	(1,071)	(756)	(12,846)	6,188	17,191
-	-	1,077	681	12,662	(189)	(14,231)
-	-	-	10	(13)	-	3
-	-	-	33	201	-	(234)
11,389	2,683	6	(32)	4	5,999	2,729
-	-	-	-	(25)	-	25
-	-	(2)	(5)	784	-	(777)

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור, נטו⁽³⁾
אשראי לממשלה
השקעה בחברה כלולה
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 13 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
68,866	-	289	326	1,607	-	66,644
26,985	543	-	1,921	12,213	1,874	10,434
57	-	-	-	-	-	57
117,622	588	63	1,557	4,857	15,366	95,191
1,055	-	-	-	23	686	346
786	786	-	-	-	-	-
877	877	-	-	-	-	-
328	328	-	-	-	-	-
3,651	2,188	30	59	296	3	1,075
1,366	370	-	2	13	5	976
221,593	5,680	382	3,865	19,009	17,934	174,723
191,125	588	1,423	3,678	29,147	5,614	150,675
4,314	-	62	2	728	-	3,522
750	-	2	3	420	-	325
4,767	-	-	-	-	4,765	2
3,784	2,187	16	72	161	20	1,328
4,207	53	1	5	31	79	4,038
208,947	2,828	1,504	3,760	30,487	10,478	159,890
12,646	2,852	(1,122)	105	(11,478)	7,456	14,833
-	-	1,120	(172)	11,447	(250)	(12,145)
-	-	-	72	32	-	(104)
-	-	-	(4)	48	-	(44)
12,646	2,852	(2)	1	49	7,206	2,540
-	-	-	119	30	-	(149)
-	-	-	(107)	499	-	(392)

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

ניירות ערך שנשאלו

אשראי לציבור, נטו⁽³⁾

אשראי לממשלה

השקעה בחברה כלולה

בנינים וציוד

נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בגין מכשירים נגזרים

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמוד מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (במיליוני ש"ח)

א. כללי

הוראות בנק ישראל בעניין הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים יושמה על פי השיטות וההנחות העיקריות שיתוארו להלן. אין בנתונים שיובאו להלן כדי להצביע על שווי הכלכלי של הבנק ואין הם מהווים נסיון לאמוד שווי זה.

ב. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה ברבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור רבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הרבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הרבית. תחת הנחת שיעורי רבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים ברבית קבועה לרבות אלו שאינם נושאים רבית. בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן לא ניתן ביטוי להשפעת המס הנובעת מהפער בין ערכי השווי ההוגן לערכים המופיעים במאזן. יש לציין, כי הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים לישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואת ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ג. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

ניירות ערך סחירים - השווי ההוגן נאמד לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי ההוגן נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן ורבות). תקבולים אלו הונו בשיעור רבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור רבית זה נקבע לפי שיעור רבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. השווי ההוגן של חובות בעייתיים לא צוברים חושב תוך שימוש בשיעורי רבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני, לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה. תזרימי המזומנים בגין המשכנתאות הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי.

פקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות - השווי ההוגן נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור רבית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת כתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הקבוצה, ביום הדיווח. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל. בפקדונות לפי דרישה (עו"ש) היתרה במאזן מהווה את האומדן של השווי ההוגן. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש, כך שהיתרה במאזן תהווה את אומדן השווי ההוגן, חלף פריסה של פקדונות לפי דרישה (עו"ש) המבוססת על מודל סטטיסטי. תזרימי המזומנים בגין פקדונות הציבור לזמן קצוב הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הקבוצה בפעילותה השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בעסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאילו האשראי של הצד הנגדי.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. הרכב

31 במרס 2024 (לא מבוקר)					
שווי הוגן ⁽¹⁾					
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן	
76,726	-	76,091	635	76,731	נכסים פיננסיים
26,225	185	11,699	14,341	26,375	מזומנים ופקדונות בבנקים
2	-	2	-	2	ניירות ערך ⁽²⁾
113,667	104,194	-	9,473	115,199	ניירות ערך שנשאלו
923	646	277	-	965	אשראי לציבור, נטו
3,324	367	629	2,328	3,324	אשראי לממשלה
231	226	-	5	231	נכסים בגין מכשירים נגזרים
221,098	105,618	88,698	26,782	222,827 ⁽³⁾	נכסים פיננסיים אחרים
					סך כל הנכסים הפיננסיים
196,292	41,118	149,929	5,245	196,615	התחייבויות פיננסיות
3,555	1,182	2,373	-	3,586	פקדונות הציבור
711	21	690	-	710	פקדונות מבנקים
4,644	-	-	4,644	4,736	פקדונות הממשלה
3,085	20	737	2,328	3,085	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2,844	2,839	-	5	2,870	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
211,131	45,180	153,729	12,222	211,602 ⁽³⁾	התחייבויות פיננסיות אחרות
					סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
37	37	-	-	37	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
852	852	-	-	852	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 5, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים בסך 35,331 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 8,335 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 14.ב-14.ד.
 (4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. הרכב (המשך)

31 במרס 2023 (לא מבוקר)					
שווי הוגן⁽¹⁾					
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן	
57,759	3	57,005	751	57,763	נכסים פיננסיים
19,575	150	10,904	8,521	19,756	מזומנים ופקדונות בבנקים
45	-	45	-	45	ניירות ערך ⁽²⁾
116,039	106,491	-	9,548	118,502	ניירות ערך שנשאלו
914	682	232	-	935	אשראי לציבור, נטו
4,047	877	816	2,354	4,047	אשראי לממשלה
271	256	-	15	271	נכסים בגין מכשירים נגזרים
198,650	108,459	69,002	21,189	201,319 ⁽³⁾	נכסים פיננסיים אחרים
					סך כל הנכסים הפיננסיים
172,638	*32,923	*132,470	7,245	173,390	התחייבויות פיננסיות
5,299	3,225	2,074	-	5,481	פקדונות הציבור
828	26	765	37	828	פקדונות מבנקים
4,526	2	-	4,524	4,770	פקדונות הממשלה
3,572	28	1,192	2,352	3,572	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,178	3,157	-	21	3,203	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
190,041	39,361	136,501	14,179	191,244 ⁽³⁾	התחייבויות פיננסיות אחרות
					סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
46	46	-	-	46	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
841	841	-	-	841	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾

(*) הוצג מחדש - לאור הנחיית הפיקוח על הבנקים, הבנק הציג מחדש את אומדן השווי הוגן של פקדונות עם דרישה (עו"ש). בהתאם להנחיה, אומדן השווי הוגן של פקדונות עם דרישה (עו"ש) זהה ליתרה במאזן של פקדונות אלה, במועד הדיווח.
בדוחות הכספיים בתקופות השוואה, טרם ההצגה מחדש, אומדן זה חושב בהתאם לתזרימי המזומנים בגין הפקדונות הנ"ל, אשר נפרסו בהתבסס על מודל סטטיסטי לחיזוי יתרות יציבות. השפעת ההצגה מחדש הינה גידול באומדן השווי הוגן של פקדונות הציבור בסך 2,746 מיליון ש"ח.

- רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
- רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
- רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 5, "ניירות ערך".
- מזה: נכסים בסך 29,804 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 10,875 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 14-ב.14-ד.
- ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 14א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ד. הרכב (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
שווי הוגן ⁽¹⁾					
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן	
					נכסים פיננסיים
68,863	-	68,212	651	68,866	מזומנים ופקדונות בבנקים
26,839	183	14,235	12,421	26,985	ניירות ערך ⁽²⁾
57	-	57	-	57	ניירות ערך שנשאלו
115,804	105,009	-	10,795	117,622	אשראי לציבור, נטו
1,007	641	366	-	1,055	אשראי לממשלה
3,651	612	771	2,268	3,651	נכסים בגין מכשירים נגזרים
228	218	-	10	228	נכסים פיננסיים אחרים
216,449	106,663	83,641	26,145	218,464 ⁽³⁾	סך הכל הנכסים הפיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
190,776	*40,194	*142,603	7,979	191,125	פקדונות הציבור
4,253	2,137	2,116	-	4,314	פקדונות מבנקים
751	24	675	52	750	פקדונות הממשלה
4,575	4	-	4,571	4,767	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,784	20	1,496	2,268	3,784	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
2,747	2,736	-	11	2,774	התחייבויות פיננסיות אחרות
206,886	45,115	146,890	14,881	207,514 ⁽³⁾	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות
					מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
37	37	-	-	37	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
865	865	-	-	865	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים⁽⁴⁾

(*) הוצג מחדש - לאור הנחיית הפיקוח על הבנקים, הבנק הציג מחדש את אומדן השווי ההוגן של פקדונות עם דרישה (עו"ש). בהתאם להנחיה, אומדן השווי ההוגן של פקדונות עם דרישה (עו"ש) זהה ליתרה במאזן של פקדונות אלה, במועד הדיווח.
בדוחות הכספיים בתקופות ההשוואה, טרם ההצגה מחדש, אומדן זה חושב בהתאם לתזרימי המזומנים בגין הפקדונות הנ"ל, אשר נפרסו בהתבסס על מודל סטטיסטי לחיזוי יתרות יציבות. השפעת ההצגה מחדש הינה גידול באומדן השווי ההוגן של פקדונות הציבור בסך 3,372 מיליון ש"ח.

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 5, "ניירות ערך".
(3) מזה: נכסים בסך 37,779 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 11,826 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 32א.32ב-ד.
(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, ואינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 14ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן
(במיליוני ש"ח)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2024 (לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	סך הכל שווי הוגן	
נכסים					
8,744	11,621	-	-	20,365	אגרות חוב זמינות למכירה
726	-	-	-	726	מניות שאינן למסחר
1,438	-	-	-	1,438	ניירות ערך למסחר
2,328	629	367	-	3,324	נכסים בגין מכשירים נגזרים
9,478	-	-	-	9,478	אחר
22,714	12,250	367	-	35,331	סך כל הנכסים
התחייבויות					
2,328	737	20	-	3,085	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,250	-	-	-	5,250	אחר
7,578	737	20	-	8,335	סך כל ההתחייבויות

31 במרס 2023 (לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	סך הכל שווי הוגן	
נכסים					
5,324	10,295	-	-	15,619	אגרות חוב זמינות למכירה
201	-	-	-	201	מניות שאינן למסחר
374	-	-	-	374	ניירות ערך למסחר
2,354	816	877	-	4,047	נכסים בגין מכשירים נגזרים
9,563	-	-	-	9,563	אחר
17,816	11,111	877	-	29,804	סך כל הנכסים
התחייבויות					
2,352	1,192	28	-	3,572	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7,303	-	-	-	7,303	אחר
9,655	1,192	28	-	10,875	סך כל ההתחייבויות

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	סך הכל שווי הוגן	
נכסים					
7,439	14,116	-	-	21,555	אגרות חוב זמינות למכירה
316	-	-	-	316	מניות שאינן למסחר
1,452	-	-	-	1,452	ניירות ערך למסחר
2,268	771	612	-	3,651	נכסים בגין מכשירים נגזרים
10,805	-	-	-	10,805	אחר
22,280	14,887	612	-	37,779	סך כל הנכסים
התחייבויות					
2,268	1,496	20	-	3,784	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
8,042	-	-	-	8,042	אחר
10,310	1,496	20	-	11,826	סך כל ההתחייבויות

באזר 14 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 במרס 2024 (לא מבוקר)				
רווחים בגין השינויים בשווי לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2024	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1
-	2	-	2	-
-	12	12	-	-
השקעה במניות אשראי בעייתי לא צובר שגביותו מותנית בביטחון				

31 במרס 2023 (לא מבוקר)				
הפסדים בגין השינויים בשווי לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2023	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1
(1)	62	-	62	-
-	12	12	-	-
השקעה במניות אשראי בעייתי לא צובר שגביותו מותנית בביטחון				

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)				
רווחים בגין השינויים בשווי לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1
2	44	-	44	-
-	12	12	-	-
השקעה במניות אשראי בעייתי לא צובר שגביותו מותנית בביטחון				

באור 14 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
(במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2024 (לא מבוקר)							
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2023	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות ברוטו אל רמה 3	העברות ברוטו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרס 2024	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרס 2024
נכסים							
נכסים בגין מכשירים נגזרים	612	462	21	(728)	-	367	121
התחייבויות							
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	20	(4)	-	(4)	-	20	(4)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2023 (לא מבוקר)							
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות ברוטו אל רמה 3	העברות ברוטו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 במרס 2023	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרס 2023
נכסים							
נכסים בגין מכשירים נגזרים	642	1,290	22	(1,077)	-	877	661
התחייבויות							
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	26	(2)	-	-	-	28	(3)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)							
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2022	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾	רכישות	סילוקים	העברות ברוטו אל רמה 3	העברות ברוטו מתוך רמה 3	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2023	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2023
נכסים							
נכסים בגין מכשירים נגזרים	642	4,445	85	(4,560)	-	612	556
התחייבויות							
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	26	(1)	-	(7)	-	20	(4)

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאין מרבית.

באור 14 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

ליום 31 במרס 2024 (לא מבוקר)						
טווח	ממוצע משוקלל באחוזים	שווי הוגן במיליוני ש"ח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי		
					א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	
					נכסים	
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:	
					- חוזי רבית שקל-מדד	
					- חוזי רבית אחר	
					- חוזי מטבע חוץ	
					התחייבויות	
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:	
					- חוזי רבית שקל מדד	
					- חוזי מטבע חוץ	
					ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה	
					אשראי בעייתי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	
					שווי הוגן של בטחונות	
					12	
ליום 31 במרס 2023 (לא מבוקר)						
טווח	ממוצע משוקלל באחוזים	שווי הוגן במיליוני ש"ח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי		
					א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	
					נכסים	
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:	
					- חוזי רבית שקל-מדד	
					- חוזי רבית אחר	
					- חוזי מטבע חוץ	
					התחייבויות	
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:	
					- חוזי רבית שקל מדד	
					- חוזי מטבע חוץ	
					ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה	
					אשראי בעייתי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	
					שווי הוגן של בטחונות	
					12	

באור 14 ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)						
טווח	ממוצע משוקלל באחוזים	שווי הוגן במיליוני ש"ח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי		
					א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	
					נכסים	
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:	
					- חוזי רבית שקל-מדד	
					- חוזי רבית אחר	
					- חוזי מטבע חוץ	
					התחייבויות	
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:	
					- חוזי רבית שקל-מדד	
					- חוזי מטבע חוץ	
					ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה	
					אשראי בעייתי לא צובר שגבייתו מותנית בביטחון	
					שווי הוגן של בטחונות	
					12	

מידע איכותי בדבר פריטים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3:

- רבית צמודה למדד - שינוי בשיעור האינפלציה החזוי ישפיע על השווי ההוגן של עסקאות מדד, כך שעלייה (ירידה) בתחזית האינפלציה תביא לעלייה (לירידה) השווי ההוגן בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק.
- סיכון אשראי צד נגדי - שינוי בסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ישפיע על השווי ההוגן של עסקאות, כך שככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי של העסקה יהיה גבוה/נמוך.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח

136	ממשל תאגידי
136	הביקורת הפנימית בקבוצה
136	ישיבות הדירקטוריון וועדותיו
136	מינויים ופרישות
136	עסקאות עם בעלי עניין
138	פרטים על בעלי השליטה בבנק
139	פרטים נוספים
139	חקיקה ויוזמות רגולטוריות
145	הליכים משפטיים
145	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
145	מדיניות תגמול לעובדים
146	מעורבות ותרומה לקהילה
148	נספח
148	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד

רשימת לוחות

137	ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק	1
148	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית	2

ממשל תאגידי

הביקורת הפנימית בקבוצה

פרטים בדבר המבקרת הפנימית הראשית של הבנק (המשמשת כמבקרת פנימית גם בבנק מסד), ובכלל זה, תכנית העבודה של הביקורת הפנימית, עריכת הביקורת ודוחות הביקורת הפנימית, פורסמו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2023, נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 16 באפריל 2024.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

דירקטוריון הבנק קיים 8 ישיבות מליאה ו-15 ישיבות של ועדות הדירקטוריון בתקופה ינואר-מרס 2024.

מינויים ופרישות

ביום 31 במרס 2024, הודיע מר נצי אדירי, ראש החטיבה העסקית, חבר הנהלת הבנק ויו"ר החברה הבת בנק מסד בע"מ, על פרישתו מהבנק, שתיכנס לתוקף ביום 30 ביוני 2024. ביום 28 בינואר 2024, הודיעה מנהלת המערך המשפטי על רצונה לפרוש לגמלאות. המועד הסופי יקבע בתיאום עם הבנק.

עסקאות עם בעלי עניין

א. תיקונים לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 - דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה בתקופת הדוח לא חלו שינויים בכללים שנקבעו בעניין דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה, כפי שפורטו בפרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018.

ב. קביעת קריטריונים לצורך עסקאות של הבנק עם בעלי עניין בתקופת הדוח לא חלו שינויים בקריטריונים כמפורט בפרק ממשל תאגידי, עסקאות עם בעלי עניין, בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018.

ג. עסקאות עם בעלי שליטה או שלבעלי שליטה יש עניין אישי בהן שאושרו בשנת הדיווח בהתאם לסעיף 270(4) ו/או 267 לחוק החברות (כולל עסקאות מסגרת שעדיין בתוקף במועד הדיווח ועסקאות שאושרו במסגרת תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 (להלן - "תקנות ההקלות")):

לפירוט העסקאות ראו פרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023. לעניין עסקת המסגרת בקשר עם התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה עבור, עבור חברות הבנות ועבור בעלי השליטה, פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי") (להלן ביחד - "החברות בקבוצת הבנק") ולקראת סיומה של תקופת עסקת המסגרת מחודש דצמבר 2018, ביום 7 במאי 2024, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור וועדת הביקורת וועדת התגמול, להביא לאישור האסיפה הכללית את ההחלטות הבאות: (1) לאשר מראש את התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה, עבור הבנק ועבור החברות בקבוצת הבנק, כולן או חלקן, בין בדרך של הארכת פוליסות קיימות ובין באמצעות רכישת פוליסות חדשות, אשר יחולו על נושאי משרה, כפי שיכהנו בבנק ובקבוצה מעת לעת, לרבות נושאי משרה שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהכללתם בפוליסת הביטוח ולרבות מנכ"ל הבנק והכל למשך תקופה של שש שנים, החל מיום 1 ביולי 2024 ועד ליום 30 ביוני 2030 (להלן - "עסקת המסגרת"). ההחלטה האמורה לעיל תהווה גם החלטה לפי סעיף 267 לחוק החברות כתיקון של סעיף 8.2 למדיניות התגמול של הבנק (למשך תוקפה של מדיניות התגמול הקיימת בבנק).

(2) לאשר את אופן חלוקת הוצאות דמי הביטוח בגין פוליסות ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה בין פיבי לבין הבנק וחברות הבנות שלו במהלך תקופת עסקת המסגרת.

לפרטים בדבר פרטי עסקת המסגרת והתנאים להתקשרות בפוליסות ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה ובדבר אופן חלוקת דמי הביטוח בין פיבי לבין הבנק וחברות הבנות שלו במהלך תקופת עסקת המסגרת, ראו דיווח מיידי של הבנק לזימון אסיפה כללית מיום 7 במאי 2024 (מספר אסמכתא 01-048015-2024), הנכלל כאן על דרך ההפניה.

ד. מידע נוסף לגבי עסקאות עם בעלי עניין שחל בהן שינוי בתקופת הדוח
להלן ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק (לרבות חברות שבעלי שליטה בבנק הינם בעלי עניין בהן) ובכלל זה נכללים גם נתונים בדבר עסקאות העונות לקריטריונים שנקבעו לעניין עסקאות זניחות כמפורט בפרק ממשל תאגידי, עסקאות בעלי עניין, בדוחות הכספיים לשנת 2018:

אשראי								
השקעה באגרות חוב	שווי הוגן של מכשירים נגזרים	סך הכל חבות כספית מאזנית	יתרת אשראי שלא נוצלה	ערבויות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו	ערבויות שניתנו לבנק על ידי בעל שליטה, לטובת צד ג'	חבות של בעל השליטה בגין עסקאות בנגזרים	סך הכל	
באלפי ש"ח								
חבויות של אחרים ⁽¹⁾								
225	-	-	225	379	-	-	604	31 במרס 2024
157	-	-	157	427	-	-	584	31 בדצמבר 2023
פקדונות של אחרים ⁽¹⁾								
31 במרס 2024			31 בדצמבר 2023					
יתרה לתאריך המאזן			היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽²⁾			יתרה לתאריך המאזן		
באלפי ש"ח			באלפי ש"ח			באלפי ש"ח		
43,617			46,814			43,942		
						56,415		

פרטים על בעלי השליטה בבנק

פיבי אחזקות בע"מ (להלן - "פיבי"), שהינה חברה ציבורית אשר מניותיה נסחרות בבורסה, מחזיקה ב-48.34% מהון המניות המונפק וזכויות ההצבעה בבנק (שיעור המהווה את גרעין השליטה, בהתאם להיתר השליטה של בנק ישראל). בעלי השליטה בפיבי הם מר צדיק בינו וילדיו, ה"ה גיל בינו, הדר בינו-שמואלי ודפנה בינו-אור (להלן - "משפחת בינו"), ה"ה מיכאל והלן אבלס וה"ה ברי ליברמן, קסי ליברמן-הריס, לי ליברמן וג'ושוע ליברמן (כל אחת מהקבוצות באמצעות תאגידים בשליטתם המלאה: בינוהון בע"מ, אינסטנז מספר 2 בע"מ ודולפין אנרגיות בע"מ). לפרטים בדבר ההסדרים השונים, הקיימים בין בעלי השליטה, בנוגע להחזקותיהם בפיבי ובעקיפין בבנק ולגבי תנאי היתר השליטה מיום 19 בספטמבר 2003, שניתן לבעלי השליטה על ידי בנק ישראל, כפי שתוקן מעת לעת, ראו "פרטים על בעלי השליטה בבנק" בפרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים לשנת 2019. בהתאם לדיווחי פיבי, נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים, החזקות בעלי השליטה בפיבי (בהון ובהצבעה) הן כדלהלן: בינוהון בע"מ - 28.54%, אינסטנז מספר 2 בע"מ - 11.68% ודולפין אנרגיות בע"מ - 11.68% (החזקות כל בעלי השליטה בפיבי מהוות את גרעין השליטה בה, בהתאם להיתר השליטה מבנק ישראל).

פרטים נוספים

חקיקה ויוזמות רגולטוריות

להלן, בתמצית, פירוט של הוראות דין ויוזמות רגולטוריות אשר פורסמו ו/או נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח, אשר משפיעות או עשויות להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק. הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של ההוראות והיוזמות האמורות על הכנסות הבנק והוצאותיו כמו גם את המשמעויות העסקיות והתפעוליות, ארוכות הטווח.

לחלק מהיוזמות יכולה להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק ו/או הוצאותיו. השפעה זו אינה ניתנת לכימות בשלב זה, הואיל והיא תלויה בגורמים שונים, לרבות התנהגות הלקוחות, פעילות המתחרים ושינויים רגולטוריים נוספים. ביחס להוראות המצויות בשלבים לא סופיים, לא ניתן להעריך גם האם תפורסמנה ומה תהייה ההוראות הסופיות שתקבענה.

אין באמור בפרק זה כדי לגרוע מהאמור ביתר פרקי וסעיפי הדוח, מקום שקיימת בו התייחסות נוספת להוראות הדין והיוזמות הרגולטוריות המפורטות להלן או לאחרות. בעיקר, לאמור בפרק סיכונים מובילים ומתפתחים, לעניין ריבוי היוזמות הרגולטוריות הרלוונטיות למערכת הבנקאית בתקופה האחרונה.

מלחמת "חרבות ברזל"

מאז המתקפה הרצחנית של ארגון הטרור חמאס על ישראל, שאירעה ביום 7 באוקטובר 2023 ופרוץ מלחמת "חרבות ברזל" בעקבותיה, ועל מנת לסייע ללקוחות ולמערכת הבנקאית להתמודד עם אתגרי המצב, פורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים ועל ידי רגולטורים נוספים הוראות, הקלות והנחיות בנושאים רבים ולהלן העיקריות שבהן:

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 251 - התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת חרבות ברזל (הוראת שעה) (להלן - "הוראת השעה")

הוראת השעה מתעדכנת מעת לעת ובהתאם לצרכים. ככלל, הוראת השעה תהיה בתוקף עד ליום 30 ביוני 2024, למעט הקלות מסוימות שלגביהן נקבעו תקופות תחולה שונות. הנוסח המעודכן האחרון התפרסם ביום 31 במרס 2024, והוא כולל את ההקלות העיקריות שלהלן שעודן בתוקף נכון למועד פרסום הדוח:

- הורחבה לסכומים גבוהים יותר, בתנאים מסוימים, האפשרות לנקוט בהליכי זיהוי חלופיים בעת מתן שירותי תשלום עבור מקבל השירות.
- להלוואה למטרת בניית ממ"ד או לשיפור מיגון בדירת מגורים בתנאים שנקבעו, שסכומה אינו עולה על 200,000 ש"ח ניתן פטור ממגבלות מסוימות למתן הלוואה לדיור.
- נקבע כי תאגיד בנקאי רשאי לאשר הלוואה לדיור שלא למטרת רכישת זכות במקרקעין עד לשיעור מימון של 70% (במקום 50%) ובלבד שסכום ההלוואה שמעל שיעור מימון של 50% לא יעלה על 200,000 ש"ח.
- הוארכה התקופה בה ייחשב דוח כספי כמעודכן ב-18 חודשים נוספים בסך הכל ממועד הדוח הכספי, והוארכה ב-12 חודשים נוספים בסך הכל התקופה להמצאת נתונים כספיים חצי שנתיים לצורך אישור אשראי לתאגיד.
- ניתנה הרשאה לדחיית מועדי ביצוע רוטציה למנהל או עובד בתפקידים רגישים ולניצול חופשה רציפה.
- ניתנה הקלה בקבלת חתימת לווה, אשר בשל המלחמה אינו יכול לחתום על מסמכי הלוואה לדיור, בכפוף לחתימת יתר הלווים על מסמכי ההלוואה כנדרש.
- ניתנה הקלה לקיום חובת הגילוי הנאות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 449 - פישוט הסכמים במועד בקשת לקוח לדחיית תשלומי הלוואות במסגרת מתווה הסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות המלחמה.
- נקבע, כי לא תידרש חתימת לקוח לצורך ביצוע בקשה לדחיית תשלומים לפי מתווה הסיוע, ובלבד שתתקבל הסכמה מתועדת של הלקוח.
- נדחה המועד לעריכת סקר בטיחות עבור מערכות שבסיכון גבוה ומערכות בנקאות בתקשורת.
- נדחו מועדי התחילה של תיקונים שונים לחלק מההוראות ניהול בנקאי תקין שעיקרם מפורט להלן.
- ניתנו הקלות במועדי אישור פרוטוקולים והפצת החלטות הדירקטוריון.

מתווה מקיף של בנק ישראל שאומץ על ידי הבנקים לסיוע ללקוחות בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל"

לפרטי מתווה ההקלות, שפורסם ביום 15 באוקטובר 2023, והוארך והורחב ביום 17 בדצמבר 2023 וביום 4 במרס 2024, ראה השפעת מלחמת "חרבות ברזל", בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

הודעת הפיקוח על הבנקים על פעילות סניפי המערכת הבנקאית לאור המצב הביטחוני

ההודעה, שפורסמה ביום 8 באוקטובר 2023, מאפשרת למערכת הבנקאית לפעול במתכונת מצומצמת מבחינת קבלת קהל - לסגור את מערך הסניפים בטווח של עד 40 ק"מ מרצועת עזה, ולפתוח סניפים במתכונת מצומצמת של "סניפי גרעין" (סניף שנערך מבעוד מועד לשעת חירום ואשר מראש הוחלט לגביו כי ייפתח בשעת חירום) בטווח של 40-80 ק"מ מהרצועה, וכן לשנות את שעות פעילות הסניפים, ככל שהנסיבות מחייבות זאת. בנוסף, ביום 12 באוקטובר 2023, פורסם מכתב בנק ישראל המפורט להלן, הכולל התייחסות לעניין חשיבות שימור זמינות ורציפות השירותים הבנקאיים ככל הניתן, וכן ההיתר המאפשר מתן שירותים בנקאיים באמצעות סניפים ניידים.

מכתב בנק ישראל בעניין "דגשי הפיקוח על הבנקים למערכת הבנקאית בעקבות מלחמת "חרבות ברזל""

המכתב, מיום 12 באוקטובר 2023, מפרט את הציפייה הפיקוחית במגוון נושאים לנוכח המצב, לרבות שימור זמינות ורציפות השירותים הבנקאיים ככל הניתן ובהתאם למגבלות השעה; טיפול, סיוע ומענה לפניות לקוחות על רקע המלחמה, בדגש על פניות דחופות ופניות על רקע הומניטרי; הקלה בנטל וסיוע ללקוחות בעמידה בהתחייבויותיהם; היערכות להתגברות ניסיונות ותקיפות סייבר ולהתגברות תופעות של הונאות עובדים ולקוחות; בחינת כלל הסיכונים בניטור גובר, התאמת המדיניות והמודלים לתרחישי קיצון מחמירים יותר ובחינת רמת הנזילות הנדרשת, ובחינת נאותות האמצעים והכלים לניהול הסיכונים, תוך חיזוק מנגנוני השליטה, הניהול, הביקורת והבקרה בכל נתיבי הפעילות העיקריים; קיום דיונים בדירקטוריון בדבר מתווה ההיערכות הנדרש למצב ועוד.

מכתבי בנק ישראל בעניין תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים

בהתאם למכתב מיום 12 בנובמבר 2023, התאגידים הבנקאיים הונחו לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד וביצוע רכישות עצמיות של מניות לתקופה הקרובה נכון למועד המכתב. במכתב נוסף מיום 5 במרץ 2024, הונחו התאגידים הבנקאיים לשוב ולבחון את מדיניות חלוקת הדיבידנד וביצוע רכישות עצמיות של מניות לתקופה הקרובה, וזאת על רקע הימשכות המלחמה והיקף השפעתה על המשק (פירוט לעניין זה ראה באור 8.ה בדוחות הכספיים). במכתב מיום 16 במאי 2024, מציין המפקח, כי המצב הגיאופוליטי הנוכחי מחייב המשך בחינה שמרנית ומושכלת של תכנון ההון ומדיניות חלוקת הדיבידנד.

חוק דחיית מועדים (הוראת שעה-חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות) התשפ"ד-2023

החוק פורסם ביום 18 באוקטובר 2023, ותוקן ביום 31 בדצמבר 2023, במטרה לסייע לקבוצות אוכלוסייה מסוימות (בעיקר נפגעי המלחמה הישירים, תושבי העוטף וצפון הארץ וחלק מכוחות הבטחון) ולאפשר להן דחיית מועד לעשיית פעולה שנקבעה בחוזה, דחיית מועד שנקבע בפסק דין חלוט או בהחלטה סופית ודחיית מועד לתשלום לרשות, הכל בתנאים מסוימים ולתקופות מסוימות.

תקנות מושכי שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), התשפ"ד-2023

התקנות, אשר פורסמו ביום 26 באוקטובר 2023 ותוקנו ביום 25 בדצמבר 2023, קובעות, כי שיקים שסורבו לכלל האוכלוסייה, בתקופה שבין 7 באוקטובר 2023 ועד 31 באוקטובר 2023, ייגרעו לצמיתות ממניין השיקים המסורבים, לעניין חוק שיקים ללא כיסוי. כמו כן, שיקים שסורבו בתקופה שבין 1 בנובמבר 2023 ועד 21 בינואר 2024, ייגרעו לצמיתות ממניין השיקים המסורבים, לעניין חוק שיקים ללא כיסוי, אם נמשכו על ידי יחידים או תאגידים, אשר מתקיימים בהם אחד מהתנאים המפורטים בתקנות, ובהם מען רשום או מען להמצאת דברי דואר, המופיע ברישומי הבנק, הנכלל ברישומי היישובים הזכאים להקלה, לפי התוספת לחוק דחיית מועדים (הוראת שעה-חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023, שירות מילואים ועוד.

עמדת אי אכיפה - ייעוץ פנסיוני על ידי תאגיד בנקאי שלא בסניפי הבנק ללקוחות קיימים בתחום הייעוץ הפנסיוני

רשות שוק הון ביטוח וחסכון פירסמה, ביום 1 בנובמבר 2023 וחידשה, ביום 22 בפברואר 2024, עמדה לפיה לא תאכוף את האיסור לייעוץ מחוץ לסניפי הבנק, אם הייעוץ הפנסיוני ינתן באמצעי דיגיטלי או באמצעות הטלפון, בתקופת מלחמת חרבות ברזל, ללקוחות קיימים, המקבלים שירות בסניפים שבהם הפעילות הבנקאית מצומצמת או שאין בהם קבלת קהל נוכח המצב הביטחוני, או שהם תושבי יישובים שהתפנו המפורטים בתוספת לחוק דחיית מועדים (הוראת שעה-חרבות ברזל) (חוזה, פסק דין או תשלום לרשות), התשפ"ד-2023, או משרתי מילואים פעילים, חיילים בשירות חובה או בשירות קבע בצה"ל, הזכאים לדחיית מועד בתקופה הקובעת השנייה, לפי החוק הנ"ל. העמדה בתוקף מיום 1 בינואר 2024 ועד תום ההכרזה על מצב מיוחד בעורף, או עד ליום 31 במאי 2024, לפי המוקדם. כמו כן, ביום 12 בפברואר 2024, התפרסמה הצעה לתיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (תיקון מס' 13), התשפ"ד-2024, המבקשת לאפשר מתן ייעוץ מרחוק, באמצעי דיגיטלי או בטלפון.

מכתב הממונה על שיתוף בנתוני אשראי בעניין "הבהרות בנוגע לדיווחים למערכת נתוני אשראי"

במסגרת המכתב, אשר נשלח ביום 19 באוקטובר 2023, למקורות המידע הפיננסיים, והבנק בכללם, התבקשו מקורות המידע להקפיד על כך שהקלות עסקיות הניתנות ללקוחות בגין התחייבויותיהם ידווחו למערכת נתוני אשראי באופן שאינו מבטא אינדיקציה שלילית לגבי הלקוח. במכתב נכללה התייחסות, בין השאר, לדחיית או הקפאת תשלומי הלוואות ולשיקים חוזרים. עוד צוין, כי במקרים שבהם מקור המידע סבור, כי ההקלות שבכוונתו לתת עלולות להשתקף בדיווח למערכת כאינדיקציה שלילית, עליו לשקף זאת ללקוח, טרם מתן ההקלה.

בנוסף, בהתאם להוראת שעה זמנית, שפורסמה על ידי הממונה ביום 9 בנובמבר 2023, פיגור בתשלום חוב למקור מידע פיננסי ידווח למאגר רק לאחר שעברו 60 ימים מהמועד שבו נוצר הסכום שלא שולם, ולא 30 ימים, כקבוע כיום.

בנקאות

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 345 - עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים

ההוראה פורסמה ביום 12 ביוני 2023, על רקע המודעות הגוברת בארץ ובעולם לקיומם ולהיקפם של סיכונים פיננסיים שנובעים מפוטנציאל הנזק של אירועים ותהליכים שקשורים לשינויי האקלים, ובמטרה לחזק את היציבות הפיננסית של המערכת הבנקאית אל מול סיכונים אקלים. ההוראה מבוססת על מסמך שפורסמה ועדת באזל ביוני 2022, והיא קובעת שנים עשר עקרונות על לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים. העקרונות עוסקים בהיבטי ממשל תאגידי, מסגרת הבקרה הפנימית, הלימות ההון והנזילות, תהליך ניהול הסיכונים, ניטור ודיווח, ניהול מקיף של סיכונים אשראי, שוק, נזילות, סיכון תפעולי וסיכונים אחרים, וניתוח תרחישים.

בהתאם להוראה, תחילתה תוך 24 חודשים מיום פרסומה. אולם, ביום 6 במאי 2024, פרסם בנק ישראל טיוטת חוזר, לפיה יידחה מועד תחילת יישום ההוראה ליום 12 ביוני 2026.

תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 434 - חשבונות משותפים - תנאי "היותו בחיים" וטיפול בחיובים קיימים לאחר הפטירה

התיקון, שפורסם ביום 11 ביוני 2023, קובע הוראות שמטרתן להגביר את המודעות של השותפים בחשבון לקיומו של תנאי היותו בחיים בהסכמי פתיחת החשבון ולמשמעותיותו וכן להקל על הנותר בחיים לטפל בהתחייבויות קיימות באמצעי תשלום שהונפקו לשימוש השותף שנפטר, בין על ידי הבנק ובין באמצעי תשלום חוץ בנקאיים (בשיתוף עם תאגידי בנקאיים אחרים).

ההוראה היתה צפויה להיכנס לתוקפה שנה מיום הפרסום, אולם כניסתה לתוקף נדחתה ליום 11 בספטמבר 2024, בהתאם להוראת השעה. כמו כן, נדחה לכל המאוחר ליום 11 במרץ 2024, המועד לביצוע פניה יוזמה לבעלי חשבונות קיימים, שלא בחרו שסעיף היותו בחיים יחול לגביהם, על מנת להסב את תשומת לבם לנושא, ועל הבנק לנקוט מאמצים סבירים להשלים את התהליך מול הלקוחות עד שנה מיום פרסום ההוראה.

תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981

בהתאם לתיקון, שבוצע במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023, אשר פורסם ביום 6 ביוני 2023, הבנקים נדרשים לשלוח לכל לקוח, בתחילת כל חודש קלנדרי, הודעה המפרטת את סכום העמלות הכולל (למעט עבור הלוואה לדיר, ככל שישנה בחשבון הלקוח), שגבה הבנק מהלקוח, בחודש הקודם למועד שליחת ההודעה, את סכום הרביות (למעט עבור הלוואה לדיר) שנגבו מהלקוח, בחודש הקודם למועד משלוח ההודעה, ואת סכום העמלות והרביות שנגבו בחודש הקודם בגין הלוואה לדיר. על ההודעה להישלח באמצעי שמאפשר תקשורת מידית ונגישה, ככל האפשר, והמפקח על הבנקים הוסמך לקבוע הוראות לעניין זה (לצורך כך הפיץ בנק ישראל ביום 20 באוגוסט 2023, טיוטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 420 - משלוח הודעות בתקשורת). ההודעה תשלח החל מיום 2 ביוני 2024, למעט המידע בדבר סכום העמלות הכולל (למעט בגין הלוואות לדיר), אשר ישלח כבר החל מיום 1 בינואר 2024. ביום 28 בפברואר 2024, פורסם תיקון לחוק התכנית הכלכלית, שדחה מועד זה באופן רטרואקטיבי ליום 1 במרץ 2024 במקום 1 בינואר 2024.

עוד נקבע, כי הבנקים יידעו את לקוחותיהם, במסגרת התעריפונים, כי הם רשאים לגבות סכומים או שיעורים נמוכים יותר מאלו הנקובים בהם, נוסף איסור על גביית עמלה בסכום או בשיעור גבוהים מאלו הקבועים בתעריפונים, ונקבע, כי תאגיד בנקאי לא יגבה עמלה מלקוח אלא בעד שירות שניתן בפועל. כמו כן נקבע, כי בגין הפרה של כל אחת מההוראות החדשות המתייחסות לגבייה לפי תעריפוני הבנק, המפקח יהיה רשאי להטיל על הבנק עיצום כספי בסך 750,000 ש"ח.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 501 - ניהול מערך שירות ותמיכה ללקוחות

ההוראה פורסמה ביום 26 במרץ 2023, כחלק ממערך רוחבי מתוכנן של בנק ישראל שמטרתו לקבוע עקרונות וסטנדרטים להתנהלות הוגנת והגונה של הבנקים כלפי לקוחותיהם. ההוראה מעגנת עקרונות למתן שירות ותמיכה ללקוחות המערכת הבנקאית בערוצי השירות השונים, וקובעת חובות בתחום הממשל התאגידי ותהליכי העבודה, לרבות קביעת אסטרטגיה, מדיניות, תכנית ותהליכי עבודה, הקצאת משאבים ופיתוח מנגנוני פיקוח ובקרה, אשר יבטיחו קידום של עמידת הבנק בעקרונות האמורים. כמו כן, נדרשים התאגידיים הבנקאיים לפעול באופן שיטתי, מתמיד ומתמשך לצורך שיפור עמידתם בעקרונות, תוך הפעלת שיקול דעת וקביעת תעדוף בהתאם למהותיות ללקוח. עם עיקרי העקרונות המעוגנים בהוראה נמנים, בין היתר, קיום מערך שירות ותמיכה מיטבי שיתן מענה הולם במגוון ערוצי שירות, הן באופן שוטף והן במקרים דחופים; קיום תקשורת מועילה, שתאפשר קבלת מידע והסברים פשוטים וברורים, בעיתוי המתאים; מניעת חסמים בשירות, נדק או הטעיה, קושי או השתת עלויות עודפות; זמינות ואיכות לאורך כל תקופת ההתקשרות עם הלקוח; מתן שירות ותמיכה מותאמים ללקוחות, מתן מענה לצרכים מגוונים של קבוצות לקוחות שונות ומתן שירות נאות ואיכותי במגוון ערוצים. כמו כן, נדרש התאגיד הבנקאי לקבוע אמנת שירות ולפרסם פרטים אודות מערך השירות והתמיכה ללקוחות. ההוראה היתה צפויה להיכנס לתוקפה שנה מיום הפרסום (למעט חובות מסוימות לעניין פרסום אמנת השירות והפרטים אודות מערך השירות והתמיכה, לגביהן נקבעו מועדי תחולה שונים), אולם כניסתה לתוקף נדחתה ליום 26 ביוני 2024 בהתאם להוראת השעה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422 - פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהול חשבון

ביום 26 במרס 2023, פורסם עדכון להוראה, וזאת, לדברי בנק ישראל, לאור החשיבות והצורך במתן שירותים בנקאיים בסיסיים לכלל קבוצות האוכלוסייה. במסגרת העדכון, בין היתר, הורחבה החובה למתן שירותים בסיסיים במסגרת ניהול חשבון עו"ש במט"י גם לחשבון המצוי ביתרת חובה שאינה חורגת ממסגרת האשראי המאושרת; הורחבה תחולת ההוראה גם על עובד זר המתגורר בישראל כדין; לאמצעי תשלום בסיסיים שהבנק מחויב לתת ללקוחותיו, בהיעדר סיבה לסירוב סביר, נוסף גם כרטיס חיוב שהינו כרטיס בנק לחיוב מידי או כרטיס בנק למשיכת מזומן, המאפשר ביצוע פעולות בסכום מוגבל לתקופה; הורחבו הפעולות שיש לאפשר את ביצוען באמצעות ערוצי בנקאות בתקשורת; הובהר, כי לא תתקבל טענת "סירוב סביר" לפתיחת חשבון עו"ש ביתרת זכות וניהול חשבון באמצעות שירותי תשלום בסיסיים רק בשל השתייכותו של הלקוח לקבוצת אוכלוסייה מסוימת, מבלי לגרוע מזכותו של בנק לקבוע מגבלות ובקורות הנדרשות בהתאם לנסיבות העניין; נוספה חובה למסור ללקוח בכתב את ההחלטה בדבר סירוב למתן השירותים המנויים בהוראה, ולפרט את הנימוקים לה, בכפוף לכל דין, בתוך 10 ימי עסקים ממועד הגשת הבקשה; ונוספה חובת נימוק לחובת ההודעה על הפסקת מתן שירות המנוי בהוראה. ההוראה היתה צפויה להיכנס לתוקפה שנה מיום הפרסום, אולם כניסתה לתוקף נדחתה ליום 26 ביוני 2024 בהתאם להוראת השעה.

טיוטת כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), תשס"ח-2008

הטיוטה פורסמה ביום 25 בינואר 2024, ובמסגרתה מוצעים עיקרי השינויים הבאים:

- עדכון אופן ומועד הגביה של עמלת דמי ניהול פקדון נ"ע, כך שעמלה זו תיגבה כסכומים שקליים קבועים בגין כל אחד מסוגי נ"ע הבאים: נ"ע הנסחרים בישראל (תוך התחשבות בשתי מדרגות שייגזרו משוויו של פקדון נ"ע), נ"ע הנסחרים בחו"ל ונ"ע שאינם נסחרים בבורסה. מועד החיוב בעמלה יהיה בתחילת החודש עבור החודש שקדם לו.
 - מתן אפשרות לגביית עמלה בגין שירות ייעוץ השקעות, אשר תיקבע כאחוז משווי פקדון נ"ע לתחילת שנה, ותיגבה בתחילת השירות בגין שנה מלאה (או באופן יחסי עבור תקופת מתן השירות במקרה של שירות ייעוץ השקעות לתקופה הקצרה משנה).
- ביום 10 באפריל 2024, פורסמה טיוטה נוספת לתיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), תשס"ח-2008, במסגרתה מוצע, בין היתר, לעדכן את הגדרת "עסק קטן", לערוך שינויים בעמלת טיפול באשראי ובביטחונות, להוסיף עמלת ערבות בנקאית המובטחת בפיקדון כספי ספציפי לצורך הסכם שכירות לדירת מגורים, ולהוסיף עמלה בגין שירות כיסוי אוטומטי של יתרת חובה בחשבון מטבע חוץ. תחילתו המוצעת של התיקון היא שלושה חודשים מיום פרסומו.

שוק הון

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 461 - פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר

ההוראה, אשר פורסמה ביום 19 ביולי 2023, מסדירה את פעילות התאגידים הבנקאיים בתחום התיווך הפיננסי - קבלה והעברה של הוראות לשם ביצוע פעולות בניירות ערך וגזרי מט"ח (למעט עסקאות SPOT) עבור לקוחות, הן בפעילותם כמתווכים והן בדרך של מסחר לחשבונם העצמי. מטרת ההוראה להגן על המשקיעים תוך שמירה על יעילות, הוגנות, שקיפות וצמצום סיכונים. תאגיד בנקאי נדרש ליישם בפעילויותיו כברוקר דילר עקרונות נאותים של ממשל תאגיד, ניהול סיכונים, בקרה וביקורת פנימית, לרבות כאשר הפעילויות מבוצעות בחדר עסקאות. ההוראה נסמכת על סטנדרטים בעולם שמקורם בחקיקה אירופאית לפעילות בניירות ערך - Mifid II ועקרונות הקוד הגלובלי - FX Global Code וכן על חובות האמון והזהירות החלות על התאגידים הבנקאיים. עיקרי החובות המוטלות על התאגידים הבנקאיים במסגרת ההוראה הם קביעת מדיניות ביצוע הוראות, התאמת הפעילות עבור הלקוח, כשירות והתאמה של עובדים העוסקים בפעילות, קוד התנהגות, דרישות תיעוד, מתן מידע ללקוח וקבלת מידע מהלקוח, גילוי נאות בדבר ניגודי עניינים ויישום בקרות על הפעילות.

ההוראה תכנס לתוקף ביום 1 באוגוסט 2025, ובמקביל יבוטלו הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 461 (בנוסחו הקודם) בנושא עיסוקו של תאגיד בנקאי בניירות ערך על חשבון לקוחותיו, וכן הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 419 בנושא שמירת מסמכים.

הגברת התחרות

חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים, התשפ"ג-2023

החוק פורסם ביום 6 ביוני 2023, במטרה להסדיר את העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלומים, ולאפשר לגורמים חוץ בנקאיים להיכנס לתחום ולהתפתח בו. בהתאם לחוק, העיסוק ב"שירותי תשלום", יחייב קבלת רישיון "חברת תשלומים" מרשות ניירות ערך, למעט גופים פטורים, ובהם הבנקים. "שירותי תשלום" כוללים סליקה של פעולת תשלום, הנפקה של אמצעי תשלום, ניהול חשבון תשלום ושירות ייזום מתקדם (בייזום מתקדם הלקוח מאשר ליוזם להעביר בשמו הוראות תשלום, מבלי שהלקוח ידרש לאשרן מול מנהל חשבון התשלום שלו). ייזום בסיסי אינו נחשב שירות תשלום, והעיסוק בו יחייב רישיון אחר, שדרישותיו מקלות יותר (בייזום בסיסי היוזם מזין את פרטי ההוראה, והלקוח נדרש לאשרה מול מנהל חשבון התשלום) חברות כרטיסי האשראי הקיימות נדרשות לרישיון מסוג "נותן שירותי תשלום בעל חשיבות יציבותית", והרישוי והפיקוח ביחס אליהן יתבצע, ככלל, על ידי בנק ישראל.

החוק מבסס גם "חובת קישוריות" - "נותן שירות להעברת כספים בין יחידים" (נכון להיום, רק אפליקציות תשלום עונות להגדרה שבחוק), בעל "היקף פעילות רחב" (חלקו בקבלת/העברת הכספים בדרך זו הוא מעל 20%), חויב לאפשר ללקוחותיו שהם יחידים, לקבל ולהעביר כספים מ/אל אפליקציית תשלום אחרת, על סמך פרט מזהה. בנוסף, מנהל חשבון תשלום למוטב, חויב לאפשר ללקוח לקבל כספים ממשלם שהוא לקוח של בנק אחר/אפליקציית תשלום, על סמך פרט מזהה (למעט אם מנהל חשבון התשלום הוא בעל היקף פעילות קטן. לעניין בנק או תאגיד עזר - בעל שווי נכסים שאינו עולה על 5% משווי נכסי הבנקים בישראל).

החוק כולל הוראות רבות נוספות, ביניהן, איסור על גביית תמורה בידי מנהל חשבון התשלום, בעד מתן הגישה ליוזם תשלום, ניהול מרשם של נותני שירותי תשלום על ידי הרשות, והגדרת חובותיה של חברת תשלומים בשלל נושאים: אבטחת מידע וניהול סיכונים, ניהול כספי הלקוחות, איסור על שימוש בכספים לצורך מתן אשראי, והגבלות על עיסוקים נוספים. לפי החוק, חברות תשלומים יוכלו להשתתף במערכות התשלומים המבוקרות שאינן מיועדות ויורשו לשלם רבית על יתרות זכות, בתנאים שנקבעו. בחוק נקבעו סנקציות, לרבות פליליות, בגין הפרתו. תחילתו של החוק, למעט סעיפים מסוימים, שנה מיום פרסומו.

חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"א-2021

החוק, אשר פורסם ביום 18 בנובמבר 2021, יוצר הסדרה מקיפה ואחידה של פעילות שירות מידע פיננסי. בהתאם לחוק, מתן השירות יהיה טעון רישיון או אישור מאת המאסדר הרלוונטי של נותן השירות (המפקח על הבנקים, לעניין בנק, סולק ותאגיד עזר). עוד נקבע, כי לא יתאפשר לנותן שירות לעסוק בשירותי השוואת עלויות או תיווך, כהגדרתם בחוק, ביחס למוצרים ושירותים פיננסיים אותם הוא (או צדדים קשורים אליו) מספק ללקוחותיו. החוק כולל הוראות ביחס לפעילותם וחובותיהם של הגופים נותני שירותי המידע הפיננסי ושל "מקורות המידע" (הכוללים, בהתאם לחוק, בנקים, סולקים, תאגידי עזר, גוף מוסדי (קופות גמל וחברות ביטוח), בעל רישיון למתן שירותי פקדון ואשראי, בעל רישיון למתן אשראי ובעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי), לרבות בעניין הגנת הפרטיות, השימוש במידע, אבטחתו וקבלת הסכמות לשימוש בו, גביית תמורה, מניעת ניגודי עניינים והוראות צרכניות. החוק קובע מועדי תחולה מדורגים למקורות מידע וסוגי מידע שונים. מועד התחולה המאוחר ביותר שנקבע ביחס לכלל סוגי המידע הנדרשים ממקורות מידע שהם בנקים או תאגידי עזר היה ה-14 בדצמבר 2023. ביום 12 ביוני 2023 פורסם צו שירות מידע פיננסי (דחיית יום התחילה של החוק לעניין מקור מידע שהוא בנק, תאגיד עזר או סולק לגבי סל ניירות ערך וחשבונות של תאגידים גדולים), התשפ"ג-2023, אשר דחה את כניסתו לתוקף של סל ניירות ערך ליום 15 בספטמבר 2023, ואת כניסתה לתוקף של החובה להנגשת מידע לגבי חשבונות של תאגידים גדולים ליום 14 באפריל 2024.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 - יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

ההוראה פורסמה ביום 24 בפברואר 2020, בהמשך להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, ובמטרה לקדם את רפורמת הבנקאות הפתוחה, המאפשרת ללקוחות לתת לצדדים שלישיים גישה למידע הפיננסי שלהם, באופן דיגיטלי ומאוברט.

ההוראה חלה על בנקים וחברות כרטיסי אשראי, וכוללת הוראות לגבי יישום בנקאות פתוחה (הן לגבי העברת מידע והן לגבי הוראות תשלום), בעניין: ממשל תאגידי, אופן קבלת הסכמת הלקוח להעברת מידע או למתן הוראת תשלום, כללים לרמת שירות, עקרונות לניהול סיכונים אבטחת מידע והגנת הסייבר, החובות החלות על בנקים וחברות כרטיסי אשראי שיבחרו לפעול גם כצרכן מידע או כיוזם תשלומים, אופן הטיפול בפניות לקוחות והדיווחים הנדרשים לפיקוח.

בעקבות חקיקת חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021 ("החוק"), פרסם בנק ישראל, ביום 23 בפברואר 2022, תיקון להוראה, במטרה להתאימה להוראות החוק, לרבות הרחבת סוגי נותני שירות מידע פיננסי אשר יוכלו לקבל גישה למידע פיננסי של לקוח, בהסכמתו. ביום 15 במאי 2022, פרסם בנק ישראל תיקון נוסף להוראה, הכולל הוראות לעניין תמורה המתקבלת מאחר, בקשר עם מתן שירות מידע פיננסי ללקוח. ההוראות נועדו למנוע חשש לניגוד עניינים, ומחייבות, בין היתר, קביעת נהלים שיבטיחו, כי הסדר התמורה עם הגורם האחר לא ישפיע על טיב השירות הניתן ללקוח. ביום 23 בינואר 2023, פרסם בנק ישראל עדכון להוראה הכולל, בין היתר, תיקונים המאפשרים העברת מידע אודות ניירות ערך בחשבון הלקוח, כחלק מיישום השלב הבא בבנקאות הפתוחה. ביום 7 באפריל 2024, פורסם עדכון להוראה, הכולל התאמות בסטנדרט הטכנולוגי לתמיכה במתן גישה למידע פיננסי של תאגידים גדולים וכן התאמות לעניין מתן גישה לשירות יזום תשלומים.

כל מועדי התחולה שנקבעו בהוראה, נכנסו לתוקף, לרבות העברת מידע ביחס לחשבונות תאגידים גדולים - אשר נכנס לתוקף ביום 14 באפריל 2024, בהתאם לצו שירות מידע פיננסי (דחיית יום התחילה של החוק לעניין מקור מידע שהוא בנק, תאגיד עזר או סולק לגבי סל ניירות ערך וחשבונות של תאגידים גדולים), התשפ"ג-2023.

הצעת חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מס' 31), התשפ"ד-2024

בהתאם להצעה שפורסמה ביום 1 באפריל 2024, מוצע לקבוע, בין היתר, כי גם בנק בעל היקף פעילות בינוני (שהיקף נכסיו הינו בין 5% ל-10% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל), וכולל, נכון למועד פרסום הדוחות, את הבנק, לא ישלוט בתאגיד שהוא סולק בעל היקף פעילות רחב, כהגדרתו בהצעה, וכולל, נכון להיום, את חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ ("כאל"). בנוסף, נקבעה הוראת מעבר על פיה בנק בעל היקף פעילות בינוני שהחזיק אמצעי שליטה בסולק שהוא בעל היקף רחב והפך שולט בו, בלא שהגדיל את אחזקותיו, יהיה רשאי להמשיך לשלוט באותו סולק עד תום

שנתיים מהמועד שבו הפך לשולט. כן מוצע לאסור על בנק בעל היקף פעילות בינוני לפעול כסולק בעל היקף פעילות רחב. יובהר כי אין מניעה, גם בהתאם להצעה, כי הבנק ימשיך להחזיק בכאל או יפעל כסולק בהיקף פעילות שאינו רחב. לענין אחזקות הבנק בכאל ראה פרק חברות מוחזקות עיקריות, בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מכתב רשות התחרות מיום 26 במרס 2024, בדבר שימוע בטרם קביעת קבוצת ריכוז ומתן הוראות

בהתאם למכתב, המופנה לחמשת הבנקים הגדולים ("הבנקים"), הממונה על התחרות ("הממונה") שוקלת לקבוע כי הבנקים הם קבוצת ריכוז, וכן ליתן הוראות לחברי הקבוצה בנוסח שצורף למכתב ("ההוראות"). במכתב נטען, כי הראיות שבידי הרשות מצביעות על כך שבידיהם של הבנקים יותר ממחצית מכלל אספקת השירותים בענף סל השירותים הבנקאיים ללקוחות קמעונאיים (הכוללים, בהתאם למכתב וההגדרות הכלולות בו, את משקי הבית ומגזר העסקים הקטנים שמחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליון ש"ח). כן מצוין, כי בדיקת הממונה מעלה כי מתקיימים התנאים הקבועים בחוק לקיומם של תנאים לתחרות מועטה בין הבנקים בענף סל השירותים ללקוחות קמעונאיים.

עיקרי ההוראות: חיוב הבנקים להציע פקדונות פריקים שכיחים ללקוחות כלל הבנקים; איסור על קשירה בין פקדון לבין קבלת שירותים בנקאיים אחרים; הנגשת מוצר הקרן הכספית כמוצר חוץ בנקאי ללקוחות כלל הבנקים; הטלת חובה על הבנקים לקבל פקדון מחברות חוץ בנקאיות שיבקשו לפעול כ"מרכזי כספים" עבור הציבור הרחב, בתנאים שאינם נחותים מהתנאים בהם הבנק מקבל פקדונות מסוג דומה; הטלת חובה לאפשר ניוד פקדון לגוף אחר (פקדונות "פריקים"), והוראות המחייבות להציג "בדחיפה" מידע השוואתי ולוונטי ללקוחות. בהתאם למכתב, הבנקים רשאים להביע עמדתם בפני הממונה עד ליום 27 במאי 2024. נכון למועד פרסום הדוחות, המועד נדחה בחודש.

הבנק מתנגד לקביעה כאמור והוא נערך להגשת עמדתו, במועדים שיתואמו עם רשות התחרות. לצורך כך, בשלב ראשון, הבנק פנה לרשות בבקשה לעיין בכלל המסמכים והמידע, אשר שימשו לרשות כבסיס לדרישת השימוע.

הודעת הממונה על התחרות בנושא מבנה הבעלות במרכז סליקה בנקאי (מס"ב)

בין הבנקים המחזיקים במס"ב קיים הסדר הנוגע לבעלות המשותפת, אשר קיבל פטור בתנאים מאישור להסדר כובל למשך חמש שנים, ועתיד לפקוע ביום 18 ביוני 2025. במכתב מיום 31 במרס 2024, הודיעה הממונה כי, אלא אם תשתכנע אחרת, אין בכוונתה להאריך את הפטור. משמעות ההודעה הינה שהבנקים המחזיקים במס"ב עשויים להידרש לצמצם את אחזקותיהם, או לפנות לבית הדין כנגד עמדת הממונה.

הגנת הפרטיות

תקנות הגנת הפרטיות (הוראות לעניין מידע שהועבר לישראל מהאזור הכלכלי האירופי), התשפ"ג-2023

התקנות, אשר פורסמו ביום 7 במאי 2023, מטילות על בעלי מאגרי המידע בישראל, ביחס למידע שהועבר לישראל מהאזור הכלכלי האירופי (ולמעט מידע שהועבר במישרין על ידי נושא המידע עצמו), מספר חובות, ובהן החובה לאפשר לנושא המידע לדרוש מחיקת המידע אודותיו שאינו חוקי או שאינו נחוץ עוד למטרה שלשמה נמסר, החובה להפעיל מנגנון שיבטיח שלא מוחזק במאגר מידע שאינו נחוץ, כהגדרתו בתקנות, החובה להפעיל מנגנון שיבטיח כי המידע שמצוי במאגר נכון, שלם, ברור ומעודכן, והחובה ליידיע את נושאי המידע, בנסיבות מסוימות, ביחס לקבלת המידע והעברתו. התקנות יחולו גם על מאגרים המכילים הן מידע שהתקבל מהאזור והן מידע שהתקבל מישראל.

התקנות נכנסו לתוקף ביום 7 באוגוסט 2023, לגבי מידע שהתקבל מהאזור לאחר פרסום התקנות, ותיכנסנה לתוקף תוך שנה מפרסומן לגבי מידע מהאזור שהיה קיים במאגר מידע בישראל במועד פרסומן. לגבי מידע שלא התקבל מהאזור, ואשר נשמר במאגר מידע ישראלי שבו קיים גם מידע מהאזור - התחילה תהיה ביום 1 בינואר 2025.

טיוטת הנחיה של הרשות להגנת פרטיות לגבי תפקידו של הדירקטוריון בקיום תקנות אבטחת מידע

בהתאם לטייטה, אשר פורסמה להערות הציבור ביום 7 בספטמבר 2023, עמדת הרשות היא, כי בחברות שעבוד מידע אישי מצוי בליבת פעילותן, או שפעילותן יוצרת סיכון מוגבר לפרטיות, ביצוען של דרישות מסוימות, פיקוחיות באופיין, המוטלות בתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017 על בעל המאגר או על מחזיק במאגר שהוא תאגיד, צריכות להתבצע בידי דירקטוריון החברה. חובות אלה כוללות את אישור מסמך הגדרות המאגר, אישור העקרונות המרכזיים בנוהל אבטחת המידע הארגוני, קיום דיון בתוצאות סקר סיכונים ומבדקי חדירות ואישור הפעולות לתיקון ליקויים, קיום דיונים תקופתיים באירועי אבטחת המידע שהתרחשו בארגון, וקיום דיון בתוצאות הביקורת התקופתית בנוגע לעמידה בתקנות.

הליכים משפטיים

לעניין תביעות מהותיות אשר תלויות ועומדות נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו ראו באור 9 לתמצית הדוחות הכספיים.

דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

להלן הדירוג של הבנק על ידי חברות דירוג בישראל וחברת דירוג בינלאומית:

- ביום 2 במאי 2024, אישררה חברת S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק בדירוג ilAAA\Negative ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג ilAA-, בדומה לדירוג ארבעת הבנקים הגדולים האחרים בישראל.
- ביום 23 במאי 2023, אישררה חברת הדירוג הבינלאומית Moody's את דירוג פקדונות הבנק במט"ח ובמטבע מקומי לטווח ארוך ל-A2, את פקדונות הבנק לזמן קצר ל-Prime-1 ואת תחזית הדירוג ליציב. ביום 24 באוקטובר 2023, הודיעה Moody's על הצבת דירוג האשראי של חמשת הבנקים הגדולים בישראל, ובתוכם הבנק, ל"בחינה להורדת דירוג", וזאת בהמשך לביצוע מהלך דומה לדירוג האשראי של מדינת ישראל. ביום 13 בפברואר 2024, הודיעה Moody's על הפחתת דירוג פקדונות ארוכי הטווח של חמשת הבנקים הגדולים בישראל, ובתוכם הבנק, מ-A2 ל-A3 ועל אופק שלילי, וזאת בהמשך לביצוע מהלך דומה לדירוג האשראי של מדינת ישראל.
- ביום 6 באוגוסט 2023, אישררה חברת "מידרוג" את הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית של הבנק בדירוג aa2.il, את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג P-1.il, את הפקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק בדירוג Aaa.il אופק יציב ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בעלי מנגנון לספיגת הפסדים בדירוג Aa3.il(hyb) אופק יציב.

מדיניות תגמול לעובדים

לגילוי בנושא מדיניות תגמול לעובדים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" לשנת 2023, שעומד לעיון באתר האינטרנט של הבנק.

מעורבות ותרומה לקהילה

הבנק רואה חשיבות רבה בקידום ערכי חברה ותרומה לקהילה, לצד פעילותו העסקית. לשם כך, פועל הבנק, בימי שגרה, במסגרת תכנית הדגל "מאמינים בך", אשר תכליתה לבסס מעורבות ושיתוף ארוכי טווח בחברה, בין היתר, באמצעות פעילות התנדבותית של עובדיו ושיתוף פעולה עם גופים, ארגונים ועמותות המסייעים לקהילה. עובדי הבנק לוקחים חלק בפרויקטים אלו ותורמים מזמנם, ניסיונם ומומחיותם, לטובת אוכלוסיות ומגזרים שונים.

מלחמת "חרבות ברזל"

עם פרוץ המלחמה, נרתם הבנק על מנת לסייע במאמץ המלחמתי. הבנק הגדיל את תקציב התרומות באופן משמעותי, בהיקף של מיליוני שקלים וכינס פורום ייעודי לגיבוש מתווה, על פיו פועל הבנק לסיוע באמצעות התרומות לתמיכה בתושבי העוטף ובלוחמים בשטח.

בין הפרויקטים המובילים להם תרם הבנק:

- ניר עוז - הבנק אימץ את קיבוץ ניר עוז ובהובלת הנהלת הבנק, מסייע לשיקום קהילת ניר עוז, שכלל בין היתר: מציאת פתרון למגורים חלופיים בכרמי גת, גישור לתשלומים לספקים, קישור לחברת HOMEZ שעיצבה והכינה את הדירות לאכלוס ותרומה לצמחייה ואביזרי נוי לדירות במטרה להחזיר במעט את תחושת הקיבוץ.
- קיבוץ ארז - הבנק תרם לקהילת הקיבוץ חדר עזרה ראשונה, הכולל ציוד מציל חיים לטובת הקהילה.
- תרומות לעמותות תומכות לחימה ורכישת ציוד ומתן תמיכה ללוחמים בשטח, לרבות תמיכה בגדוד 411 ובטייסת "הנחש השחור", אשר הבנק מאמץ.
- מכביה - תרומה למשלחת הישראלית למשחקי מכבי פאנאמריקה שהתקיימו בבואנוס איירס, המורכבת מ-74 ספורטאים, כאשר 45 מהם הגיעו מעוטף עזה.
- כל זאת, בנוסף לתרומות משמעותיות נוספות עבור ציוד ותמיכה לאוכלוסיית המפונים ותרומות למרכזים רפואיים התומכים במאמץ המלחמתי, לדוגמה בתי החולים קפלן וברזילי.
- במקביל, מאות עובדי הבנק לקחו חלק פעיל במגוון התנדבויות בנושאים שונים התומכים במאמץ המלחמתי, הכוללות בין היתר, סיוע לוגיסטי לחיילים, איסוף ציוד ושינוע, סיוע לתושבי העוטף, התנדבויות להעברת פעילויות לילדי מפונים וסיוע במיזמי חקלאות.

מעבר לכך, ממשיך הבנק לפעול בהתאם למיקודים הבאים, כבימי שגרה:

נכוחות הביטחון

- "בית חם" - הבנק פועל למען כוחות הביטחון, בדגש על מענה לצרכים של חיילים בודדים מהמערך הלוחם של צה"ל. בשיתוף עם עמותת "יחד למען החייל", העמיד הבנק לרשות החיילים 30 דירות ברחבי הארץ, המאובזרות ברמה גבוהה ומשרתות את החיילים לניהול שגרה יומית נוחה ומחבקת, המעניקה תחושת בית חם. לכל בית נקבע סניף מאמץ, אשר עובדיו מלווים את החיילים, נמצאים עמם בקשר שוטף ומעניקים אוזן קשבת ומענה לצרכי החיילים בשגרת חייהם.
- "מובילים להצלחה" - הבנק רואה חשיבות רבה לנושא צמצום הפערים באוכלוסייה ומתן הזדמנות לשילוב אוכלוסיית חיילים ויוצאי צבא מיעוטי יכולת בחברה. הבנק גיבש תכנית מלגות למימון קורסים אקדמיים באוניברסיטה הפתוחה, עבור סטודנטים אלה וזאת במטרה להעניק להם מפתח לעצמאות כלכלית, לאפשר שינוי מסלול חיים, להגדיל את יכולת ההשתכרות ובכך להובילם לשילוב אופטימלי בחברה.
- "אמץ לוחם" - הבנק מאמץ במסגרת מיזם "אמץ לוחם" שתי יחידות לוחמות. במסגרת זו הבנק שותף לאירועי היחידות ותומך ברווחת החיילים לאורך השירות.
- "גדולים במדים" - הבנק הצטרף לתכנית "גדולים במדים", הפועלת לשלב בעלי מוגבלויות במסגרת צבאית ומאפשרת להם להתגייס ולשרת "כמו כולם". התכנית מהווה מקפצה להשתלבותם במקומות עבודה בחברה הישראלית, בכל תחומי העשייה. במסגרת התכנית, אימץ הבנק שלוש יחידות וצפוי לאמץ אחת נוספת, כאשר לכל יחידה נקבע סניף מאמץ, אשר מלווה את היחידה במהלך שירותה.
- "מפתח סול" - הבנק, בשיתוף עם "קרן ליאור", תורם לתכנית "מפתח סול", המעניקה מלגות להלומי קרב שלומדים מוזיקה במסגרת טיפולית בקונסרבטוריון למוזיקה תל אביב.
- "עכשיו אני" - הבנק בשיתוף עם ארגון "נכי צה"ל", תרם לגיבוש תכנית אימון וצמיחה אישית וייעודית לפצועות/נכות צה"ל, המעוניינות לעבור תהליך התפתחות והגשמה עצמית, התמודדות עם הפגיעה ולקחת חלק בקהילה נשית עוטפת ומחבקת. במסגרת התכנית, שולבו עובדי הבנק בתהליך הליווי והעשירו את המשתתפות בתכנים פיננסיים.

בנוסף, שותף הבנק לקידום התרבות בקרב חיילי צה"ל, בשיתוף עם "קרן ליאור". הבנק העניק תרומה המאפשרת מפגש של חיילים ברחבי הארץ עם סופרים וסופרות ובמקביל תורם ימי תרבות יום א', לרווחת החיילים.

שותפויות לקידום המגזר החרדי

"מובילות בהייטק" - תוכנית הפועלת לקידום תהליכי גיוון והכללה יישומיים לשילוב מיטבי של נשים חרדיות בתעסוקה איכותית ומקדמת מעולם הטכנולוגיה. התוכנית פועלת בפריסה ארצית, בריכוזים חרדיים ותומכת בהכשרות להשתלבות בעולם העבודה החדש, לרבות הכנה להתפתחויות בעולמות הטכנולוגיים, העברת פרזנטציה, העברת מסרים, פרקטיקות תרגול ושיפור מתמיד בשפה האנגלית ועוד. עובדי הבנק משתלבים בתהליכי המיון, ההכשרה והמנטורינג.

עובדים מתנדבים

עובדי הבנק לוקחים חלק בפעילויות התנדבותיות שונות כדוגמת בישול לחיילים בודדים ומעורבות בהוראה של התחום הפיננסי, בקרב בני נוער, וזאת בנוסף לפעילויות ההתנדבות הקשורות למאמץ המלחמתי, כאמור לעיל. במקביל, פועל הבנק במיזמי חינוך פיננסי בשיתוף עם בנק ישראל, איגוד הבנקים והמערכת הבנקאית, לאוכלוסיות נוספות ומגוונות.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2023			לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2024			
שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		
						נכסים נושאי רבית
						אשראי לציבור (2) (5)
						- בישראל
						סך הכל
						אשראי לממשלה
						- בישראל
						סך הכל
						פקדונות בבנקים
						- בישראל
						סך הכל
						פקדונות בבנק ישראל
						- בישראל
						סך הכל
						ניירות ערך שנשאלו
						- בישראל
						סך הכל
						אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה (3)
						- בישראל
						סך הכל
						אגרות חוב למסחר
						- בישראל
						סך הכל
						סך כל הנכסים נושאי רבית
						חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית
						נכסים אחרים שאינם נושאים רבית (4)
						סך כל הנכסים

נספח 1 -
שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים
בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2023			לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2024			
יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ הוצאות רבית	שיעור הוצאה	במיליוני ש"ח	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ הוצאות רבית	שיעור הוצאה	במיליוני ש"ח	
						התחייבויות נושאות רבית
						פקדונות הציבור
						- בישראל
						לפי דרישה
						לזמן קצוב
						סך הכל
						פקדונות הממשלה
						- בישראל
						סך הכל
						פקדונות מבנקים
						- בישראל
						סך הכל
						פקדונות מבנק ישראל
						- בישראל
						סך הכל
						אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
						- בישראל
						סך הכל
						התחייבויות אחרות
						- בישראל
						סך הכל
						סך כל ההתחייבויות נושאות רבית
						פקדונות הציבור שאינם נושאים רבית
						זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית
						התחייבויות אחרות שאינן נושאות רבית ⁽⁶⁾
						סך כל ההתחייבויות
						סך כל האמצעים ההוניים
						סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
						פער הרבית
						תשואה נטו על נכסים נושאים רבית⁽⁷⁾
						- בישראל
						סך הכל

נספח 1 -
שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים
בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית -
מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי רבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2023			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 31 במרס 2024			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (¹)	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) רבית	יתרה ממוצעת (¹)	
באחוזים		במיליוני ש"ח	באחוזים		במיליוני ש"ח	
5.03	1,780	141,625	5.35	2,202	164,561	מטבע ישראלי לא צמוד
(2.70)	(611)	90,646	(3.81)	(1,135)	119,075	סך נכסים נושאי רבית
2.33			1.54			סך התחייבויות נושאות רבית
						פער הרבית
6.49	230	14,180	3.40	136	16,009	מטבע ישראלי צמוד למדד
(5.10)	(109)	8,548	(1.89)	(39)	8,281	סך נכסים נושאי רבית
1.39			1.51			סך התחייבויות נושאות רבית
						פער הרבית
4.38	166	15,141	5.19	238	18,344	מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
(4.20)	(181)	17,217	(5.18)	(287)	22,181	סך נכסים נושאי רבית
0.18			0.01			סך התחייבויות נושאות רבית
						פער הרבית
5.09	2,176	170,946	5.18	2,576	198,914	סך פעילות בישראל
(3.10)	(901)	116,411	(3.91)	(1,461)	149,537	סך נכסים נושאי רבית
1.99			1.27			סך התחייבויות נושאות רבית
						פער הרבית

נספח 1 -
שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים
בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות רבית ובהוצאות רבית

לשלושת החודשים שנתיים ביום 31 במרס 2024 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד					
גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽⁸⁾					
שינויים נטו	מחיר	כמות	שינויים נטו	מחיר	כמות
במיליוני ש"ח					
			נכסים נושאי רבית		
			אשראי לציבור		
			- בישראל		
(19)	(8)	(11)	סך הכל		
(19)	(8)	(11)	נכסים נושאי רבית אחרים		
			- בישראל		
419	110	309	סך הכל		
419	110	309	סך כל הכנסות הרבית		
400	102	298			
			התחייבויות נושאות רבית		
			פקדונות הציבור		
			- בישראל		
21	42	(21)	לפי דרישה		
572	183	389	לזמן קצוב		
593	225	368	סך הכל		
			התחייבויות נושאות רבית אחרות		
			- בישראל		
(33)	(26)	(7)	סך הכל		
(33)	(26)	(7)	סך כל הוצאות הרבית		
560	199	361	סך כל הכנסות הרבית פחות הוצאות הרבית		
(160)	(97)	(63)			

- (1) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר שקלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- (2) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות רבית.
- (3) ליתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נוספה היתרה הממוצעת של הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהן במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שנתיים ביום 31 במרס 2024 בסך של 124 מיליון ש"ח (לשלושה חודשים שנתיים ביום 31 במרס 2023 נוספה יתרה בסך של 365 מיליון ש"ח).
- (4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (5) עמלות בסך של 42 מיליון ש"ח ו-49 מיליון ש"ח נכללו בהכנסות רבית בתקופות של שלושה חודשים שנתיים ביום 31 במרס 2024 ו-31 במרס 2023, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים.
- (7) תשואה נטו - הכנסות רבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הרבית, במונחים שנתיים.
- (8) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

מילון מונחים

א	אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים. ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010. אשראי חוץ מאזני - התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
ב	באזל - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
ג	גידור - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
ה	הון עצמי רובד 1 - הון על בסיס מתמשך (going concern capital) כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים. הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent Convertible - CoCo). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי. הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד), רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).
	הסכמי ISDA ונספחי CSA - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמעור סיכונים האשראי בפעילות זאת, על ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.
ח	חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לוויים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC). חוב בהשגחה מיוחדת - חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של ההנהלה, אשר אם לא יטופלו, תיתכן הרעה לסיכויים לפרעון האשראי, או במעמדו של הבנק כנושה. חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג לא צובר, לרבות חוב שאורגן מחדש. חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפרעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותו, או אם בתוך מסגרת האשראי לא נדקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.
	חוב לא צובר - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר צפוי כי הבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב.
	חוב נחות - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, אשר מוגן באופן לא מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לחוב נחות קיימת חולשה/חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. חוב נחות מאופיין בכך שקיימת אפשרות ברורה שהתאגיד הבנקאי יספוג הפסד מסוים אם הליקויים לא יתוקנו.
	חובות שנבחנים על בסיס פרטי - חובות אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינם נקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ובהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הרבית המקורית של החוב, או כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לוויים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כחוב לא צובר, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלוויים, במטרה לשפר את מצבם. ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.
	חווה החלף (SWAP) - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

	חוזת אקדמה (FORWARD) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צורכי הלקוח.
	חוזה עתידי (FUTURE) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.
	חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT). חוזה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים. חוזה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופאית) תאריך מסוים.
	חשבונות חוזרים דביטוריים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.
י	יחס הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.
	יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.
	יחס מימון יציב נטו (NSFR) - יחס שנועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב, בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. המדידה, הן במאוחד והן בסולו, מתבצעת אחת לרבעון והדרישה לעמוד ביחס של 100%.
	יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.
כ	כושר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.
	כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.
ל	לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לווים, כאשר ההחזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".
מ	משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פרעון הקרן ותשלומי הרבית של החוב.
נ	נגזר אשראי - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.
	נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מייעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית.
	ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כניירות ערך המוחזקים לפדיון או כניירות ערך למסחר.
	ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי סו ו-ASK, הפרשים בין מחירי retail-I wholesale, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.
ס	סיכון אשראי - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו במלואן.
	סינדיקציה - עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות, כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.
ע	ערבויות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים: ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שעבר למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי; ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר; ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק; ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד.
פ	פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.
	פקדונות לפי דרישה - פקדון שאינו פקדון לזמן קצוב.
ק	קבוצת לווים - הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת.

ר	רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה. רביית בנק ישראל - רביית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים. רביית פריים - רביית הנקבעת בכל בנק על בסיס רביית בנק ישראל.
ש	שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית: רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק; רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים; רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים. שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים. שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים. שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב. שיעור התשואה הפנימי (ש"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הרביית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי. שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.
ת	תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח, כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונם. תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם לסך תשלומי השכר ורווחי הפירמות. תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן ורביית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של רביית שנתית אפקטיבית.
ABC	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח, כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותרו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב. LDC - Less Developed Countries - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית. LTV - Loan To Value Ratio - היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד). Middle Market - פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני. VAR - Value at Risk - מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרת המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיק הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.

אינדקס

מ	מדד המחירים לצרכן	52,17,15,14
	מדינות זרות	42
	מדיניות חשבונאית	67,55
	מדיניות ניהול סיכונים	33
	מוסדות פיננסיים זרים	74,41
	מימון ממונף	49
	מינוף	91,27
	מסגרות אשראי	122,20
	מפקידים גדולים	54
נ	נגזרים	153,96,52,20
	נזילות	92,53
	ניירות ערך	153,74,22
	ניתוח תרחישי קיצון	34
	נכסי סיכון	88,26
ס	סיכון אשראי	153,108,79,35
	סיכון נזילות	53
	סיכון רבית	50
	סיכון שוק	50
	סיכונים אחרים	54,9
ע	עמלות	18
	ענפי משק	38
	עסקאות עם בעלי עניין	136
	ערך בסיכון (VAR)	154,50
פ	פקדונות הציבור	82,54,24
	פנסיה	83
ר	רווח למניה	154,61
ש	שווי הוגן	154,126
ת	תיאבון לסיכון	33
	תיק למסחר	153,74
	תשואה להון	154,16

א	אומדנים חשבונאיים קריטיים	55
	אסטרטגיה עסקית	11
	אקטואריה	83
ב	באזל	152,87,25
	בקורות	56
ג	גידור	152,96,52
ד	דוח על הרווח הכולל	62
	דוח על השינויים בהון	64
	דוח רואי החשבון המבקרים	60
	דוח רווח והפסד	61
	דוח תזרים מזומנים	65
	דיבידנדים ומדיניות חלוקת רווח	93,28
ה	הון והלימות הון	87,25
	הון מניות	64
	הון עצמי רובד 1	152,87,25
	הון רובד 2	152,88,26
	היבטי סביבה, חברה וממשל (ESG)	12
	הלוואות לדיוור	121,101,79,43,38
	הפרשה להפסדי אשראי	152,108,79,38,18
ח	חובות בעייתיים	152,110,79,35
	חובות לא צוברים	152,110,79,35
י	יחסי הון	153,88,25
	יחס כיסוי נזילות	153,92,53
	יחס מימון יציב נטו (NSFR)	153,92,53
	יעד הון	87,25
ל	לווים גדולים	22
	לקוחות עסקיים	101,30,29,6
	לקוחות קמעונאיים	101,31,29,6
מ	מאזן	63
	מגזרי פעילות	101,29